

TÚSLA
An Ghníomhaireacht um
Leanaí agus an Teaghlach

EARLY YEARS INSPECTORATE

Creat Cáilíochta agus Rialála

Seirbhís Réamhscoile Sheisiúnach



Cóipcheart © Tusla – an Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach, 2018

Ba cheart an creat seo a lua mar:

Tusla (2018) *An Creat Cáilíochta agus Rialála: Seirbhís Réamhscoile Sheisiúnach*,
Baile Átha Cliath: An Chigireacht Luathbhlianta, Tusla.

Baintear na sainmhínithe do sheirbhísí ón Acht fán nGníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach, 2013 Faoi Acht seo, seirbhís atá i Seirbhís Luathbhlianta a sholáthraíonn seirbhís réamhscoile, nó seirbhís ar aois scoile. Is ionann seirbhís réamhscoile agus aon réamhscoil, grúpa súgartha, naíolann lae, crèche, cúram lae nó a mhacasamhail de sheirbhís a fhreastalaíonn ar leanaí réamhscoile.

Is é an sainmhíniú a thugtar san Act ar leanbh réamhscoile leanbh atá faoi shé bliana d'aois, agus nach bhfuil ag freastal go fóill ar scoil aitheanta. Sa Chreat seo, úsáidtear na téarmaí rialála 'seirbhís réamhscoile' agus 'seirbhís luathbhlianta' go hidirmhalartaithe ar fud na cáipéise.

Baineann an Creat Cáilíochta agus Rialála seo le gach Seirbhís Luathbhlianta Sheisiúnach chláraithe.

Seirbhís Luathbhlianta is ea Seirbhís Sheisiúnach Réamhscoile a chuireann clár pleanáilte ar fáil do leanaí nach mó ná 3.5 uair an chloig in aghaidh an tseisiúin. Féadfaidh Seirbhís Sheisiúnach freastal ar leanaí aois 0-6 bliana.

Tugtar sainmhíniú i Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí, 1991 (Seirbhísí Luathbhlianta) 2016 ar fhreagracht soláthraí chláraithe sábháilteacht agus folláine leanaí a chinntiú. Tugtar san Acht seo, chomh maith, an t-údarás do Tusla chun measúnú a dhéanamh ar chomhlíonadh na rialachán a chuireann cúram, sábháilteacht agus folláine leanaí luathbhlianta chun cinn a fhreastalaíonn ar sheirbhísí.

Ar mhaithe le héascaíocht na léitheoireachta, tagraítear don Chreat Cáilíochta agus Rialála go simplí mar 'an Creat' nó 'an CCR' ar fud na cáipéise seo.

Gabhann cáipéisíocht tacaíochta leis an gCreat seo, an méid seo a leanas ina measc:

- » 'Beartais, Nósanna Imeachta agus Ráitis i Seirbhísí Oideachais agus Cúraim na Luath-Óige a Fhorbairt: Treoir Phraiticiúil', agus
- » 'Samplaí agus Teimpléid do Bheartais, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Is féidir teacht ar an dá cheann díobh ag: www.tusla.ie/services/preschool-services/early-years-quality-and-regulatory-framework/.

Nóta leis an údar

Léirmhíniú de chuid Tusla atá sa Chreat-Cháipéis seo ar na ceanglais le haghaidh chomhlíonadh Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí, 1991 (Seirbhísí Luathbhlianta) 2016. Tá na ceanglais seo bunaithe ar an bhfianaise ab fhear a baineadh ó fhoinsí náisiúnta agus idirnáisiúnta den litríocht ar a ndearnadh athbhreithniú piaraí, litríocht a foilsíodh agus nár foilsíodh faoi dhea-chleachtas faoi chigireacht agus Seirbhísí Luathbhlianta.

Forbraíodh an cháipéis seo lena leagan amach ar bhealach soiléir na ceanglais le haghaidh chomhlíonadh reachtúil na rialachán le haghaidh seirbhísí cláraithe, na bpáirtithe leasmhara agus na dtuismitheoirí nó na gcaomhnóirí. Ina theannta sin, cuireann sé eolas ar fáil don bhealach ina dtabharfar faoi chigireachtaí.

Clár Ábhar

Brollach	vii
Struchtúr an Chreata Cáilíochta agus Rialála (an CCR)	ix
Mír 1	xiii
Giorrúcháin agus acrainmneacha	xiv
Réamhrá	xv
Mír 2	1
Rialachas	1
Rialachán 9: Bainistíocht agus Earcaíocht	2
Rialachán 10: Beartais, Nósanna Imeachta agus Ráitis Seirbhís Réamhscoile Scríofa	7
Rialachán 11: Leibhéil Soláthair Foirne	9
Rialachán 14: Athbhreithniú ar Sheirbhís Réamhscoile	12
Rialachán 15: Taifead Leanbh Réamhscoile	17
Rialachán 16: Taifead maidir le Seirbhís Réamhscoile	20
Rialachán 17: Faisnéis do Thuismitheoirí	22
Rialachán 31: Fógra Teagmhas	24
Rialachán 32: Gearáin	26
Sláinte, Leas agus Forbairt an Linbh	27
Rialachán 19: Sláinte, Leas agus Forbairt an Linbh	28
Rialachán 20: Saoráidí le haghaidh Sosa agus Súgartha	45
Rialachán 22: Bia agus Deoch	52
Sábháilteacht	55
Rialachán 23: Sláinte, Sábháilteacht agus Leas an Linbh a Chosaint	56
Rialachán 24: Seiceáil Isteach agus Amach agus Taifead ar Fhreastal	68
Rialachán 25: Garchabhair	71
Rialachán 26: Bearta Sábháilteachta ó Dhóiteán	75
Rialachán 27: Maoirseacht	77
Rialachán 28: Árachas	80
Áitreabh agus Saoráidí	83
Rialachán 21: Trealamh agus Ábhair	84
Rialachán 29: Áitribh	87
Rialachán 30: Riachtanais Íosmhéid Spáis	95

Cuid 3: Polasaithe, Nósanna imeachta agus Ráitis	97
Aguisín 1: Ráiteas Cuspóra agus Feidhme	99
Aguisín 2: Polasaí Gearán	100
Aguisín 3: Polasaí do Chógas a Riaradh	102
Aguisín 4: Polasaí ar Rialú Ionfhabhtuithe	104
Aguisín 5: Polasaí ar Iompar a Bhainistiú	107
Aguisín 6: Polasaí ar Chodladh Sábháilte	109
Aguisín 7: Polasaí Sábháilteachta Dóiteáin	111
Aguisín 8: Polasaí Ionchuimsithe	113
Aguisín 9: Polasaí Turais	116
Aguisín 10: Polasaí ar Thimpistí agus Eachtraí	118
Aguisín 11: Polasaí ar Údarú le Gasúir a Bhailiú	121
Aguisín 12: Polasaí ar Bhia Sláintiúil	122
Aguisín 13: Polasaí ar Spraoi Taobh Amuigh	124
Aguisín 14: Polasaí ar Neamhláithreacht Baill Foirne	126
Aguisín 15: Polasaí ar Úsáid an Idirlín agus Gléasanna Fótographacha agus Taifeadta	127
Aguisín 16: Polasaí Earcaíochta	129
Aguisín 18: Polasaí Socrú-Isteach	134
Aguisín 22: Scála Ama Seirbhíse do Thaifead a Choinneáil	140
Aguisín 23: Iniúchadh i gComhthéacs Reachtaíochta Eile	142
 Cuid 4: Nótaí Mínithe	 143

Brollach

D'fhoilsigh an tAire Leanaí agus Gnóthaí Óige Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí, 1991 (Seirbhísí Luathbhlianta) 2016 agus Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí, 1991 (Seirbhísí Luathbhlianta) (Leasú) 2016 an 4 Bealtaine agus an 30 Nollaig, faoi seach. Rinneadh forail sna rialacháin leasaithe seo, a chur le Cuid 12 den Acht fán nGníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach 2013, do sheirbhísí ar aois scoile a chuimsiú laistigh den sainmhíniú ar Luathbhlianta, agus chuir siad feabhas ar chumhachtaí forfheidhmithe na Cigireachta. Rinne na hathruithe seo an bealach a rialaítear Seirbhísí Luathbhlianta in Éirinn a chlaohlú.

Thug an fhorbairt thábhachtach seo ceanglais nua clárúcháin rialála isteach, ar nós faofa agus cigireachta sula mbunaítear seirbhís. I measc na limistéar nua eile a tugadh isteach, bhí an méid seo a leanas:

- » riachtanais cháilíochta íosta don fhoireann;
- » maoirsiú agus oiliúint foirne;
- » forbairt agus cur i bhfeidhm beartais;
- » athbhreithniú bliantúil ar sholáthar seirbhíse;
- » riachtanas go n-athchláraíonn seirbhísí reatha laistigh d'amfhráma 3 bliana; agus
- » clár náisiúnta seirbhísí.

Leagtar béim nach beag sna rialacháin leasaithe ar rialachas seirbhísí lena chinntiú go mbíonn leanaí a fhreastalaíonn ar Sheirbhísí Luathbhlianta sábháilte, go gcuirtear an cúram cuí ar fáil dóibh agus go mbíonn eispéireas dearfach acu inar féidir leo forbairt agus foghlaim i seirbhís ardchaighdeán.

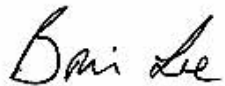
Is í Cigireacht Luathbhlianta Tusla rialálaí neamhspleách reachtúil Seirbhísí Luathbhlianta in Éirinn. Mar gheall ar leasú chomh radacach agus Rialacháin 2016 thabhairt isteach, caithfidh leanúint ag tabhairt faoi athchóiriú. D'fhorbair an Chigireacht Luathbhlianta clár tionscnamh chun tacú le cur i bhfeidhm na rialachán, agus díriú ar thairbhí do leanaí i suíomhanna luathbhlianta a fheabhsú go gníomhach. I measc na n-athruithe, bhí an méid seo a leanas:

- » Lár-Oifig Náisiúnta Chlárúcháin a bhunú;
- » córas clárúcháin náisiúnta a thabhairt isteach;
- » cigireachtaí 'Oiriúnachta don Fheidhm' a thabhairt isteach do gach seirbhís nua;
- » próisis agus nósanna imeachta cigireachta nua a chur i bhfeidhm; agus
- » an fhaisnéis go léir gan iarraidh a fuair Tusla a lárú.

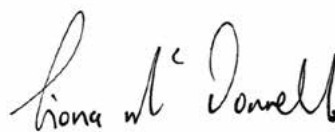
I rith na mblianta ó 2014 go 2017, thug an Chigireacht faoi phróiseas forleathan chun acmhainn a chruthú don Earnáil Luathbhlianta. Leagtar amach san acmhainn seo ar bhealach soiléir conas a mheasúnóidh an Chigireacht Luathbhlianta seirbhísí i dtaobh chomhlíonadh na rialachán. Tá an cháipéis seo mar thoradh ar an bpróiseas sin – an Creat Cáilíochta agus Rialála. Tá de chuspóir aige faisnéis agus soiléiriú a sholáthar do sholáthraithe agus páirtithe leasmhara ar na riachtanais nua le haghaidh chomhlíonadh na rialachán.

Ba mhaith linn buíochas a ghabháil le tuismitheoirí, soláthraithe cláraithe, eagraíochtaí ionadaíocha, comhaltaí na Cigireachta, na páirtithe leasmhara go léir agus na húdaráis náisiúnta agus idirnáisiúnta rialála a chuir, i dteannta a chéile, leis an gCreat seo a fhorbairt. D'eascair cáipéis ón comh-rannchuidiú a fheidhmeoidh mar acmhainn chun feabhas a chur ar cháilíocht agus sábháilteacht seirbhísí a sholáthraítear do leanaí a thacóidh le torthaí níos fearr do leanaí.

Ba mhaith linn buíochas a ghabháil le Helen Rouine, Bainisteoir Feabhsaithe Cáilíochta, as an obair fhorleathan a rinne sí chun an Creat a fhorbairt. Is mór an sásamh dúinn é, ar an ábhar sin, an Chreat Cáilíochta agus Rialála seo a thabhairt isteach san Earnáil Luathbhlianta.



Brian Lee
Stiúrthóir Náisiúnta Dearbhaithe
Cáilíochta
Tusla – an Ghníomhaireacht
um Leanaí agus an Teaghlach



Fiona McDonnell
Bainisteoir Náisiúnta
An Chigireacht Luathbhlianta
Tusla – an Ghníomhaireacht
um Leanaí agus an Teaghlach

Struchtúr an Chreata Cáilíochta agus Rialála (an CCR)

Tá ceithre mhír sa Chreat. Déantar cur síos anseo sna boscaí faisnéise ar an méid atá i ngach mír.

Mír 1

Cuimsítear sa mhír seo:

Giorrúcháin agus acrainmneacha – liosta de na téarmaí giorraithe a úsáidtear ar fud an Chreata.

Réamhrá – faisnéis faoi cé sinn féin, ról na cigireachta rialála, aidhm agus forbairt an Chreata, agus conas a thugtar faoi chigireachtaí.

Léargas Ginearálta ar an gCigireacht Luathbhlianta – léiriú i bpictiúir agus focail ar chaidreamh na Cigireachta Luathbhlianta le páirtithe leasmhara.

Cigireacht i gComhthéacs Reachtaíocht Eile – faisnéis ar ról na Cigireachta i dtaca le reachtaíocht eile nach dtagann faoi chuimsiú Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí, 1991 (Seirbhísí Luathbhlianta) 2016.

Mír 2

Cuimsítear sa mhír seo:

Faisnéis faoi na rialacháin atá grúpáilte faoi na ceithre limistéar seo a leanas:

1. **Rialachas**
2. **Sláinte, Leas agus Forbairt an Linbh**
3. **Sábháilteacht**
4. **Áitreabh agus Saoráidí.**

I measc na gceithre limistéar seo, tá 128 pointe uimhrithe, a bhfuil go leor díobh roinnte ina bhfochatagóirí, a chabhróidh leat chun comhlíonadh a bhaint amach.

Mínítear san fhaisnéis na gnéithe seo a leanas de gach rialachán:

- » **Cuspóir** gach rialacháin – cur síos ar mhéid agus cuspóir an rialacháin.
- » Na **croíriachtanais le haghaidh comhlíonta** do gach rialachán – an méid nach mór don tseirbhís a léiriú chun an rialachán a chomhlíonadh. Má tá an rialachán fada agus casta, roinntear é ina bhfoghnéithe lena chinntiú go gcumhdaítear gach ceann de na riachtanais.

Mír 3

Cuimsítear sa mhír seo:

Aguisín 1 – 21: Beartais, Nósanna Imeachta agus Ráitis – croíghnéithe na gceanglas rialála.

Forbraíodh na cáipéisí seo a leanas chun cabhrú leat leo seo agus tá siad ar fáil ag: www.tusla.ie/seirbhísí/réamhscoil-seirbhísí/luath-bliain-cáilíocht-agus-rialála-creat/.

- » Beartais, Nósanna Imeachta agus Ráitis i Seirbhísí Oideachais agus Cúraim na Luath-Óige a Fhorbairt: Treoir Phraiticiúil.
- » ‘Samplaí agus Teimpléid do Bheartais, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Aguisín 22: Amfhráma um Choinneáil Tréimhse Seirbhíse – an tréimhse ama a shonraítear sna rialacháin dá gcoimeádtar gach taifead.

Aguisín 23: Cigireacht i gComhthéacs Reachtaíocht Eile – reachtaíocht eile inar féidir leis an gCigireacht buairt a shainaithint nach dtagann faoi chuimsiú Rialacháin 2016.

Mír 4

Cuimsítear sa mhír seo:

Nótaí Mínitheacha – nótaí ina mínítear roinnt focal, téarmaí agus frásaí a úsáidtear laistigh den Chreat. Cuirtear na nótaí seo in ord aibítre.

Sula dtosaíonn tú

Tabhair faoi deara, le do thoil, go ndearnamar iarracht chun an fhaisnéis sa cháipéis seo a dhéanamh a shoiléire agus a fhusa le léamh agus is féidir. Chun seo a dhéanamh, d’úsáideamar roinnt gléasanna atá éasca le léamh chun cabhrú thú a threorú tríd an gCreat seo.

Cuirtear tús le **Mír 1** le **liosta giorrúchán agus acrainmneacha** a úsáidtear san earnáil chúram leanaí go ginearálta agus sna rialacháin reachtúla, go háirithe. B’fhéidir go mbeidh sé áisiúil duit féachaint ar an liosta seo fad a léann tú an Creat.

Déileáiltear i **Mír 2** leis na **Rialacháin** agus déantar cur síos ann ar chuspóir gach Rialacháin agus na gnéithe a theastaíonn le haghaidh comhlíonta. Ar fud na míre seo, cuirtear **samplaí** ar fáil chun cabhrú leis na ceanglais chomhlíonta a shoiléiriú. Tá na samplaí le feiceáil faoi **scáthú gorm** faoin bpointe lena

mbaineann siad. Cuimhnigh, le do thoil, tá de chuspóir na samplaí a thugtar gan ach a thaispeáint nó a thabhairt le fios conas is féidir comhlíonadh a shásamh. Ní chiallaíonn se gurb é an sampla an t-aon bhealach chun comhlíonadh a bhaint amach. B'fhéidir go gcabhróidh na samplaí, áfach, chun an rialachán a mhíniú agus roinnt smaointe a thabhairt duit faoi conas is féidir leat seirbhís chomhlíontach a dhéanamh de sheirbhís.

Baineann **Mír 3** le **Beartais, Nósanna Imeachta agus Ráitis**. Sonraítear na croíriachtanais i ngach beartas, nós imeachta agus ráiteas.

Tá **Mír 4** dar teideal **Nótaí Mínitheacha**. Is iomaí focal, frása agus téarma a bhfuil ciall ar leith acu laistigh de chomhthéacs na gceanglas reachtúil rialála san earnáil Oideachas agus Cúram na Luath-Óige. Sa mhír seo, tugaimid sainmhíniú ar na téarmaí in ord aibítire, agus, i gcásanna áirithe, tugaimid faisnéis bhreise faoin téarma anuas ar a shainmhíniú.

Chomh maith leis sin, tabharfaidh tú faoi deara an focal **'Féach...'** ag deireadh roinnt cur síos ar rialacháin. Nuair a úsáidtear seo, leanfaidh uimhir thagartha nó uimhreacha tagartha do rialachán nó uimhir nó uimhreacha aguisín – mar shampla, 'Féach Rialachán 10' nó 'Féach Aguisín 2'. Tugann seo cuireadh duit an rialachán nó an t-aguisín atá á léamh agat a chur i gcomparáid le rialacháin nó aguisíní eile, d'fhonn gur féidir leat a fheiceáil conas a bhfuil ceangal eatarthu.

Ar fud an Chreata, tá roinnt **fonótaí**, chomh maith. Nótaí iad seo atá ag bun an leathanaigh a d'fhéadfadh a thabhairt le fios cá féidir leat teacht ar fhaisnéis bhreise faoi ábhar ar leith, nó b'fhéidir nach ndéanfaidís ach cabhrú leat chun ciall focail nó frása a mhíniú.

Chomh maith leis sin, ar fud an Chreata, úsáidimid **hipearnasc**– roinnt focal nó frásaí a bhfuil líne fúthu agus i [dtéacs gorm](#). Hipearnasc atá sa téacs gorm. Má bhíonn léamh ar an scáileán á dhéanamh agat, cliceáil hipearnasc agus tabharfar thú chuig faisnéis faoin ábhar atá faoi thrácht – mar shampla, b'fhéidir go ndéanfaidh sé nasc leis an téarma sna Nótaí Mínitheacha. Nó, b'fhéidir go dtabharfaidh sé thú chuig láithreán gréasáin má bhíonn rochtain ar an idirlíon ag do ghléas. Mar shampla, tá nasc sa Ráiteas Cuspóra agus Feidhme i Rialachán 10 le hAguisín 1 ina leagtar amach croíriachtanais an ráitis seo.

Más mian leat **cuardach a dhéanamh** ar fhocal nó ábhar ar leith, féadfaidh tú é seo a dhéanamh trí úsáid a bhaint as an bhfuinneog chuardaigh nó aimsithe. Brúigh síos an cnaipe 'Ctrl' agus cliceáil eochair 'F'. Nó, féadfaidh tú dul a fhad le do bharra uirlisí agus cliceáil 'Cuir in Eagar' agus an rogha 'Aimsigh' a roghnaigh ón roghchlár anuas.

Tá súil againn go gceapann tú go bhfuil na gléasanna seo áisiúil de réir mar a léann tú tríd an gCreat.

Giorrúcháin agus acrainmneacha

ACRO	An Oifig Taifead Coiriúil, an Ríochta Aontaithe	FSS (HSE)	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte
AIM	An tSamhail Rochtana agus Chuimsithe	ICPC	Deimhniú um Chosaint Leanaí Idirnáisiúnta
AISTEAR	Creat an Churaclaim Luath-Óige	IMEB	Bord Oideachais Montessori na hÉireann
CCLCC (CCCs)	Coistí Cúram Leanaí Contae agus Cathrach	IUQB	Bord Cáilíochta Ollscoileanna na hÉireann
CCTV	Teilifís Chiorcaid Iata	LINC	An Cuibhreannas um Cheannaireacht do Chuimsiú
FP (CE)	Fostaíocht Pobail	NAEYC	An Cumann Náisiúnta um Oideachas Leanaí Óga
CECDE	An Lárionad Oideachais agus Forbartha don Luath-Óige	NCCA	An Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta
CCPC	An Coimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí	ÚNM (NDA)	An tÚdarás Náisiúnta Míchumais
CMI	Feighlíocht Leanaí na hÉireann	CNC (NFQ)	An Creat Náisiúnta Cáilíochtaí
RLGÓ (DCYA)	An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige	NQAI	Údarás Náisiúnta Cáilíochtaí na hÉireann
ROS (DES)	An Roinn Oideachais agus Scileanna	NSAI	Údarás um Chaighdeán Náisiúnta na hÉireann
RSL (DHC)	An Roinn Sláinte agus Leanaí	NVB	An Biúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin
RCPA (DPER)	An Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe	OECD	An Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta
COLÓ (ECCE)	Cúram agus Oideachas na Luath-Óige	OWL	Breathnaigh, Fan, Éist
ECEC	Oideachas agus Cúram na Luath-Óige	PHECC	An Comhairle um Chúram Éigeandála Réamhospidéil
ECI	Luath-Óige Éireann	PIF	Foirmle Phúdrach do Naíonáin
EYI	An Chigireacht Luathbhlianta	PNC	Ríomhchóras Náisiúnta na bPóilíní
FAR	Freagairt Garchabhrach	DCCÉ (QQI)	Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann
FETAC	Comhairle na nDámhachtainí Breisoideachais agus Oiliúna	CCR (QRF)	Creat Cáilíochta agus Rialála
SF (FOI)	Saoráil Faisnéise	CNACL (UNCRC)	Coinbhinsiún na Náisiúin Aontaithe um Chearta an Linbh
HETAC	Comhairle na nDámhachtainí Ardoideachais agus Oiliúna	UNESCO	Eagraíocht Oideachais, Eolaíochta agus Chultúir na Náisiún Aontaithe
ÚSS (HSA)	An tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta	EDCL (VCOs)	Eagraíochtaí Deonacha um Chúram Leanaí

Réamhrá

Cé sinn féin

Gníomhaireacht thiomnaithe Stáit is ea [an Gníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach \(Tusla\)](#) atá freagrach as feabhas a chur ar fholláine agus torthaí do leanaí. Tá obair na Cigireachta Luathbhlianta treoraithe ag fíis, misean, luachanna agus iompar Tusla, faoi mar a leagtar amach i [Plean Corparáideach](#) reatha Tusla.

Ina ról uathúil mar an rialálaí neamhspleách reachtúil ar sheirbhísí leanaí, tugann an Chigireacht Luathbhlianta faoi chigireacht ar sheirbhísí cláraithe atá liostaithe ar [an gClár Seirbhísí Luathbhlianta](#). Déanann an chigireacht cáilíocht, sábháilteacht agus cúram cuí leanaí a chur chun cinn. Oibrítear [an Chigireacht Luathbhlianta \(EYI\)](#) laistigh de Tusla faoi [Chuid 12 den Acht fán nGníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach, 2013](#).

Sainaithníodh go leor tairbhí a bhaineann le rialáil i Seirbhísí Luathbhlianta.

Áirítear leo seo:

- » leanaí a chosaint ó dhíobháil;
- » a chinntiú go gcomhlíontar na caighdeáin rialála;
- » tacú le haistriú caighdeáin cháilíochta isteach i gcleachtas;
- » dearbhú a sholáthar do thuismitheoirí agus don phobal go mbaineann seirbhísí cáilíocht chomhsheasmhach amach; agus
- » tagarmharcanna a leagan amach d'fhonn gur féidir le soláthraithe seirbhíse seirbhísí a fhorbairt, a fheabhsú agus a choimeád do leanaí.

Prionsabail threoracha

Oibríonn an Chigireacht Luathbhlianta le croíluachanna iontaoibh, meas, ionbhá, oibriú le chéile agus iomláine Tusla. Tá a chuid oibre curtha ar an eolas ag dea-chleachtas náisiúnta agus idirnáisiúnta, agus breithniú á dhéanamh i gcomhthráth ar ghnéithe uathúla chomhthéacs na hÉireann.

Buntacaíonn na prionsabail agus luachanna seo a leanas obair na Cigireachta. An Chigireacht Luathbhlianta:

- » léirítear meas ar ghairmiúlacht, bonn eolais agus saineolais iad siúd a oibríonn san earnáil luathbhlianta;
- » léirítear meas ar na peirspictíochtaí agus na cuir chuige éagsúla fhealsúnacha agus oideolaíocha (múinteoireacht) i soláthar luathbhlianta in Éirinn;

- » cuirtear sábháilteacht, sláinte, leas, forbairt agus cúram an linbh i soláthar luathbhlianta chun cinn ar aon dul le Rialacháin 2016;
- » táthar cuntasach agus tiomanta do sheirbhís ardchaighdeáin chigireachta a sholáthar, a imreoidh tionchar dearfach ar eispéiris leanaí i seirbhísí luathbhlianta; agus
- » tugtar faoi phróiseas dian cigireachta atá cothrom, réasúnta, trédhearcach, neamhchlaonta agus comhréireach ag gach tráth agus a choimeádann folláine leanaí i gceartlár na cigireachta.

Luach a léiriú ar chúram agus oideachas an linbh

Aithníonn an Chigireacht Luathbhlianta an méid seo a leanas:

- » tá gach leanbh uathúil agus tá cearta doshannta acu faoi mar a leagtar amach i gCoinbhinsiún na Náisiúin Aontaithe um Chearta an Linbh;
- » tréimhse thábhachtach agus ar leith í an luathóige sa saol nach mór luach agus meas a léiriú uirthi agus nach mór a chothú agus tacú léi ina ceart féin;
- » tá páirt lárnach ag aonánacht, láidreachtaí, riachtanais agus cearta an linbh chun oideachas agus cúram ardchaighdeáin luathóige a sholáthar;
- » tá sé de cheart ag leanaí go n-éistear leo agus go dtugtar freagairt chuí orthu;
- » caithfear sláinte, folláine, sábháilteacht, cúram agus oideachas leanaí a chosaint agus a chur chun cinn ag gach tráth i ngach timpeallacht luathóige;
- » bunchloch fholláine an linbh é caidreamh dearfach, atá slán, freagrúil agus a léiríonn meas agus a sholáthraíonn comhsheasmhacht agus leanúnachas le himeacht ama; agus
- » bealach lárnach is ea súgradh chun tacú le foghlaim, cruthaitheacht agus forbairt leanaí.

Aidhm an CCR

Is í aidhm an Chreata chun cabhrú le agus tacú le Seirbhísí cláraithe Luathbhlianta chun Rialacháin 2016 a chomhlíonadh. Leagtar amach sa Chreat seo léirmhíniú na Cigireachta Luathbhlianta ar na rialacháin seo ar bhealach trédhearcach. Léirítear ann an scóip ar conas a mheasúnóidh an Chigireacht seirbhísí i dtaobh chomhlíonadh na rialachán seo, a dhéanfaidh cáilíocht agus sábháilteacht seirbhísí a sholáthraítear do leanaí a chur chun cinn, ar a uain sin.

Tá súil againn leis go ndéanfar an Creat-Cháipéis seo a athbhreithniú faoi cheann cúig bliana, agus níl súil againn leis go mbeidh orainn leasuithe a dhéanamh i dturas an ama. B'fhéidir go mbeidh athbhreithniú riachtanach, áfach, má thagann athrú ar rialacháin, nó má thugann torthaí suntasacha ó thaighde le fios go dteastaíonn athrú chun tacú le dea-chleachtas. Más gá dúinn an Creat a leasú, déanfaimid sin go córasach agus déanfaimid cumarsáid agus comhairliúchán leat agus le daoine eile.

Forbairt an CCR

In 2014, thug Tusla faoi thaighde ar cháilíocht seirbhísí réamhscoile bunaithe ar an anailís ar bhreis agus 3,000 tuarascáil chigireachta. Sainaithníodh sna torthaí taighde gá chun na leibhéil fianaise a theastaíonn ó chomhlíonadh rialála a fhorbairt agus a leagan amach go soiléir. Ar an ábhar sin, in 2015, thosaigh an Chigireacht Luathbhlianta le leibhéil chaighdeánaithe fianaise a theastaíonn do gach rialáil a fhorbairt. Sholáthair an próiseas seo bonnlíne chun an CCR a fhorbairt i gcaitheamh 2016 agus 2017.

Tugtar le chéile sa CCR taighde agus dea-chleachtas fianaisebhunaithe, náisiúnta agus idirnáisiúnta i Seirbhísí Luathbhlianta. Tá an Creat leanbhílnach agus díritear go sonrach ann ar cháilíocht agus sábháilteacht an chúraim a sholáthraítear go díreach do leanaí a úsáideann na seirbhísí.

Forbraíodh an CCR i gcomhairle leis na grúpaí agus gníomhaireachtaí seo a leanas:

- » Ionadaithe gach páirtí leasmhair in Earnáil Cúram agus Oideachas na Luath-Óige (COLÓ) in Éirinn.
- » Eagraíochtaí reachtúla agus rialála nach bhfuil baint dhíreach acu in COLÓ, ach ar féidir lena n-obair tionchar a imirt ar sholáthar COLÓ. Mar shampla – Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, údaráis áitiúla agus mar sin de.
- » Údaráis rialála idirnáisiúnta COLÓ agus an Coimisiún Eorpach.

Bhí an CCR curtha ar an eolas ag an reachtaíocht náisiúnta agus idirnáisiúnta araon, agus beartas agus cáipéisí teorach san Earnáil COLÓ. Mar shampla:

- » [Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe um Chearta an Linbh \(an CNAC\)](#) a dhaingnigh Éire i 1992.
- » [Príomhphrionsabail Chreat Cáilíochta, an Coimisiún Eorpach](#) 2014.
- » [An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige foilseacháin](#), mar shampla:
 - [Cairt Éagsúlachta, Chomhionannais agus Chuimsithe agus Treoirlínte maidir le Cúram agus Oideachas na Luath-Óige](#) (an RLGÓ 2016).

- [An tSamhail Rochtana agus Chuimsithe](#) (an RLGÓ 2016).
- [Right from the Start](#) (an RLGÓ 2013).
- [Torthaí Níos Fearr, Todhchaí Níos Gile](#) (an RLGÓ 2014).
- » [Cigireachtaí Dírithe ar Oideachas Luathbhlianta](#) (an ROS 2016).
- » [Tús Níos Fearr](#) (Forbairt Cáilíochta Náisiúnta Luathbhlianta 2015).
- » [Síolta](#), an Creat Náisiúnta Cáilíochta d'Oideachas Luath-Óige (CECDE 2006).
- » [Aistear](#), Creat Churaclaim na Luath-Óige (NCCA 2009).
- » [Treoir Chleachtais Aistear Síolta](#) (NCCA 2015).
- » Rialáil Seirbhísí Luathbhlianta i nDlínsí eile.

Féadfaidh tú teacht ar an tuarascáil ar an bpróiseas comhairliúcháin ag:

www.tusla.ie/services/preschool-services/early-years-quality-and-regulatory-framework/.

Cuspóir na cigireachta rialála

Tá de chuspóir na cigireachta rialála faoi [Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí, 1991 \(Seirbhísí Luathbhlianta\) 2016](#) agus [Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí, 1991 \(Seirbhísí Luathbhlianta\) \(Leasú\) 2016](#) an méid seo a leanas a dheimhniú:

- » déantar dea-rialáil ar an tseirbhís;
- » tacaítear le sláinte, leas agus forbairt gach linbh;
- » tá leanaí sábháilte sa tseirbhís;
- » tá an t-áitreabh sábháilte, oiriúnach agus cuí do chúram agus oideachas leanaí.

Modheolaíocht na cigireachta – conas a dhéantar cigireachtaí

Nuair a bhíonn cigireacht á déanamh ar sheirbhís, bailítear fianaise ábhartha trí úsáid a bhaint as modh ‘an triantánaithe’. Ciallaíonn triantánú roinnt bealaí a úsáid chun faisnéis a bhailiú seachas brath ar bhealach amháin. Is féidir an fhaisnéis a chros-seiceáil ansin féachaint an bhfuil na torthaí comhsheasmhach. Trí úsáid a bhaint as an gcur chuige seo, déantar measúnú níos cruinne agus níos mionsonraithe ar an tseirbhís.

Bailítear an fhianaise ar na bealaí seo a leanas:

- » Déantar athbhreithniú ar an bhfaisnéis agus an cháipéisíocht a sheoltar ar aghaidh san iarratas ar chlárú.
- » Scrúdaítear fianaise dhoiciméadach ar conas atá na rialacháin á gcur i bhfeidhm laistigh den tseirbhís. D'fhéadfaí a áireamh leis seo, mar

shampla, scrúdú a dhéanamh ar bheartais agus nósanna imeachta, athbhreithniú a dhéanamh ar thaifid na seirbhíse agus na leanaí, ar thaifid chúraim agus chlár agus scrúdú a dhéanamh ar uainchláir foirne.

- » Cuirtear agallaimh agus comhairliúcháin ar bun leis an mbainistíocht agus an fhoireann.
- » Déantar breathnú díreach ar chleachtais oibríochtúla sa tseirbhís i rith na cigireachta. Áirítear leis seo breathnú ar chúram, súgradh, idirghníomhú na foirne agus na leanaí, agus mar sin de.
- » Déantar athbhreithniú ar an áitreabh agus saoráidí.

Deimhnítear comhlíonadh trí scrúdú a dhéanamh ar fhianaise faoi na ceithre limistéar leis an méid seo a leanas a dheimhniú:

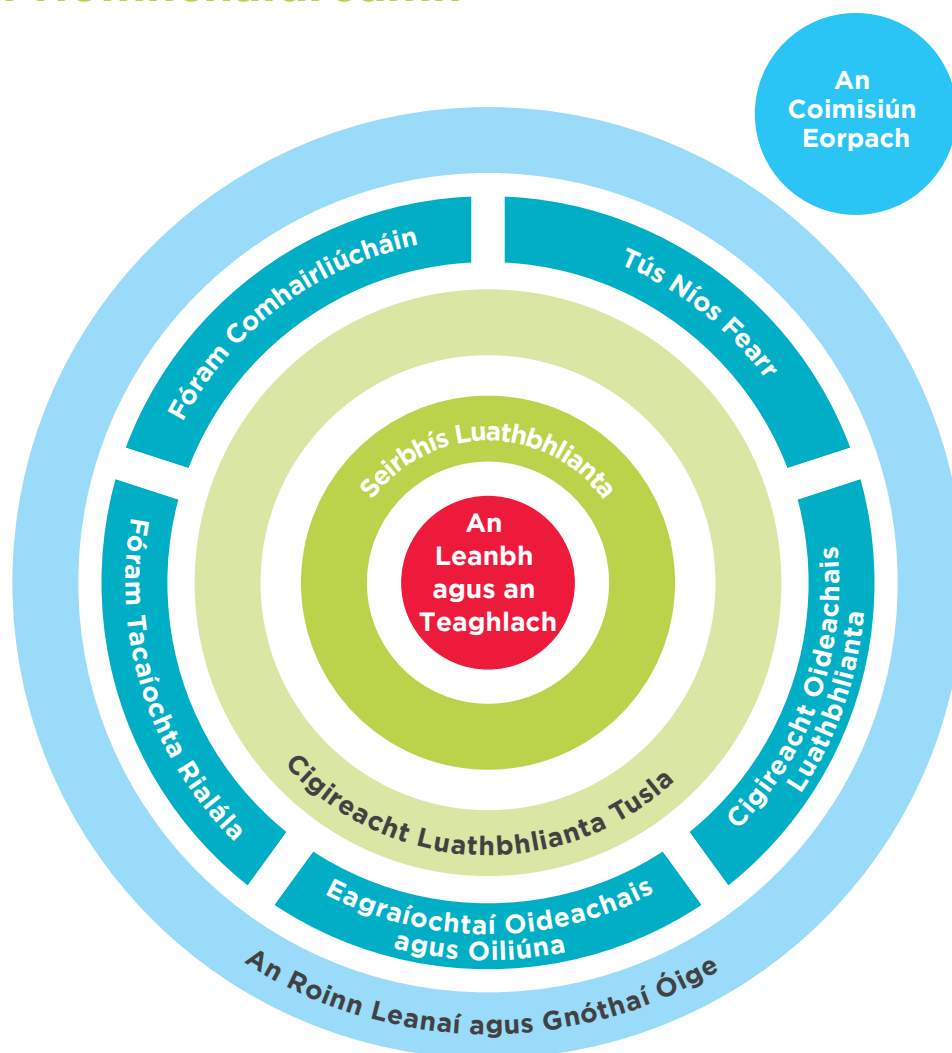
- » déantar dea-rialáil ar an tseirbhís;
- » tacaítear le sláinte, leas agus forbairt gach linbh;
- » tá na leanaí sábháilte sa tseirbhís; agus
- » tá an t-áitreabh sábháilte, oiriúnach agus cuí do chúram agus oideachas leanaí.

Cigireacht i gcomhthéacs reachtaíocht eile

Caithfidh gach [soláthraí cláraithe](#) a chinntiú go gcomhlíonann an tseirbhís ceanglais reachtúla gach gníomhaireachta ábhartha reachtúla. I rith cigireachta, féadfaidh an cigire Luathbhlianta buarthaí um shábháilteacht leanaí a shainaithint a bhaineann le reachtaíocht eile nach bhfuil laistigh de shainchúram Rialacháin 2016, agus a bhfuil tionchar diúltach á n-imirt acu ar shláinte, leas agus/nó sábháilteacht linbh a fhreastalaíonn ar do sheirbhís. Má tharlaíonn seo, féadfaidh an cigire iarraidh ar an tseirbhís chun faisnéis a sholáthar i dtaca le haon riosca(í)¹. Mura bhfuil Tusla sásta leis an bhfaisnéis a sholáthraítear, féadfaidh sé an cheist a chur faoi bhráid na gníomhaireachta ábhartha reachtúla. [Féach Aguisín 23](#) chun teacht ar limistéir reachtaíochta ina bhféadfaí buarthaí a shainaithint agus atreoruithe a dhéanamh. I ngach cás, cuirtear an t-atreorú agus an chúis don atreorú in iúl roimh ré leis an soláthraí cláraithe.

¹ Ceanglaítear i Rialachán 33(1), Faisnéis a Sholáthar don Ghníomhaireacht (Tusla), de Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí 1991 (Seirbhísí Luathbhlianta) 2016, go soláthraíonn soláthraí cláraithe aon fhaisnéis don Ghníomhaireacht a d'fhéadfadh bheith ag teastáil uaidh go réasúnta chun Rialacháin 2016 a fhorfheidhmiú agus a fhorghníomhú.

Léargas Ginearálta ar Chigireacht Luathbhlianta Tusla: Príomhchaidreamh



Tugtar san fhísghrafaic thuas léargas ginearálta ar an gCigireacht Luathbhlianta agus an príomhchaidreamh a theastaíonn chun sábháilteacht agus folláine gach linbh agus a dteaghlaigh a chinntiú a úsáideann Seirbhísí Luathbhlianta.

Tá Cigireacht Luathbhlianta Tusla ag tabhairt faoi chlár athchóirithe agus forbartha faoi láthair. Táimid feasach ar ár gcomhpháirtithe go léir, agus táimid airdeallach, mar rialálaí reachtúil, chun bheith neamhchlaonta agus neamhspleách inár mbreithiúnais rialála. Oibrímid i gcomhar leis an Earnáil Luathbhlianta chun comhlíonadh na Rialachán um Chúram Leanaí 2016 a chur chun cinn. Amanna oibrímid le grúpaí páirtithe leasmhara chun tuiscint a chur chun cinn agus chun feabhsú cáilíochta agus seirbhíse laistigh den earnáil a spreagadh.

An Leanbh agus an Teaghlach: Tá cáilíocht, sábháilteacht agus cúram cuí gach linbh agus a dteaghlaigh a chur chun cinn a úsáideann Seirbhísí Luathbhlianta ag croílár chuspóir Chigireacht Tusla.

Seirbhís Luathbhlianta: Oibriú i gcomhar le teaghlaigh a dhéanamh gach leanbh a chur chun cinn agus a chumasú agus tacú leo chun eispéireas dearfach a bheith acu sa suíomh luathbhlianta.

Cigireacht Luathbhlianta Tusla: An rialálaí reachtúil atá freagrach as seirbhísí luathbhlianta a chlárú agus a chigireacht ar aon dul le ceanglais rialála.

Fóram Comhairliúcháin: Grúpa Comhairliúcháin Luathbhlianta Tusla, áit a gcuireann ionadaithe agus páirtithe leasmhara luathbhlianta le hathchóiriú agus forbairt leanúnach na Cigireachta Luathbhlianta.

Fóram Tacaíochta Rialála: Comhthionscnamh den Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige agus Cigireacht Luathbhlianta Tusla. Is é aidhm an fhórait deis a sholáthar chun tacú le heagraíochtaí ar na próisis laistigh den Cigireacht, a chur ar chumas na n-eagraíochtaí seo tacaíocht, comhairle agus oiliúint a sholáthar dóibh siúd a oibríonn san Earnáil Luathbhlianta.

Eagraíochtaí Oideachais agus Oiliúna: Cuirtear ionadaithe eagraíochtaí oideachais agus oiliúna ar an eolas ar fhaisnéis ábhartha rialála agus déanann siad í a roinnt.

Tús Níos Fearr, Forbairt Cáilíochta Náisiúnta Luathbhlianta: Seirbhís forbartha cáilíochta náisiúnta a thacaíonn le agus a fheabhsaíonn cáilíocht sna seirbhísí luathbhlianta. Soláthraíonn sé foireann Speisialtóra Luathbhlianta chun oibriú go díreach i gcáil mheantóireachta le seirbhísí luathbhlianta. Cuireann Tús Níos Fearr le hacmhainní cáilíochta eile, ar nós oiliúna, cláir forbartha gairmiúla leanúnaí, líonrú, grúpaí tacaíochta de shaghas braisle agus obair forbartha aonair nó foireannbhunaithe a sholáthraíonn na Coistí Cúram Leanaí Contae agus Cathrach (CCLCCanna) agus na hEagraíochtaí Deonacha um Chúram Leanaí (EDCLanna).

An Chigireacht um Oideachas Luathbhlianta: Tá an Chigireacht um Oideachas Luathbhlianta freagrach as meastóireacht a dhéanamh ar cháilíocht sholathar an oideachais i suíomhanna luathbhlianta, a ghlacann páirt i gClár Chúram agus Oideachas na Luath-Óige (COLÓ). Tugann an Roinn Oideachais agus Scileanna (an ROS) faoi cháilíocht na foghlama a fheabhsú do leanaí.

An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige (an RLGÓ): Díríonn an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige ar shaincheisteanna beartais a chomhchuibhiú a imríonn tionchar ar leanaí i limistéir ar nós chúram agus oideachas na luath-óige, ceartas i leith an aosa óig, leas agus cosaint leanaí, rannpháirtíocht leanaí agus daoine óga, taighde ar leanaí agus daoine óga, obair don ógra agus tionscnaimh thrasghearrthacha do leanaí.

An Coimisiún Eorpach: Oibríonn an Coimisiún le ballstáit an AE chun Creat Cáilíochta Eorpach a fhorbairt i measc limistéar maidir le rochtain, lucht saothair, curaclam, monatóireacht agus rialachas.

Mír 2

Rialachas

Is iad na rialacháin a bhaineann leis an limistéar seo:

- **Rialachán 9:** Bainistíocht agus Earcaíocht.
- **Rialachán 10:** Beartais, Nósanna Imeachta agus Ráitis Seirbhís Réamhscoile.
- **Rialachán 11:** Leibhéil Soláthair Foirne.
- **Rialachán 14:** Athbhreithniú ar Sheirbhís Réamhscoile.
- **Rialachán 15:** Taifead Leanbh Réamhscoile.
- **Rialachán 16:** Taifead maidir le Seirbhís Réamhscoile.
- **Rialachán 17:** Faisnéis do Thuismitheoirí.
- **Rialachán 31:** Fógra Teagmhas.
- **Rialachán 32:** Gearáin.

Rialachán 9: Bainistíocht agus Earcaíocht

Cuspóir

Cinntíonn an [soláthraí cláraithe](#) oibriú éifeachtach na seirbhíse lena chinntiú cáilíocht agus sábháilteacht an chúraim a sholáthraítear do na leanaí atá ag freastal. Tá [an fhoireann inniúil](#) chun tabhairt faoina róil, agus tá an riachtanas cáilíochta, grinnfhiosrúchán agus oiliúint cuí acu.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

1. Rialachas

- » Tá socruithe agus struchtúir atá sainithe go soiléir ag an tseirbhís a dhéanann an méid seo a leanas:
 - údarás údaráis agus cuntasachta a leagan amach²;
 - a shonraíonn róil agus freagrachtaí;
 - atá cuí i dtaobh mhéid, éiteas, chuspóir agus fheidhm na seirbhíse; agus
 - atá doiciméadaithe agus ar fáil.

2. Róil agus Freagrachtaí

- » Tá tuiscint shoiléir ag an soláthraí cláraithe agus gach duine a oibríonn sa tseirbhís ar a ról agus réimse freagrachtaí sa tseirbhís lena chinntiú cáilíocht agus sábháilteacht an chúraim a sholáthraítear do na leanaí.
- » Bhunaigh an soláthraí cláraithe próiseas cuí riaracháin agus déanann sé/sí é a choimeád, a chinntíonn oibriú éifeachtach na seirbhíse.

3. Bainistíocht

- » Tá [duine ainmnithe i gceannas](#).
- » Tá duine ainmnithe ann ar féidir leis/léi [ionadú](#), más gá.
- » Tá an duine ainmnithe i gceannas, nó duine ainmnithe a dhéanfaidh ionadú, ar an [áitreabh](#) ag gach tráth fad a bhíonn an tseirbhís á hoibriú.
- » Tá an duine i gceannas ar bhonn laethúil doiciméadaithe.

Sampla: d'fhéadfadh iontráil san uainchlár foirne a bheith i gceist leis seo.

² Atá freagrach as cinntí a dhéanamh agus údar a thabhairt le gníomhartha.

- » Tá duine eile i gceannas in éagmais an duine ainmnithe agus an duine ionaid araon.
- » Tá duine i gceannas nó duine ionaid ar gach áitreabh, nuair a oibrítear an tseirbhís i mbreis agus áitreabh amháin.

4. Earcaíocht

Beartas Earcaíochta

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas earcaíochta](#) á chur i bhfeidhm.
- » Tá tuiscint shoiléir ag an [bhfoireann ábhartha](#) ar na riachtanais, agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas earcaíochta.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas earcaíochta.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 16.

5. Grinnfhiosrúchán³

- » Tugtar grinnfhiosrúchán chun críche sula gceaptar nó sula sanntar duine agus sula gceadaítear rochtain do dhuine ar, nó teagmháil a dhéanamh le, leanbh a fhreastalaíonn ar an tseirbhís.
- » Déantar grinnfhiosrúchán ar an [teagmhálaí éigeandála](#), gach [fostaí](#), [oibrí neamhíochta](#) agus [conraitheoir](#).
- » Tá cáipéisíocht ghrinnfhiosrúcháin ar fáil i mBéarla⁴ (nó i nGaeilge nuair is infheidhme).
- » Cuirtear san áireamh le grinnfhiosrúchán teistiméireachtaí agus grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána/na bPóilíní:

Teistiméireachtaí:

- » Ar a laghad dhá theistiméireacht scríofa ó iarfhostóir má bhí fostaíocht ag duine roimhe seo. (Caithfidh ceann amháin de na teistiméireachtaí ó iarfhostóir a bheith ón bhfostóir is déanaí).
- » Teistiméireachtaí ó fhoinsí creidiúnacha⁵ mura bhfuil aon iar-fhostóirí ag duine.

³ Tabhair faoi deara, le do thoil, gur gá grinnfhiosrúchán a dhéanamh ar sholáthraí cláraithe, gach comhalta de Bhord na Stiúrthóirí agus gach comhalta de bhord bainistíochta ar Chlárú agus Athchlárú. Tá seo i gcomhréir le Rialachán 6.

⁴ Caithfear cáipéisí grinnfhiosrúcháin a sholáthraítear i dteanga eile seachas an Béarla nó an Ghaeilge a aistriú trí fhoinsé chreidiúnach aistriúcháin ag an tseirbhís agus caithfear fianaise i dtaobh fhoinsé an aistriúcháin a chur ar fáil do Chigireacht Luathbhlianta [Tusla](#).

⁵ Duine ar a bhfuil ardmheas atá neamhspleách, neamhchlaonta agus nach duine muinteartha é/í.

- » Teistiméireacht, más indéanta, ón bhfostóir cúram leanaí má bhí an duine fostaithe roimhe seo i gcúram leanaí.
- » Teistiméireacht ón soláthraí cláraithe má fostaíodh an duine sa tseirbhís ar feadh cúig bliana nó níos mó agus mura bhfuil iarfhostóir ag an duine.
- » Caithfidh gach teistiméireacht:
 - a bheith ó fhoinsé chreidiúnach;
 - a bheith i scríbhinn;
 - a bheith dátaithe agus sínithe ag an moltóir, agus sonraí a thabhairt faoi phost an mholtóra;
- » seoladh, uimhir ghutháin, lógó nó páipéar ceannteidil an mholtóra agus stampa na heagraíochta a thabhairt, nuair is infheidhme;

Sampla: litir ar a bhfuil stampa coláiste.

- a bheith [bailíochtaithe](#)⁶ ag fostóir nó eagraíocht ábhartha an duine;
- a bheith á gcoimeád (anuas ar aon bhailíochtú eile) i gcomhad gach duine aonair.

Féach Rialachán 16.

Grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána/na bPóilíní:

- » Faightear nochtadh grinnfhiosrúcháin ó [Biúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin](#) an Gharda Síochána i gcomhréir le [hAcht um an mBiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin 2012](#).
- » Tugtar faoi grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána do dhuine ar bith atá 18 mbliana d'aois nó níos sine.
- » Tugann fostóir an duine nó eagraíocht ábhartha faoi ghrinnfhiosrúchán an Gharda Síochána.
- » Tá grinnfhiosrúchán na bpóilíní, a mhéid agus is indéanta⁷, ar fáil do dhaoine a chónaigh i stát nó tír lasmuigh d'Éirinn ar feadh breis agus than 6 mhí i ndiaidh a chéile.
- » Tugann an duine aonair faoi ghrinnfhiosrúchán na bpóilíní agus tugtar don fhostóir é.
- » Tugadh faoi ghrinnfhiosrúchán an Gharda Síochána do gach duine le trí bliana anuas, ath-ghrinnfhiosrúchán an Gharda Síochána ina measc.⁸

⁶ Tugann Cigireacht Luathbhlianta Tusla faoi bhailíochtú teistiméireachtaí d'oibreacha aonair.

⁷ Rinneadh gach iarracht réasúnta chun grinnfhiosrúchán na bpóilíní a fháil. Is léir seo ag rian páipéir dá dhiúltú nó don neamhfháil a bhí air.

⁸ Grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána a athnuachan. I suíomhanna cúraim shóisialta, teastaíonn seo gach trí bliana.

6. Cáilíochtaí

- » Tá ceann amháin de na cáilíochtaí seo a leanas ag gach fostaí agus soláthraí cláraithe a oibríonn go díreach le leanaí:
 - Mórdhámhachtain amháin, ar a laghad, i gCúram agus Oideachas na Luath-Óige ar Leibhéal 5 ar an gCreat Náisiúnta Cáilíochtaí, nó cáilíocht a mheasann an tAire a bheith ar chomhionann leis.⁹
 - Díolúine ón riachtanas cáilíochta agus deimhniú go nglacann an tAire leis an díolúine seo.
 - An riachtanas cáilíochta nó sainoiliúint ábhartha agus an bonn ar féidir an chaipitíocht a úsáid do dhuine atá fostaithe faoi [an tSamhail Rochtana agus Chuimsithe](#) (AIM), a mhionsonraítear i litir dhíolúine ó [Pobal](#).

7. [Maoirseacht foirne](#) (neamhbhainteach le hoibreoir aonair)

Beartas Maoirseachta Foirne

- » Tá fianaise ann go bhfuil [an beartas maoirseachta foirne](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais, agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas maoirseachta foirne.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas maoirseachta foirne.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 20.

8. Malartú faisnéise (neamhbhainteach le hoibreoir aonair)

- » Is léir go bhfuil córas éifeachtach cumarsáide inmheánaí laistigh den tseirbhís a chumasaíonn sreabhadh faisnéise idir an fhoireann agus an bhainistíocht.

Samplaí: plé duine ar dhuine, cruinnithe foirne, modhanna aiseolais foirne agus cruinnithe maoirseachta foirne.

⁹ Na Rialacháin Luathbhlianta (Réamhscoil) agus Riachtanais Cháilithe Cláir Cúram Leanaí an RLGO: www.dcy.gov.ie/viewdoc.asp?fn=/cáipéisí/cúram_leanaí/cáilíochtaí.htm.

9. Oiliúint Foirne

Beartas Oiliúna Foirne

- » Tá fianaise ann go bhfuil [an beartas oiliúna foirne](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais, agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas oiliúna foirne.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas oiliúna foirne.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 19.

Rialachán 10: Beartais, Nósanna Imeachta agus Ráitis Seirbhís Réamhscoile Scríofa

Cuspóir

Mar [sholáthraí cláraithe](#), caithfidh tú beartais, nósanna imeachta agus ráitis a fhorbairt ar bhealach comhsheasmhach. Déanfaidh beartais agus nósanna imeachta cur chuige do sheirbhíse a chaighdeánú i leith dea-chleachtas a chur i bhfeidhm agus comhlíonadh na rialachán a chinntiú. Sa chás go bhfostaítear [foireann](#) eile sa tseirbhís, forbraítear, faomhtar agus dáiltear na beartais, nósanna imeachta agus ráitis seo leis an bhfoireann seo.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

10. Róil agus freagrachtaí

- » Tá tuiscint shoiléir ag an [bhfoireann ábhartha](#) ar a róil agus freagrachtaí maidir le beartais, nósanna imeachta agus ráitis seirbhíse a fhorbairt, a fhaomhadh, a dháileadh agus a athbhreithniú.

Féach Rialachán 9.

11. Beartais, nósanna imeachta agus ráitis¹⁰

- » Tá próiseas i bhfeidhm chun beartas, nós imeachta nó ráiteas a fhorbairt agus a fhaomhadh.
- » Tá rochtain ag an bhfoireann ábhartha ar leagan cothrom le dáta de gach ceann de na beartais, nósanna imeachta agus ráitis, a choimeádtar i [gcrúachóip](#) nó [go leictreonach](#).
- » Tá beartais, nósanna imeachta agus ráitis comhsheasmhach le cleachtais na seirbhísí.
- » Tá an méid seo a leanas, faoi mar a shonraítear laistigh de Sceideal 5 de Rialacháin 2016, i bhfeidhm:
 - [Ráiteas Cuspóra agus Feidhme](#) – Féach Aguisín 1.
 - [Beartas Gearáin](#) – Féach Aguisín 2.

¹⁰ Tabhair faoi deara, le do thoil, go dteastaíonn [Ráiteas Sábháilteachta](#) (laistigh de bhrí [an Achta um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005](#)), chomh maith, do do sheirbhís i gcomhréir le Rialachán 6 – Seirbhís Réamhscoile a Chlárú. Féach Aguisín 21. Teastaíonn do Ráiteas Sábháilteachta ag Clárú agus Athchlárú.

- [Beartas ar Chógas a Dháileadh](#) – Féach Aguisín 3.
- [Beartas ar Rialú Ionfhabhtuithe](#) – Féach Aguisín 4.
- [Beartas ar Iompar a Bhainistiú](#) – Féach Aguisín 5.
- [Beartas ar Chodladh Sábháilte](#) (do leanaí faoi 2 bhliain) – Féach Aguisín 6.
- [Beartas Sábháilteachta ó Dhóiteán](#) – Féach Aguisín 7.
- [Beartas Cuimsithe](#) – Féach Aguisín 8.
- [Beartas Turas](#) (nuair a thugtar leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís ar thurais) – Féach Aguisín 9.
- [Beartas ar Thimpistí agus Teagmhais](#) – Féach Aguisín 10.
- [Beartas ar Údarú chun Leanaí a Bhailiú](#) – Féach Aguisín 11.
- [Beartas Bhia Shláintiúil](#) – Féach Aguisín 12.
- [Beartas ar Shúgradh Taobh Amuigh](#) (nuair a sholáthraítear an súgradh sin do leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís) – Féach Aguisín 13.
- [Beartas ar Asláithreacht Foirne](#) (ní bhaineann seo le hoibreoir aonair) – Féach Aguisín 14.
- [Beartas ar Úsáid an Idirlín agus Gléasanna Grianghrafadóireachta agus Taifeadta](#) – Féach Aguisín 15.
- [Beartas Earcaíochta](#) – Féach Aguisín 16.
- [Beartas Bainistíochta Riosca](#) – Féach Aguisín 17.
- [Beartas um Shocrú Isteach](#) – Féach Aguisín 18.
- [Beartas Oiliúna Foirne](#) – Féach Aguisín 19.
- [Beartas Maoirseachta Foirne](#) (ní bhaineann seo le hoibreoir aonair) – Féach Aguisín 20.

12. Beartais, nósanna imeachta agus ráitis a chur in iúl

- » Déantar aon bheartais, nósanna imeachta agus ráitis, aon nuashonruithe ina measc, a chur in iúl agus tá fáil orthu ag [tuismitheoirí agus caomhnóirí](#).
- » Deimhníonn tuismitheoirí agus caomhnóirí gur léigh siad agus go nglacann siad le beartais, nósanna imeachta agus ráitis na seirbhíse.

Samplaí: d'fhéadfaidís foirm dhearbhaite a shíniú, nó dearbhú a chomhlánú ar líne, nó conradh tuismitheora a shíniú.

Féach Rialacháin 14, 16 agus 23.

Rialachán 11: Leibhéal Soláthair Foirne

Cuspóir

Caithfidh do sheirbhís a chinntiú go mbíonn líon leordhóthanach [foirne](#) ar fáil ag gach tráth fad a sholáthraítear seirbhísí chun freastal ar riachtanais na leanaí atá ag freastal. Ag gach tráth, beidh dóthain foirne laistigh den tseirbhís chun freastal ar riachtanais leanaí, saghas na seirbhíse agus an cúram a cuireadh ar fáil.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

13. Róil agus freagrachtaí

- » Tá tuiscint shoiléir ag an [bhfoireann ábhartha](#) ar a róil agus freagrachtaí maidir leis na cóimheasa íosta idir daoine fásta agus leanaí a choimeád ag gach tráth.

Féach Rialachán 9.

14. Soláthar foirne

- » Tá líon dóthanach [fostaithe](#) oiriúnacha ann a bhfuil an taithí agus na [hinniúlachtaí](#) riachtanacha (cáilíochtaí, eolas, scileanna agus cumas) acu chun an méid seo a leanas a dhéanamh:
 - freastal ar riachtanais na leanaí go léir ag gach tráth;
 - maoirseacht leordhóthanach a chinntiú fad a bhíonn leanaí ag codladh nó a scíth á ligean, i rith sosanna agus [turas](#);
 - méid, leagan amach agus cuspóir na seirbhíse a léiriú.
- » Cloítear leis an gcóimheas idir daoine fásta agus leanaí ag gach tráth, agus tá líon dóthanach d'fhoireann cháilithe ag oibriú go díreach leis na leanaí.

Féach Rialacháin 9, 27 agus 29.

15. Uainchlár foirne

- » Léiríonn an tseirbhís an t-uainchlár reatha foirne agus coimeádann sí taifead ar gach uainchlár laistigh den tseirbhís.
- » Déanann an t-uainchlár foirne an méid seo a leanas:
 - sonraí a thabhairt faoin bhfoireann atá ar dualgas fad a bhíonn an tseirbhís á cur i bhfeidhm (duine ina measc ar cuireadh oiliúint air/uirthi i [ngarchabhair](#) do leanaí);
 - an cóimheas idir daoine fásta agus leanaí ar bhonn laethúil do gach limistéar den tseirbhís a leagan amach;
 - sonraí a thabhairt faoi gach duine nach bhfuil san áireamh sa chóimheas idir daoine fásta agus leanaí;
 - am tosaithe, críochnaithe agus sosa gach duine a fhreastalaíonn gach lá a chur i dtaifead;
 - a léiriú gurb ann do chumhdach leordhóthanach do theacht luath, bailiú déanach, sosanna, laethanta saoire, saoire bhreiteachta, leanaí a thabhairt ar scoil, dualgas cistine, turais agus aon chás eile ina bhféadfadh foireann bhreise a bheith ag teastáil; agus
 - doiciméadú ar feadh tréimhse sheachtainiúil nó mhíosúil.

16. Cóimheasa idir daoine fásta agus leanaí

Tá na cóimheasa idir daoine fásta agus leanaí i gcomhréir leis an méid seo a leanas:

An cóimheas idir daoine fásta agus leanaí a theastaíonn, ag brath ar aois an linbh

(0 - 1 bhliain) 1:3

(1 - 2½ bliain) 1:5

(2½ - 6 bliana) 1:11

- » Má chuirtear [duine i gceannas](#), san áireamh sa chóimheas idir daoine fásta agus leanaí, ní bhaineann a ndualgais bhainistíochta ó chúram leanaí díreach.
- » Má fhreastalaítear ar aoisghrúpálacha measctha sa seomra céanna, cuirtear an cóimheas i bhfeidhm ar aon dul le haois gach linbh agus saghas na seirbhíse atá á chur ar fáil do gach leanbh. Féach an sampla in '[aoisghrúpaí measctha](#)' sna nótaí mínitheacha.
- » I dtaobh leanbh a fhreastalaíonn ar bhonn cúram lae iomláin, cuirtear scéim [Chúram agus Oideachas na Luath-Óige \(COLÓ\)](#) ar fáil dó/di uair sa lá amháin.
- » Cuirtear na hamanna a oibrítear an tSeirbhís Réamhscoile Sheisiúnach i bhfeidhm i dtaifead.

Féach Rialachán 9.

17. Seirbhís Luathbhlianta a Oibrítear ar Bhonn Aonair

- » Tá an [dara duine](#) ar fáil i gcás [éigeandála](#).
- » Tá guthán a oibríonn ar fáil san [áitreabh](#).
- » Tá socruithe soiléire i bhfeidhm agus doiciméadaithe sa chás go mbíonn oibreoir aonair as láthair (pleanáilte nó neamhphleanáilte).

Féach Rialachán 9.

18. Pleanáil foirne (ní bhaineann seo le hoibreoir aonair)

Beartas Asláithreachta Foirne

- » Tá fianaise ann go bhfuil [an beartas asláithreachta foirne](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais, agus tá tuiscint shoiléir acu ar a róil agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas asláithreachta foirne.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas asláithreachta foirne.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 14.

Rialachán 14: Athbhreithniú ar Sheirbhís Réamhscoile

Cuspóir

Mar [sholáthraí cláraithe](#), caithfidh tú a chinntiú go ndéantar athbhreithniú ar cháilíocht agus sábháilteacht an chúraim agus na seirbhíse a sholáthraítear do leanaí ar a laghad uair sa bhliain ar aon dul leis na rialacháin. Measúnú foirmiúil is ea an t-athbhreithniú ar an tseirbhís, a beartais, nósanna imeachta agus ráitis ina measc, agus é beartaithe athruithe a dhéanamh, más gá.

Cabhraíonn athbhreithniú ar chleachtas leat breithiúnais fheasacha a dhéanamh faoi cháilíocht agus éifeachtacht na seirbhíse, ag féachaint le feabhas a chur ar cháilíocht an chúraim agus oideachas an linbh. Caithfidh tú [taifead](#) a choimeád ar an athbhreithniú ar feadh trí bliana i ndiaidh go ndearnadh é.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

19. Róil agus freagrachtaí

- » Cinntíonn an duine ata freagrach as tabhairt faoin athbhreithniú go bhfuil tuiscint shoiléir acu gurb é an fheidhm atá acu cáilíocht agus sábháilteacht an chúraim a chinntiú a sholáthraítear don leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís.

Féach Rialachán 9.

20. Athbhreithniú bliantúil

- » Scrúdaíonn athbhreithniú bliantúil na seirbhíse cáilíocht agus sábháilteacht an chúraim a sholáthraítear, agus áirítear leis athbhreithniú ar na beartais, nósanna imeachta, ráitis agus cleachtais chúraim go léir.

Féach Rialachán 10.

21. Plean an athbhreithnithe

- » Forbraítear agus taifeadtar plan de na limistéir agus beartais atá le hathbhreithniú, le faomhadh an tsoláthraí chláráithe.
- » Cuirtear an [fhoireann ábhartha](#) ar an eolas ar an athbhreithniú pleanáilte.

» Sonraítear sa phlean an méid seo a leanas:

- Ainm an duine nó na ndaoine a thabharfaidh faoin athbhreithniú – tugtar ‘an t-athbhreithneoir’ orthu.

D’fhéadfadh an soláthraí cláraithe, nó duine a ainmníonn siad, a bheith i gceist leis an duine seo, mar shampla.

- An teagmhálaí don limistéar atá á athbhreithniú – tugtar ‘an t-athbhreithní’ orthu.

D’fhéadfadh an fhoireann chúram leanaí nó an duine i gceannas a bheith i gceist leis an duine seo, mar shampla.

- Dáta an athbhreithnithe, agus amlíne lena thabhairt chun críche.
- Minicíocht an athbhreithnithe – má shonraítear próiseas mar ardriosca, tugtar tús áite don athbhreithniú agus tugtar faoi níos minice ná uair sa bhliain.
- Limistéar na seirbhíse atá á athbhreithniú, lena chinntiú cáilíocht agus sábháilteacht leanúnach an chúraim ar aon dul le ráitis, beartais agus nósanna imeachta na seirbhíse.
- Tabhairt faoi aon athbhreithnithe eile a theastaíonn le cáilíocht agus sábháilteacht an chúraim a sholáthraítear a chinntiú.

Samplaí: tuarascálacha cigireachta, gníomhartha ceartaitheacha agus coiscitheacha, tuarascálacha an Údaráis Sláinte agus Sábháilteachta, tuarascálacha ón Oifigeach Dóiteáin.

22. Tabhairt faoin athbhreithniú

Caithfidh an t-athbhreithneoir an méid seo a leanas a dhéanamh:

- » Dul i gcomhairle le haon fhoireann ábhartha atá bainteach sa limistéar atá á athbhreithniú.
- » Deimhnigh an méid seo a leanas maidir le haon fhoireann ábhartha:
 - tá teacht acu ar bheartais reatha;
 - cuireadh oiliúint nuashonraithe orthu ar bheartais, nósanna imeachta agus ráitis na seirbhíse;
 - tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus a bhfreagrachtaí a bhaineann lena bpost;
 - is eol dóibh beartais, nósanna imeachta agus ráitis na seirbhíse.
- » Coimeádann siad taifead scríofa ar an athbhreithniú.

» Déan breithniú ar an méid seo a leanas:

- aon aiseolas agus leasuithe a mholtar ón gcomhairliúchán [foirne](#) (nach mbaineann le hoibreoir aonair);
- aon ghníomhaíochtaí feabhsaithe cáilíochta a tugadh chun críche nó atá ar bun sa limistéar atá á athbhreithniú;
- aon treochtaí sa limistéar atá á athbhreithniú.

Samplaí: tuarascálacha leantacha teagmhais, gearáin leantacha.

» Deimhnigh cé acu an bhfuil nó nach bhfuil beartais, nósanna imeachta agus ráitis na seirbhíse á gcur i bhfeidhm.

Athbhreithniú a dhéanamh ar bheartais, nósanna imeachta, ráitis agus cleachtas lena dheimhniú:

23. Déantar dea-rialáil ar an tseirbhís.

Caithfear breithniú a dhéanamh ar an méid seo a leanas:

- » [Ráiteas cuspóra agus feidhme](#).
- » [Ráiteas sábháilteachta](#).
- » Bainistíocht agus earcaíocht.
- » Tuairisciú agus bainistíocht gearán
- » Tuairisciú ar [theagmhais](#).
- » Oiliúint.
- » [Maoirsiú foirne](#) (neamhbhainteach le hoibreoir aonair).
- » Leibhéil soláthair foirne (neamhbhainteach le hoibreoir aonair).
- » Taifead ar fhreastal.
- » Údarú agus bailiú leanaí.
- » Asláithreacht foirne (neamhbhainteach le hoibreoir aonair).
- » Bainistíocht taifead – taifid leanaí agus taifid seirbhíse.
- » Faisnéis do [thuismitheoirí/chaomhnóirí](#).
- » Tá cóip ag an tseirbhís de [Chuid 12 den Acht fán nGníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach, 2013](#) agus cóip den [Acht um Chúram Leanaí 1991 \(Seirbhísí Luathbhlianta\) 2016](#).

24. Tacaítear le sláinte, leas agus forbairt gach linbh a fhreastalaíonn:

Caithfear breithniú a dhéanamh ar an méid seo a leanas:

- » Táthar ag freastal ar riachtanais chúraim leanaí.
- » Táthar ag tacú le caidreamh.
- » Táthar ag tacú le foghlaim agus forbairt leanaí.
- » Tá cleachtais dhearfacha bainistíochta mothúchánaí agus iompraíochta i bhfeidhm.
- » Tacaíonn an timpeallacht le folláine leanaí.
- » Tá úsáid an idirlín agus gléasanna grianghrafadóireachta agus taifeadta ar aon dul le dea-chleachtas (b'fhéidir nach n-áirítear leis seo CCTV a úsáid, sa chás gur cuí).
- » Tacaítear agus cabhraítear le leanaí chun socrú isteach.
- » Tá teacht ag leanaí ar shúgradh taobh amuigh.
- » [Turais](#) leanaí (má thugtar fúthu).
- » Tacaítear le [bia sláintiúil](#).
- » Fáiltítear roimh gach leanbh.

25. Tá leanaí sábháilte sa tseirbhís:

Caithfear breithniú a dhéanamh ar an méid seo a leanas:

- » Maoirseacht leanaí.
- » Rialú ionfhabhtuithe (briseadh amach ina measc).
- » [Timpistí](#) agus gortuithe.
- » Cógais a dháileadh.
- » Codladh sábháilte.
- » [Garchabhair](#).
- » Bainistíocht [riosca](#).
- » [Sábháilteacht ó dhóiteán](#).
- » Árachas.
- » Turais – má thugtar fúthu (leanaí a iompar ina measc).
- » Imdhíonadh leanaí.

26. Tá an t-áitreabh sábháilte, oiriúnach agus cuí do chúram agus oideachas na leanaí:

Caithfear breithniú a dhéanamh ar an méid seo a leanas:

- » riachtanais spáis;
- » trealamh agus ábhair; agus
- » [áitreabh](#) (rochtain ar an tseirbhís, glanadh, soilsiú, téamh, cothabháil, agus mar sin de ina measc).

27. Tuairisciú agus athbhreithnithe a dhúnadh

- » Insítear don fhoireann ábhartha faoi thorthaí an athbhreithnithe.
- » Sainaithnítear agus cuirtear i dtaifead aon saincheisteanna a bhfuiltear le dul i ngleic leo nó a fheabhsú.

Samplaí: leasú ar bheartas, athrú ar chleachtas.

- » Cuirtear gníomhartha ceartaitheacha agus coiscitheacha i bhfeidhm chun na saincheisteanna a sainaithníodh a réiteach.
- » Caitheann an fhoireann le torthaí an athbhreithnithe aon ghníomhartha ceartaitheacha mar dheis chun foghlaim agus feabhsú.
- » Dúntar athbhreithnithe nuair a cheartaítear aon saincheisteanna a sainaithníodh.

28. Taifid a choimeád

- » Coimeádann an soláthraí taifead ar an athbhreithniú sa tseirbhís ar feadh trí bliana ón dáta a tugadh an t-athbhreithniú chun críche.

Féach Aguisín 22: [Amlíne Coimeádta Taifead Seirbhíse](#).

Rialachán 15: Taifead Leanbh Réamhscoile

Cuspóir

Mar [sholáthraí cláraithe](#), caithfidh tú [taifid](#) faoi leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís a fhorbairt, a chothabháil, a stóráil agus a choimeád. Caithfear a chuimsiú sna taifid faisnéis chuí chun an cúram a dhoiciméadú agus a thacú a sholáthraíonn an tseirbhís do gach leanbh. Déanann an tseirbhís an fhaisnéis atá á coimeád aici faoi leanaí a rialú agus a chosaint.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

29. Róil agus freagrachtaí

- » Tá an [fhoireann ábhartha](#) ar an eolas ar a róil agus freagrachtaí chun taifid leanaí a bhainistiú faoin reachtaíocht seo a leanas:
 - [Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí 1991 \(Seirbhísí Luathbhlianta\) 2016.](#)
 - [Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí 1991 \(Seirbhísí Luathbhlianta\) \(Leasú\) 2016.](#)
 - [Cuid 12 den Acht fán nGníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach, 2013.](#)

Féach Rialachán 9 agus 10.

30. Taifid leanaí

- » Cuimsítear i dtaifid leanaí an méid seo a leanas:
 - Ainm agus dáta breithe an linbh.
 - An dáta a d'fhreastail an leanbh an chéad uair ar an tseirbhís.
 - An dáta a stop an leanbh ag freastal ar an tseirbhís.
 - Ainm agus seoladh [tuismitheoir nó chaomhnóir](#) an linbh agus uimhir ghutháin nuair is féidir teagmháil a dhéanamh leis tuismitheoir nó caomhnóir sin (nó le gaol nó cara an tuismitheora nó an linbh) i rith uaireanta an oibrithe.
 - Údarú chun an leanbh a bhailiú. Áirítear leis seo:
 - Ainm(neacha), seoladh/seoltaí agus uimhir theagmhála/uimhreacha teagmhála an duine/na ndaoine atá údaráithe chun an leanbh a bhailiú.

- Údarú scríofa ón tuismitheoir nó ón gcaomhnóir a cheadaíonn an tseirbhís an leanbh a scaoileadh isteach i gcúram an duine údaráithe.
 - Aitheantas grianghraif nó pasfhocal nó cód lenar comhaontaíodh d'aon duine nach eol don tseirbhís a bhfuil cead acu an leanbh a bhailiú.
 - Cruthúnas go bhfuil an duine údaráithe 16 bliana d'aois nó níos sine.
- » Cuirtear sonraí i dtaifead d'aon bhreoiacht, ailléirge nó riachtana(i)s b(h)reise atá ag an leanbh, sa mhullach ar an bhfaisnéis ábhartha go léir a bhaineann le cúram nó aird ar leith a sholáthar.
 - » Más ann do Phlean Cúraim Aonair i bhfeidhm, cuirtear an fhaisnéis seo san áireamh le taifid an linbh.
 - » Tá ainm agus uimhir ghutháin [lia-chleachtóir cláraithe](#) an linbh curtha san áireamh.
 - » Tá taifead ar aon [imdhíonadh](#) atá ag an leanbh curtha san áireamh.
 - » Tá toiliú scríofa tuismitheora nó caomhnóra curtha san áireamh lena cheadú cóir leighis a chur ar an leanbh má thiteann [éigeandála](#) amach.
 - » Tá iontrálacha chuig taifid na leanaí fíriciúil, comhsheasmhach, cruinn agus athbhreithnithe.
 - » Nuashonraíodh an taifead má thagann athrú ar fhaisnéis an linbh.
 - » Tá gach iontráil i dtaifead an linbh sínithe ag an duine a dhéanann an iontráil.

Féach Rialachán 19.

31. Fáil ar thaifid

- » Tá taifead ann do gach leanbh a fhreastalaíonn ar an tseirbhís.
- » Insítear do thuismitheoirí agus caomhnóirí go gcoimeádann an tseirbhís taifid maidir lena leanbh.
- » Roinntear taifid faoi leanaí aonair le tuismitheoir nó caomhnóir an linbh, seachas sa chás go gcuirfeadh seo leas an linbh i mbaol.
- » Pléitear iarrataí ag trí tríú páirtithe ar fhaisnéis le tuismitheoirí agus caomhnóirí, agus ní roinntear faisnéis ach má thugann siad toiliú. (Eisceacht leis seo is ea nuair a bhíonn riachtanas ann chun buarthaí a thabhairt le fios faoi leas nó sábháilteacht an linbh – mar shampla, maidir le cosaint an linbh.)

Féach Rialachán 19.

32. Rochtain ar thaifid leanaí agus rúndacht taifead

- » Coimeádtar taifid leanaí faoi rún.
- » Ní phléitear faisnéis phearsanta leanaí plé lasmuigh den tseirbhís.
- » Cuirtear na taifid ar fáil lena gcigireacht do:
 - tuismitheoirí agus caomhnóir, ach do thaifead a linbh féin amháin;
 - [fostaí](#) atá údaraithe ag an soláthraí cláraithe; agus
 - Cigire Luathbhlianta [Tusla](#).

33. [Taifid leictreonacha](#)

- » Tá taifid leanaí a choimeádtar go leictreonach faoi chosaint pasfhocail.
- » Tá taifid leictreonacha inrochtana agus éasca le haisghabháil agus is féidir iad a atáirgeadh, nuair is gá.

34. Taifid leanaí a choimeád

- » **Coimeádann** an tseirbhís na buntaifid agus aon taifid bhreise, ar nós iarrataí scríofa agus gach foirm shínithe.
- » Coimeádtar gach taifead ábhartha linbh ar feadh 2 bhliain ón dáta a **stopann** an leanbh ag freastal ar an tseirbhís.

Féach Rialachán 16.

Féach Aguisín 22: [Amlíne Coimeádta Taifead Seirbhíse](#).

Rialachán 16: Taifead maidir le Seirbhís Réamhscoile

Cuspóir

Mar an [soláthraí cláraithe](#), caithfidh tú [taifid](#) ábhartha seirbhíse a fhorbairt, a chothabháil, a stóráil agus a choimeád. Caithfidh faisnéis phearsanta a choimeádann an tseirbhís a bheith faoi rialú agus cosaint chuí.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

35. Róil agus freagrachtaí

- » Tá an [fhoireann ábhartha](#) ar an eolas ar a róil agus freagrachtaí chun taifid na seirbhíse a bhainistiú faoin reachtaíocht seo a leanas:
 - [Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí 1991 \(Seirbhísí Luathbhlianta\) 2016.](#)
 - [Rialacháin an Achta um Chúram Leanaí 1991 \(Seirbhísí Luathbhlianta\) \(Leasú\) 2016.](#)
 - [Cuid 12 den Acht fán nGníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach, 2013.](#)
- » Tá teacht ag na daoine laistigh den tseirbhís atá freagrach as taifid ar an bhfaisnéis a theastaíonn uathu chun tabhairt faoina ndualgais agus cinntí réasúnta agus feasacha a dhéanamh.

Féach Rialachán 9.

36. Faisnéis maidir leis an tseirbhís

- » Tá taifead i scríbhinn den fhaisnéis seo a leanas ar fáil sa tseirbhís
 - Ainm, post, cáilíochtaí agus taithí [an duine i gceannas](#) agus [na bhfostaithe](#), [oibrithe neamhíoctha](#) and [conraitheoirí](#) eile.
 - Sonraí faoi shaghas na seirbhíse atá á sholáthar, agus aoisphróifíl leanaí a bhfuil an tseirbhís cláraithe chun seirbhísí a sholáthar dóibh.
 - Sonraí faoin gcóimheas idir daoine fásta agus leanaí sa tseirbhís.
 - Saghas an chúraim nó an chláir a sholáthraítear sa tseirbhís.
 - Na saoráidí atá ar fáil laistigh den tseirbhís.
 - Na huaireanta oscailte agus táillí.

- » Tá na beartais, nósanna imeachta agus ráitis a cheanglaítear ar an tseirbhís a choimeád i gcomhréir le Rialachán 10.
- » Áirítear le taifead na seirbhíse ar fhreastal leanaí ar bhonn laethúil, am an teachta i láthair, agus an imeachta ó, an tseirbhís.
- » Coimeádtar sonraí faoi uainchláir laethúla [foirne](#).
- » Cuirtear sonraí i dtaifead faoi aon chógas a dháiltear ar leanbh atá ag freastal ar an tseirbhís a bhfuil toiliú sínithe tuismitheora acu;
- » Cuirtear sonraí i dtaifead faoi aon [timpiste](#), gortú nó [teagmhas](#) ina mbíonn baint ag leanbh a fhreastalaíonn ar an tseirbhís.

Féach Rialachán 9 , 10, 11, 15, 19 agus 31.

37. Taifead seirbhíse a choimeád

- » Coimeádtar gach cáipéis agus taifead faoi theistiméireachtaí agus grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána agus na bpóilíní ar feadh 5 bliana ón dáta a thosaigh gach duine ag oibriú sa tseirbhís.
- » Coimeádtar na taifid seo a leanas de chuid leanaí ar feadh 2 bhliain ón dáta a **stopann** an leanbh ag freastal:
 - An taifead freastail ag leanaí ar bhonn laethúil, am an teachta i láthair, agus an imeachta ó, an tseirbhís ina measc.
 - Sonraí faoi aon chógas a dáileadh ar leanbh atá ag freastal ar an tseirbhís le toiliú [tuismitheora nó caomhnóra](#).
 - Sonraí faoi aon timpiste, gortú nó teagmhas ina raibh baint ag leanbh atá ag freastal ar an tseirbhís.

Féach Rialachán 9.

Féach Aguisín 22: [Amlíne Coimeádta Taifead Seirbhíse](#).

Rialachán 17: Faisnéis do Thuismitheoirí

Cuspóir

Mar [sholáthraí cláraithe](#), caithfidh tú an fhaisnéis ábhartha go léir faoin tseirbhís, saghas an chúraim a soláthraíodh agus na saoráidí atá ar fáil, a sholáthar do [thuismitheoirí agus caomhnóirí](#) leanaí a bheartaíonn chun freastal ar an tseirbhís. Caithfidh tú an fhaisnéis seo a sholáthar ar bhealach is féidir leo a thuiscint.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

38. Róil agus freagrachtaí

- » Tá tuiscint shoiléir ag an [bhfoireann ábhartha](#) ar a róil agus freagrachtaí maidir le faisnéis a sholáthar do thuismitheoirí agus caomhnóirí leanaí a bheartaíonn freastal ar an tseirbhís.

Féach Rialachán 9.

39. Faisnéis a sholáthraítear do thuismitheoirí agus caomhnóirí

- » Cuirtear tuismitheoirí agus caomhnóirí ar an eolas faoi aon athruithe suntasacha ar bheartais agus nósanna imeachta, agus déantar seo a dhoiciméadú.
- » Tá an fhaisnéis seo a leanas ar fáil do thuismitheoirí agus caomhnóirí leanaí a bheartaíonn chun freastal ar an tseirbhís:
 - Ainm, post, cáilíochtaí agus taithí an [duine i gceannas](#) agus gach comhalta [foirne](#) eile.
 - Sonraí faoi shaghas na seirbhíse agus aoisphróifíl na leanaí.
 - Sonraí faoin gcóimheas idir daoine fásta agus leanaí sa tseirbhís.
 - Saghas an chúraim nó na gclár a sholáthraítear laistigh den tseirbhís, an creat curaclaim agus aon riachtanais nó leasanna breise a ndéantar soláthar dóibh.
 - Na saoráidí atá ar fáil.
 - Na huaireanta oscailte agus táillí.
 - Gach beartas, nós imeachta agus ráiteas a bhaineann leis an tseirbhís a theastaíonn i gcomhréir le Rialachán 10.

Féach Rialachán 9 , 10, 11, 16, agus 19.

40. Rochtain ar fhaisnéis

- » Tá an fhaisnéis go léir a sholáthraítear do thuismitheoirí agus caomhnóirí ar fáil, éasca le húsáid agus inrochtana.

Samplaí:

- cláir fógraí, cairteacha, póstaeir;
- nuachtlitreacha, leabhráin agus bileoga;
- téacsáil agus leathanach gréasáin;
- teagmháil duine ar dhuine le thuismitheoirí nó caomhnóirí;
- cruinnithe le thuismitheoirí nó caomhnóirí.

41. Faisnéis a thaispeántar go poiblí sa tseirbhís

- » Taispeántar an fhaisnéis seo a leanas go poiblí laistigh den tseirbhís do leanaí agus caomhnóirí na leanaí a bheartaíonn chun freastal ar an tseirbhís, nó páirtithe ábhartha eile:
- Ainm an tsoláthraí chláraithe.
 - Deimhniú Clárúcháin [Tusla](#) na seirbhíse.
 - Ainm agus uimhir theagmhála don tseirbhís.
 - Sonraí teagmhála do chabhair leighis [éigeandála](#).
 - An próiseas atá le leanúint, bealaí agus nósanna imeachta aslonnaithe má thiteann tine nó éigeandáil eile amach.

Féach Rialacháin 9, 25 agus 26.

Rialachán 31: Fógra Teagmhas

Cuspóir

Má thiteann [timpiste](#), gortú nó [teagmhas](#) amach, caithfidh beartais agus nósanna imeachta a bheith i bhfeidhm agatsa, an [soláthraí cláraithe](#), chun an fhaisnéis ghaolmhar a shainaithint, a dhoiciméadú, a chomhrac, a athbhreithniú agus a chur in iúl. D'fhéadfadh an timpiste, gortú nó an teagmhas baint le ceachtar leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís nó le [d'fhoireann](#). Caithfidh tú dul i mbun na ngníomhartha riachtanacha chun cosc a chur ar aon atarlú timpistí, gortuithe nó teagmhais. Caithfidh tú cultúr dearfach agus oscailte de thuairisciú a chur chun cinn do [thuismitheoirí agus caomhnóirí](#), agus caithfidh tú aiseolas a thabhairt do thuismitheoirí agus caomhnóirí i ndiaidh d'imscrúduithe.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

42. Róil agus freagrachtaí

- » Tá an [fhoireann ábhartha](#) ar an eolas ar a róil agus freagrachtaí maidir le [teagmhais a thabhairt le fios](#) don Chigireacht Luathbhlianta.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar conas an Chigireacht Luathbhlianta a chur ar an eolas ar theagmhais.

Féach Rialachán 9.

43. Bainistiú a dhéanamh ar theagmhais a thabhairt le fios don Chigireacht Luathbhlianta

- » Úsáidtear cur chuige comhsheasmhach agus caighdeánaithe chun an Chigireacht Luathbhlianta a chur ar an eolas ar thimpistí, gortuithe agus teagmhais a thiteann amach laistigh den tseirbhís trí úsáid a bhaint as an [bhFoirm um Theagmhas a Fhógairt](#), atá ar fáil ar [láithreán gréasáin Tusla](#).
- » Thug an soláthraí cláraithe fógra don Chigireacht Luathbhlianta laistigh de thrí lá oibre ó cuireadh ar an eolas í ar aon imeacht infhógartha.
- » Déantar na timpistí, gortuithe agus teagmhais go léir a chuirtear in iúl don Chigireacht Luathbhlianta a imscrúdú, a bhainistiú agus a thuairisciú ar aon dul le beartas agus nósanna imeachta teagmhais, gortaithe agus teagmhais na seirbhíse.

- » Téitear i mbun na mbeart réasúnta go léir chun cosc a chur ar thimpiste, gortú nó teagmhas eile titim amach.
- » Caithfear an Chigireacht a chur ar an eolas ar na teagmhais seo a leanas:
 - Bás linbh fad a d'fhreastail sé/sí ar an tseirbhís, bás linbh in ospidéal ina measc i ndiaidh gur aistríodh iad ón tseirbhís.
 - Diagnóis [galair thógálaigh](#) ar leanbh a fhreastalaíonn ar an tseirbhís, nó diagnóis galair thógálaigh ar [fhostaí](#), [oibrí neamhíoctha](#), [conraitheoir](#) nó aon duine eile a oibríonn sa tseirbhís. (Tugtar sainmhíniú ar ghalar tógálach sna [Rialacháin um Ghailair Thógálacha, 1981](#)).
 - Timpiste nó teagmhas ar dúnadh an tseirbhís d'aon fhad ama dá bharr (dúnadh neamhphleanáilte¹¹).
 - [Gortú tromchúiseach](#) ar leanbh fad a bhí sé/sí ag freastal ar an tseirbhís ónar theastaigh cóir leighis láithreach ag [lia-chleachtóir cláraithe](#), in ospidéal nó áiteanna eile.
 - Teagmhas ina dtéann leanbh ar iarraidh fad a bhíonn sé/sí ag freastal ar an tseirbhís.

44. Tuairisciú ar theagmhais le páirtithe seachtracha

- » Is eol don soláthraí cláraithe cén timpistí nó teagmhais is gá a thuairisciú do pháirtithe seachas Cigireacht Luathbhlianta [Tusla](#) agus a chinntíonn go ndéantar na tuarascálacha go léir siúd.

Samplaí de thuairisciú le páirtithe eile:

- [Seirbhísí Oibre Sóisialta Tusla](#) – más ann do bhuairt um chosaint leanaí.
- [An Garda Síochána](#) – más ann do bhaol i leith foirne nó leanaí, nó má rinneadh cion coiriúil.
- [Údarás Sláinte agus Sábháilteachta](#) – má tá an teagmhas baolach, nó má gortaíodh comhalta foirne dá bharr.
- Comhlacht árachais na seirbhíse – más cuí.

¹¹ Sa chás gur gá don tseirbhís dúnadh gan choinne mar gheall ar imeachtaí nó cúinsí gan choinne. D'fhéadfadh seo a bheith ar chúiseanna pearsanta (mar shampla – a méala), nó aon chúis eile (mar shampla – píopa pléasctha).

Rialachán 32: Gearáin

Cuspóir

Mar [sholáthraí cláraithe](#), caithfidh tú a bheith oscailte agus freagrúil do dhaoine a dhéanann gearáin faoin seirbhís. Caithfidh tú próiseas bainistíochta gearán a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm atá comhsheasmhach, cothrom, trédhearcach agus neamhchlaonta.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

45. Róil agus freagrachtaí

- » Úsáidtear cur chuige comhsheasmhach agus neamhchlaonta chun gach gearán laistigh den tseirbhís a bhainistiú.
- » Déantar gearáin a imscrúdú, a bhainistiú agus a thuairisciú ar aon dul le beartas agus nósanna imeachta gearán na seirbhíse.

Féach Rialachán 9.

46. Gearáin

Beartas Gearán

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas gearán](#) á chur i bhfeidhm.
- » Tá tuiscint shoiléir ag an [bhfoireann ábhartha](#) ar na riachtanais, agus tá tuiscint shoiléir acu ar a róil agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas gearán.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas gearán.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 2.

47. Rochtain ar thaifid

- » Tá [taifead](#) scríofa gearáin ar fáil ar an [áitreabh](#) lena iniúchadh ag an gCigireacht Luathbhlianta.

Mír 2

Sláinte, Leas agus Forbairt an Linbh

Is iad na rialacháin a bhaineann leis an limistéar seo:

- **Rialachán 19:** Sláinte, Leas agus Forbairt an Linbh.
- **Rialachán 20:** Saoráidí le haghaidh Sosa agus Súgartha.
- **Rialachán 22:** Bia agus Deoch.

Rialachán 19: Sláinte, Leas agus Forbairt an Linbh

Cuspóir

Mar an [soláthraí cláraithe](#), caithfidh tú sláinte, leas agus forbairt an linbh a chinntiú. Baineann tú seo amach trí chlár agus agus cleachtais chúraim chuí a chur i bhfeidhm a thacaíonn le foghlaim, forbairt agus folláine gach linbh, agus a leasanna agus riachtanais aonair a chur san áireamh.

Léargas Ginearálta ar Rialachán 19

Cuirtear san áireamh sa rialachán seo sláinte, leas agus forbairt an linbh ar fud na seirbhíse, agus tagairt ar leith don mhéid seo a leanas:

- » conas a thacaítear le riachtanais bhunúsacha agus aonair chúraim gach linbh;
- » conas a thacaítear le caidreamh agus idirghníomhú timpeall ar na leanaí go léir;
- » conas a thacaíonn an tseirbhís le cuimsiú, éagsúlacht agus aistrithe leanaí;
- » conas a thacaítear le hiompar dearfach leanaí;
- » conas a thacaíonn an timpeallacht le foghlaim, forbairt agus folláine gach linbh;
- » conas a chinntíonn an tseirbhís go soláthraítear cleachtais éifeachtach agus cleachtais chúraim éifeachtacha; agus
- » conas a úsáideann an tseirbhís an teicneolaíocht, an t-idirlíon, gléasanna grianghrafadóireachta agus taifeadta ina measc.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

48. Róil agus freagrachtaí

- » Tá an [fhoireann ábhartha](#) ar an eolas ar a róil agus freagrachtaí chun tacú le sláinte, folláine agus forbairt leanaí laistigh den tseirbhís.

Féach Rialachán 9.

49. Riachtanais bhunúsacha agus aonair chúraim leanaí

Ithe agus ól

- » Cuirtear [bia sláintiúil](#) chun cinn laistigh den tseirbhís.
- » Cuirtear béilí agus sneaiceanna cothaitheacha ar fáil go rialta, ach tá solúbthacht ann.

Sampla: má bhíonn leanbh gafa go mór le súgradh.

- » Ní chuirtear béilí agus sneaiceanna sláintiúla ar fáil níos faide ná 3 huaire an chloig óna chéile.
- » Tá Béilí agus sneaiceanna blasta agus sláintiúil do leanaí.
- » Tá sneaiceanna agus uisce nó bainne ar fáil do leanaí nuair is gá.
- » Tugtar dóthain ama do bheathú buidéil agus am béile.
- » Déantar naíonáin níos óige ná 12 mhí a iompar fad a bhíonn beathú buidéil á dhéanamh.
- » Tugtar dóthain ama do gach leanbh chun ithe agus sult a bhaint as a mbuidéal, sneaic nó béile gan iad a bhrostú.
- » Tá an t-atmaisféar i rith am béile réchúiseach, agus bíonn idirghníomhú deas sóisialta ar bun i measc na leanaí agus daoine fásta.

Sampla: suíonn an fhoireann le leanaí i rith amanna béilí chun sampla a thabhairt de scileanna dearfacha sóisialta.

- » Spreagann agus tacaíonn an [fhoireann](#) leis na leanaí chun iad fhéin a bheathú go neamhspleách, de réir a n-aoise agus a gcéim forbartha.
- » Tá na gréithe, an sceanra agus na giurléidí óil a úsáidtear oiriúnach d'aoiseanna na leanaí agus dá gcéim forbartha.

Samplaí: foirc agus spúnóga atá éasca le greim a bhreith orthu, cupáin nach féidir a dhoirteadh.

- » Tá bibí ar fáil do leanaí óga agus do lapadáin ag amanna béile.
- » Ní chuirtear brú ar leanaí chun ithe nó ól.
- » Cuirtear an méid seo a leanas ar fáil do leanaí nár ith, nó a bhfuil ocras orthu:
 - bia ag amanna lasmuigh de na gnáthamanna béile agus sneaice;
 - rogha eile ar bhia.
- » Suítear na leanaí chun boird nó in ardchathaoir i rith amanna sneaice agus béile, nuair a bhíonn a mbia réidh.
- » Suíonn leanaí ar airde chompordach maidir le barr an tábla.
- » Tá an tábla agus an chathaoir oiriúnach dá n-aois agus céim forbartha.
- » Spreagtar leanaí chun triail a bhaint as blasanna éagsúla bia, uigeachtaí, dathanna, agus mar sin de.

- » Tacaítear le leanaí chun eolas agus scileanna a fhorbairt chun roghanna cothaitheacha bia a dhéanamh.
- » Tá ábhair agus eispéiris foghlama ar fáil chun roghanna cothaitheacha bia a threisiú.
- » Tá gníomhaíochtaí ar fáil do leanaí a chríochnaigh a mbia roimh dhaoine eile.

Féach Rialachán 22.

Clúidíní a athrú agus dul chuig an leithreas

- » Léirítear meas ar phríobháideacht agus dínit gach linbh ag gach tráth.
- » Freagraíonn an fhoireann pearsantachtaí, mothálacht agus riachtanais aonair leanaí maidir le clúidín a athrú, dul chuig an leithreas agus oiliúint leithris.
- » Bunaítear oiliúint leithris ar leibhéal forbartha an linbh agus ar a n-ullmhacht féin chun tosú, seachas ar a n-aois. Déanann [tuismitheoirí agus caomhnóirí](#) comhaontú ar oiliúint leithris agus tacaíonn siad leis.
- » Más ann do phlean aonair um oiliúint leithris, déantar é a chomhordú leis na tuismitheoirí nó caomhnóirí agus coimeádtar é i [dtaifead](#) aonair an linbh.
- » Eispéireas dearfach do leanaí is ea clúidíní a athrú agus dul chuig an leithreas.

Samplaí:

- **Labhairt leis an leanbh agus a mhíniú roimh ré go n-athrófar a gclúidín.**
- **Aird duine ar dhuine a thabhairt don leanbh agus freagairt ar a leideanna cumarsáide – ó bhéal agus go neamhbhriathartha.**

- » Freagraíonn an fhoireann ar leideanna leanaí go tapa.
- » Bíonn teacht neamhshrianta ag leanaí ar an leithreas, agus ní bhíonn fanacht orthu leis an leithreas a úsáid.
- » Ceadaítear do leanaí a gcuid ama a ghlacadh nuair a bhíonn an leithreas á úsáid acu.
- » Spreagann agus tacaíonn an fhoireann le leanaí chun bheith níos neamhspleáiche i gcleachtais leis an leithreas a úsáid, agus páirt a ghlacadh sa phróiseas más féidir leo go fisiciúil.

Sampla: an leithreas a shruthlú iad féin.

- » Athraítear clúidíní faoi mar is gá agus ar bhealach tráthúil.
- » Úsáideann an fhoireann an friotal ceart maidir leis an leithreas a úsáid agus clúidíní a athrú.

- » Caitear le slánachair agus timpistí nuair a bhíonn an leithreas á úsáid ar bhealach íogair agus tacúil. Ní chuirtear náire leanaí, nó ní dhéantar iarracht go mbraithfidh siad neamhleor, nó pionós a ghearradh orthu faoi ghné den leithreas a úsáid.

Cúram pearsanta

- » Spreagtar agus tacaítear le leanaí chun a gcúram féin pearsanta a bhainistiú a oireann dá leibhéal féin neamhspleáchais.

Samplaí: a bhfiacra a scuabadh, a srón a ghlanadh, éadaí agus bróga a chur orthu féin.

- » Treoraíonn agus tacaíonn an fhoireann le leanaí a dteastaíonn níos mó cabhrach uathu.
- » Cuireann an an tseirbhís feacht chun cinn ar nósanna sláintiúla i measc leanaí.

Samplaí: lámha a ní, ciarsúr glan a úsáid a spreagadh.

- » Taispeántar agus úsáidtear meabhrúcháin phictiúir agus scríofa leis na leanaí chun tacú le cúram pearsanta.
- » Spreagtar agus tacaítear le leanaí chun scileanna féinchabhrach agus sláinteachais phearsanta a fhorbairt.

Samplaí:

- a thaispeáint conas lámha a ní i gceart, agus maoirseacht a dhéanamh ar leanaí nuair a bhíonn a lámha á ní acu roimh agus i ndiaidh sneaiceanna agus béilí, i ndiaidh an leithreas a úsáid, i ndiaidh a shróna a shéideadh, i ndiaidh súgradh míshlachtmhar agus i ndiaidh súgradh taobh amuigh;
- nósanna ina ndéantar fiacra a scuabadh go minic a chur chun cinn, nuair is cleachtas é seo sa tseirbhís;
- deiseanna a sholáthar do leanaí deochanna a dhoirteadh agus freastal orthu féin agus daoine eile i rith am béile agus sneaiceanna, trí úsáid a bhaint as roinnt giuirléidí de mhéid oiriúnach;
- spás aonair a sholáthar do ghiuirléidí gach linbh, (crúcaí aonair cóta nó caochóga do mhála droma, chun tacú le rochtain agus neamhspleáchas eagraithe);
- an tuiscint atá ag leanaí a chur chun cinn ar shábháilteacht agus timpistí (rólghlacadh, doirteadh a ghlanadh).

Codladh, scíth, am ciúin

- » Foireann a dhéanann soláthar do chompord gach linbh agus freastalaítear ar an ngá a bhíonn ag gach leanbh le codladh, scíth agus suaimhneas.

- » Tacaítear le hamanna néil agus codlata gach linbh laistigh den seisiún 3.5 uair de réir riachtanais aonair gach linbh.
- » Oibríonn an tseirbhís le tuismitheoirí agus caomhnóirí maidir le patrúin agus riachtanais chodlata leanaí.

Féach Rialacháin 20 agus 23.

Luaineacht

- » Bíonn deiseanna ag leanaí chun bogadh thart gan srian agus a dtimpeallacht a fhiosrú, taobh istigh agus taobh amuigh.
- » Tá spásanna sábháilte agus compordacha ag an tseirbhís do naíonáin, lapadáin, nó leanaí nach bhfuil ag siúl, chun luí síos, rolladh, bogadh go mall, lámhacán, iad féin a tharraingt aníos, foghlaim conas siúl, agus a bheith cosanta ó leanaí atá in ann siúl níos fearr.
- » Bíonn dóthain deiseanna ag leanaí chun iad féin a bhogadh, chun a scileanna atá ag teacht chun cinn a chleachtadh agus a fheabhsú, ar nós comhordú agus cothromaíochta.
- » Má tá naíonán nó leanbh in ardchathaoir nó píosa eile de threalamh a chuireann srian ar a ngluaiseacht, ní bhíonn siad ann ar feadh breis agus cúig nóiméad déag, seachas ag amanna béile nó sneaice.
- » Ní chuirtear naíonáin i dtrealamh go dtí go bhfuil siad réidh ó thaobh forbartha de.

Sampla: ardchathaoireacha.

50. Caidreamh agus idirghníomhú timpeall ar leanaí

Tacaíonn caidreamh le braistint muintearais, cóngais agus folláine

- » Tacaíonn an tseirbhís le leanaí chun caidreamh dearfach a chothú agus a chruthú le daoine fásta.

Samplaí:

- meas a léiriú ar gach leanbh uathúil agus a n-iontaoibh a fhorbairt;
- baint ghníomhach a bheith i súgradh leanaí, sa chás gur cuí (cluichí a thosú, páirt a ghlacadh nuair a thugann leanaí cuireadh dóibh);
- iompar a chur ar bun ar bhealach a chruthaíonn atmaisféar dearfach (comhráite sóisialta a chur ar bun go minic, gáire le chéile agus gean a thaispeáint);

- éisteacht le glór an linbh fad a chuireann siad a riachtanais, smaointe agus eispéiris in iúl ó bhéal agus go neamhbhriathartha araon, trí leideanna, comharthaí agus comharthaíocht choirp leanaí a léamh;
- leanaí a spreagadh chun smaoineamh go criticiúil, ceisteanna a chur agus freagairt orthu ar bhealach a chuireann comhsmaointeoireacht mharthanach chun cinn
- leanaí a chothú agus a chur ar a gcompord;
- tuineacha boga a úsáid, ainm aonair an linbh a úsáid, agus íslíu anuas chuig a leibhéal agus teagmháil súile a dhéanamh leo.

» Tacaíonn an tseirbhís le leanaí chun caidreamh dearfach a chothú agus a chruthú le siblí, piaraí agus leanaí eile.

Samplaí:

- am a phleanáil inar féidir le naíonáin, leanaí níos óige agus siblí nó cairde níos sine a bheith le chéile;
- tacú le leanaí chun a n-idirghníomhú agus cairdeas a fhorbairt le leanaí eile, go háirithe iad siúd nach bhfuil sa tseirbhís ach le tamall, a bhfuil riachtanais bhreise acu, nó a bhfuil an Béarla á fhoghlaim acu mar theanga bhreise;
- deiseanna agus súgradh a sholáthar do ghníomhaíochtaí grúpa bhig agus mhóir, óna n-eascaíonn feacht, comhoibriú, obair bhuíne agus braistint muintearais;
- a chinntiú go mbíonn deiseanna leanúnacha ag leanaí chun idirghníomhú go neamhfhoirmiúil lena chéile (súgradh saor, súgradh comhuaineach, ithe le chéile);
- deiseanna a sholáthar do leanaí chun foghlaim óna chéile agus le chéile, oibriú as lámh a chéile, páirt a ghlacadh agus cur le tionscadail agus tascanna;
- deiseanna leanúnacha a sholáthar do leanaí chun cosúlachtaí agus difríochtaí eatarthu a aithint agus glacadh leo;
- a chinntiú nach ndéantar bulaíocht ná ceap magaidh d'aon leanbh, ná nach bhfágfar ar lár é/í;
- tacú le leanaí a thabhairt faoi deara agus a thuiscint conas atá daoine eile ag braistint, agus chun iad a chur ar a gcompord agus cabhrú leo.

Oibríonn an tseirbhís le tuismitheoirí, caomhnóirí agus teaghlach

» Léiríonn an tseirbhís meas agus luach ar tuismitheoirí, caomhnóirí agus teaghlach den uile éagsúlacht.

Samplaí:

- **tuismitheoirí agus caomhnóirí a aithint mar na príomhchúramóirí agus oideachasóirí dá leanaí;**
- **cumarsáid a dhéanamh le tuismitheoirí agus caomhnóirí ar bhealach íogair, tacúil agus rúnda, agus a bheith oscailte agus ionraic ag an am céanna;**
- **oibriú le tuismitheoirí agus caomhnóirí trí eolas agus breathnóireacht a roinnt ar shuimeanna, láidreachtaí, riachtanais forbartha agus chúraim, cur chuige i leith foghlama, athruithe ar a saol agus aon bhuarthaí eile a bhíonn ar an leanbh;**
- **faisnéis laethúil a sholáthar do thuismitheoirí agus caomhnóirí, imeachtaí nó gníomhaíochtaí tábhachtacha ina measc ina mbíonn baint ag a leanbh (mar shampla, patrúin chodlata agus scíthe a linbh);**
- **deiseanna a sholáthar do thuismitheoirí agus caomhnóirí páirt a bheith acu le gníomhaíochtaí seirbhíse, agus cúinsí an teaghlaigh, ábhair spéise ar leith agus gealltanais ama na dtuismitheoirí nó na gcaomhnóirí á gcur san áireamh;**

Déantar comhtháthú leis an bpobal áitiúil, réigiúnach agus náisiúnta.

- » Tá líonraí bunaithe ann leis an bpobal i gcoitinne.

Samplaí: tugann leabharlann, eagraíochtaí náisiúnta, cumainn spóirt, ionadaithe pobail cuairt ar an tseirbhís (ceannaire na ngasóg, cóitseálaí peile, fear/bean an phoist, feirmeoir, agus mar sin de).

- » Tá rannpháirtíocht sa phobal ag cabhrú le heolas a sholáthar do cháilíocht an chláir agus cur leis agus é a fheabhsú.

51. Cuimsiú, éagsúlacht agus aistrithe

Beartas Cuimsithe

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas cuimsithe](#) á chur i bhfeidhm.
- » Tá tuiscint shoiléir ag an bhfoireann ábhartha ar na riachtanais, agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas cuimsithe.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas cuimsithe.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 8.

Tá an tseirbhís cuimsitheach, aithníonn sí an éagsúlacht agus glacann sí le cultúir eile

- » Úsáideann an tseirbhís cur chuige leanbhlárnach, a chruthaíonn timpeallacht foghlama chuimsitheach agus éagsúil ina mbíonn deis chomhionann ag gach leanbh ar mheascán bealaí.
- » Léirítear i ngnáthaimh, eispéiris, ábhair agus gníomhaíochtaí laistigh den tseirbhís cúlraí, aitheantais, cumas, creidimh, dath craicinn, struchtúir theaghlach, teanga, cultúr nó riachtanais bhreise fhairsinge ar bhealach dearfach, a chabhraíonn le leanaí chun foghlaim, cur amach agus meas a bheith ar dhifríochtaí.
- » Cothaítear smaointeoireacht chriticiúil gach linbh, agus cuirtear ar chumas leanaí chun claonadh, éagóir agus idirdhealú a aithint agus freagairt orthu.
- » Tacaítear leis na leanaí go léir, iad siúd ina measc a bhfuil riachtanais bhreise acu, nó ar foghlaimoirí détheanga iad, nó nach bhfuil sa phobal ach le tamall anuas, le bheith muiníneach faoina n-aitheantas agus láidir muintearais a bheith acu gach lá laistigh den tseirbhís.
- » Déanann an fhoireann an leibhéal tacaíochta a sholáthraítear do leanaí ag brath ar chumas an linbh, agus cumasaíonn seo rannpháirtíocht pháirteach agus rannpháirtíocht le tacaíocht i measc leanaí.
- » Úsáideann an fhoireann straitéisí dearfacha chun tacú le cuimsiú leanaí.

Samplaí: trí úsáid a bhaint as beannú pearsanta, súil a chaitheamh ar ghrianghraif theaghlach, an spreagadh cuí a thabhairt, glacadh le dea-iarrachtaí leanaí.

Beartas um Shocrú Isteach

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas um shocrú isteach](#) á chur i bhfeidhm.
- » Tá tuiscint shoiléir ag an bhfoireann ábhartha ar na riachtanais, agus tá tuiscint shoiléir acu ar a róil agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas um shocrú isteach.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas um shocrú isteach.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 18.

Tacú le haistriú leanaí

- » Tá aistriú leanaí **isteach** sa tseirbhís – mar shampla, ar a gcéad lá – a éasca agus is féidir agus chomh compordach agus is féidir.

Samplaí:

- Spreagtar tuismitheoirí agus caomhnóirí chun cuairt a thabhairt ar an tseirbhís sula bhfreastalaíonn a leanbh, agus tugtar cuireadh dóibh chun fanacht leis an leanbh fad a ghlacann siad pé am a theastaíonn chun dul i dtaithí ar a dtimpeallacht nua.
- Tugtar am don leanbh chun socrú isteach ina suíomh nua agus ceadaítear dóibh meabhrúcháin inbhraite a thabhairt leo ar a mbaile (an bréagán is fearr leo, mar shampla).

- » Aistrítear leanaí laistigh den tseirbhís – mar shampla, grúpaí a athrú – de réir a cheile agus chomh compordach agus is féidir.

Samplaí:

- Glacann na leanaí páirt in ullmhú don athrú.
- Cuirtear na leanaí ar an eolas ar ghnáthaimh agus aistrithe laethúla d'fhonn gurb eol dóibh an méid ba cheart dóibh súil a bheith leis, agus is féidir leo iad féin a ullmhú d'aistrithe (mar shampla, amhrán am glanta suas).

- » Ba cheart go mbeadh aistriú of leanaí ón tseirbhís – mar shampla, isteach sa bhunscoil – dea-phleanáilte agus dea-eagraithe chun an t-aistriú a dhéanamh chomh compordaí agus is féidir agus de réir a chéile.

52. Iompar dearfach leanaí

Beartas ar iompar a Bhainistiú

- » Tá fianaise ann go bhfuil [an beartas ar iompar a bhainistiú](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas ar iompar a bhainistiú.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas ar iompar a bhainistiú.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 5.

Cothaítear folláine shóisialta agus mhothúcháin na leanaí go léir

- » Tacaítear le leanaí chun mothúcháin a aithint, a léiriú agus chun déileáil go dearfach leo.

Samplaí:

- Tacú le leanaí chun a riachtanais agus na rudaí a theastaíonn uathu a chur in iúl, ó bhéal agus go neamhbhriathartha (cártaí pictiúir, comharthaí láimhe), ar bhealach dearfach.
- A réimse fairsing mothúchán a phlé agus a ainmniú, agus comhbhá a bheith do mhothúcháin leanaí eile (sásta, brónach, feargach, mothúcháin eisiaimh agus ag brath leonta).
- Cabhrú le leanaí chun teicnící a fhorbairt a chabhraíonn leo a mothúcháin dhearfacha agus dhiúltacha a bhainistiú: [OWL](#) (breathnaigh, fan, éist).
- Éisteacht le leanaí ar bhealach comhbhách lách nuair a léiríonn siad mothúcháin, agus a dhearbhu dóibh gur gnách mothúcháin dhearfacha agus dhiúltacha a bhrath ag amanna.
- Mothúcháin leanaí (dearfach agus diúltach) agus an caidreamh idir gníomhartha leanaí agus freagairtí eile a aithint agus glacadh leo.

- » Tacaítear le leanaí chun féinmhuinín a léiriú.

Sampla: gníomhaíochtaí a roghnú a chothaíonn mothúcháin inniúlachta leanaí.

- » Freagraíonn an fhoireann ar naíonáin ar bhealach tráthúil agus cuí nuair a bhíonn siad ag gol nó má éiríonn siad trína chéile.
- » Tugtar an cúram agus an tseirbhís chuí do leanaí a léiríonn go bhfuil deacrachtaí sóisialta agus mothúcháin acu laistigh den tseirbhís.

Tacaítear le leanaí chun féinrialúchán agus iompar sóisialta a fhorbairt.

- » Tá an timpeallacht shóisialta agus fhisiciúil spreagthach, dúshlánach agus suimiúil do leanaí, agus tá sí dírithe ar a rannpháirtíocht agus baint ghníomhach.
- » Cabhraíonn an fhoireann le leanaí chun na rialacha a aithint agus a thuiscint a bhaineann le bheith le daoine eile.

Samplaí: ag feitheamh lena mbabhta, éisteacht lena chéile, fadhbanna a réiteach le chéile, rudaí a roinnt.

- » Cothaítear aeráid in arb eol do leanaí cá bhfuil na teorainneacha agus in arb eol dóibh go bhfuil súil leis go gcuireann siad iompar ar bun laistigh den tseirbhís.

- » Tacaíonn an fhoireann le leanaí chun grúpaí sóisialta a iontráil, cairdeas a fhorbairt le leanaí eile, agus foghlaim chun cabhrú agus idirchaidreamh dearfach a dhéanamh le leanaí agus daoine fásta eile.
- » Spreagadh agus molann an fhoireann leanaí as iompar sonrach, dearfach agus cuí.
- » Tugtar roghanna eile dearfacha do leanaí, seachas díreach ‘níl’ a rá leo.
- » Tacaítear le leanaí chun coimhlínt a chosc, a bhainistiú agus a réiteach.

Samplaí:

- coinníollacha a chruthú a íoslaghdaíonn coimhlínt idir leanaí (dóthain trealamh agus ábhair mhóréilimh a sholáthar);
- gníomhú chun cosc a chur ar choimhlíní féideartha agus na leanaí a spreagadh chun coimhlínt a réiteach más ann di;
- freagairt go pras ar leanaí a bhfuil comharthaí nó leideanna á thabhairt acu a léiríonn riachtanais nó a chuireann in iúl iad;
- leanaí a spreagadh chun idirghabháil a dhéanamh agus chun coimhlíní a réiteach go síochánta, le hidirghabháil agus treoir ó dhaoine fásta nuair is gá;
- tacú go gníomhach le leanaí chun a ndifríochtaí agus fadhbanna a réiteach gan ‘a insint dóibh’ nó ‘a ordú dóibh’ cad ba cheart a dhéanamh; agus
- leanaí a spreagadh agus tacú leo chun iad féin a bhaint ó chásanna ina mbíonn siad thíos le frustrachas, fearg nó eagla.

- » Tacaítear agus cabhraítear le leanaí a chuireann iompar dúshlánach ar bun chun a mothúcháin agus suaithheadh a chur faoi smacht.

Samplaí:

- athbhreithniú a dhéanamh ar chlár cúraim an linbh lena chinntiú go bhfuil sé ag freastal ar riachtanais chúraim, foghlama agus forbartha an linbh;
- athbhreithniú a dhéanamh ar an gcur chuige a ghlactar chun dul i ngleic le hiompar dúshlánach leanúnach linbh, d’fhonn go dtapaítear gach deis lena chinntiú go bhfeabhsaíonn an t-iompar;
- idirchaidreamh a dhéanamh le tuismitheoirí nó caomhnóirí an linbh chun oibriú leo chun dul i ngleic leis na saincheistanna a bhaineann le hiompar an linbh (plean bainistíochta iompair a fhorbairt, measúnú a dhéanamh ar an ngá atá le caomhnóirí ó shaineolaithe nó gairmithe seachtracha); agus
- [measúnú riosca](#) a fhorbairt chun na rioscaí a bhainistiú a bhaineann leis an iompar atá roimh an leanbh agus leanaí eile agus an fhoireann.

Cleachtais choiscthe

- » Ní thugtar faoi chleachtais nó an bhagairt go mbíonn aon chinn díobh nach léiríonn meas, atá díobhálach, náireach, a dhéanann dúshaothrú, imeaglú, nó a dhéanann díobháil mhothúchánach nó fhisiciúil nó a dhéanann faillí ar aon leanbh fad a bhíonn siad ag freastal ar an tseirbhís.

Samplaí: bia a shiarchoinneáil mar phionós, leanbh a aonrú i seomra, halla nó spás teoranta.

- » Cuirtear cosc ar phionós corpartha.
- » Ní úsáideann an fhoireann aon fhoirm d'idirghabháil fhisiciúil.

Samplaí: srian fhisiciúil a chur ar leanbh chun a n-iompar a bhainistiú – mura gá sin a dhéanamh chun cosc a chur ar an leanbh, leanbh eile nó duine fásta a ghortú, nó chun cosc a chur ar dhíobháil thromchúiseach a dhéanamh do mhaoín. Cuirtear aon teagmhas den saghas sin i dtaifead agus cuirtear na tuismitheoirí nó caomhnóirí ar an eolas ar an teagmhas ar an lá.

53. Tacaíonn an timpeallacht le foghlaim, forbairt agus folláine gach linbh.

Tacaíonn dearadh, eagraíocht agus soláthar acmhainní na timpeallachta le folláine, foghlaim agus forbairt gach linbh, laistigh d'éiteas agus fealsúnacht na seirbhíse.

- » Tá an timpeallacht compordach, fáilteach agus leagtha amach chun freastal ar riachtanais na leanaí agus na ndaoine fásta go léir sa suíomh.
- » Soláthraítear sa timpeallacht réimse eispéiris dhúshlánacha, éagsúla, chruthaitheacha agus saibhrithe do na leanaí go léir ar aon dul lena gcéim forbartha.
- » Tá an t-atmaisféar sa timpeallacht foghlama spreagthach agus réchúiseach.
- » Spreagann an fhoireann leanaí chun idirghníomhú le agus idirchaidreamh a dhéanamh le réimse ábhar, gníomhaíochtaí, trealaimh sa timpeallacht taobh istigh agus taobh amuigh, bunaithe ar riachtanais, roghanna, ábhair spéise agus aois agus céim forbartha an linbh.

Samplaí: cré, tomhais, earraí ón dúlra, prapaí súgartha drámaíochta, ábhair le marc a dhéanamh (dathanna, páipéar, cailc).

- » Tá an timpeallacht solúbtha agus freagrúil do riachtanais, roghanna, ábhair spéise na leanaí atá ag athrú agus ag teacht chun cinn.

An timpeallacht taobh istigh

- » Soláthraíonn an tseirbhís timpeallacht atá mealltach ó thaobh amhairc de, a cheadaíonn do na leanaí smaoineamh as a stuaim féin, agus a chuireann leis an bhfoghlaím.

Samplaí: ábhair spéise a thaispeáint ar leibhéal na súl do na leanaí, saothar féin ealaíne na leanaí a thaispeáint, lipéid agus pictiúir a úsáid chun cabhrú le leanaí ábhair a shainaithint.

- » Tá teacht ar dhóthain ábhair agus trealamh éagsúil, a dhéantar a rothlú le hoiriúint don chlár athraitheach agus le hoiriúint don ábhar spéise agus leibhéil scileanna reatha agus nua.
- » Tá ábhair shúgartha ar fáil sa tseirbhís ag a bhfuil dathanna, uigeachtaí, cruthanna agus méideanna éagsúla le triail a bhaint astu agus le hiad a fhiosrú gan srian.

Samplaí: rudaí nádúrtha ar nós craobhóige agus púróg, rudaí neamhiata ar nós taos súgartha, agus ábhair a dtagtar orthu ar nós sliogáin trá.

- » Déantar ábhair agus trealamh a leagan amach go mbíonn siad le feiceáil agus go mbíonn teacht orthu gan stró chun teacht a bheith orthu ag leanaí go neamhspleách a chur chun cinn.
- » Cuirtear limistéir éagsúla spéise ar fáil, áit a n-eagraítear nó a ngrúpáiltear le chéile trealamh agus ábhair a mbaintear an úsáid chéanna astu.

Samplaí: limistéar litearthachta, limistéar céadfach, limistéar súgartha drámaíochta.

- » Spreagann na hábhair agus an trealamh atá ar fáil laistigh den tseirbhís gníomhaíochtaí súgartha ghníomhaigh fhisiciúil agus chiúin araon.

An timpeallacht taobh amuigh

- » Síneadh atá sa limistéar taobh amuigh leis an limistéar dea-phleanáilte taobh istigh agus tá sé nasctha leis an bhfoghlaím a dhéantar taobh istigh.
- » Bíonn deiseanna ag leanaí a bheith taobh amuigh a mhince agus is féidir, cuma an aimsir, seachas nuair nach féidir sin a dhéanamh mar gheall ar mheasúnú riosca.
- » Tacaíonn an trealamh agus na hábhair sa limistéar súgartha taobh amuigh le súgradh, gluaiseacht agus taiscéaladh leanaí, agus cuireann se deiseanna ar fáil nach gcuirtear ar fáil taobh istigh.

- » Cuirtear spásanna sábháilte agus compordacha taobh amuigh ar fáil do leanaí nach bhfuil ag siúl go fóill.
- » Cuirtear gníomhaíochtaí agus deiseanna ar fáil sa timpeallacht súgartha taobh amuigh don mhéid seo a leanas:

- aer úr;
- taiscéaladh;
- áit ina féidir le leanaí a scíth a ligean;

Samplaí: limistéar ciúin, limistéar chun plandaí a chur.

- áit inar féidir le leanaí fuinneamh a scaoileadh;

Sampla: rith sa tóir ar bholgáin.

- aclaíocht agus súgradh;

Samplaí: léim, dreapadh.

- taiscéaladh, idirchaidreamh agus turgnamh a dhéanamh leis an dúlra;

Samplaí: uisce, garraíodóireacht.

- foghlaim faoi riosca agus foghlaim ó riosca, agus dúshlán a chur faoina gcumas féin laistigh de theorainneacha sábháilte;

Samplaí de shúgradh baolach:

- luascadh;
- lámhacán;
- crainn chun pluais a dhéanamh;
- limistéir arda inar féidir le leanaí coimeád cothrom.

- cluichí foirne;

Samplaí: cúrsa bacainní, clib.

- foghlaim a chuirfidh barr feabhais ar gach gné dá bhforbairt.

54. Cinntíonn an tseirbhís soláthar agus cáilíocht éifeachtach chúraim.

Deartar nó glactar le clár bríoch agus an méid seo a leanas á chur san áireamh:

- » [Ráiteas Cuspóra agus Feidhme](#) na Seirbhíse.
- » Súgradh mar an bpríomh-mhodh foghlama do leanaí.
- » Aois agus céim forbartha na leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís.
- » An fad ama a chaitheann an leanbh sa tseirbhís.
- » Ábhair spéise agus roghanna, a léiríonn leanaí iad féin.

- » Riachtanais sláinte agus sábháilteachta na leanaí.
- » Meas don leanbh mar pháirtneir agus mar rannpháirtí gníomhach sa tseirbhís.
- » Breathnóireacht agus measúnuithe leanúnacha ó fhoinsí éagsúla chun pictiúr iomlán cuimsitheach de gach leanbh aonair a chruthú.
- » Na tacaíochtaí cúraim agus cláir a theastaíonn ó fholláine, forbairt agus foghlaim leanaí.

Samplaí:

- Bheith freagrúil don ghá a bhíonn ag leanbh le scíth nó a bheith gníomhach, agus cothromaíocht a bheith ann idir gníomhaíochtaí ciúine agus gníomhacha.
- Sceidil agus gnáthaimh laethúla a sholáthar do leanaí atá intuartha, ach nach bhfuil solúbtha.
- Deiseanna a sholáthar chun foghlaim faoi chothú, sláinteachas pearsanta, dea-shláinte, féinchabhair agus sábháilteacht phearsanta cheart.
- Dóthain ama agus tacaíochta a thabhairt d'aistrithe.
- Neamhspleáchas a chur chun cinn, ach tacaíocht a thabhairt nuair a theastaíonn sé.
- Deiseanna a sholáthar chun éagsúlacht (difríocht inscne, difríochtaí i gcomhdhéanamh teaghlaigh) a fhiosrú, glacadh leis agus chun meas a léiriú air.
- Réimse gníomhaíochtaí taobh amuigh agus taobh istigh faoi stiúir daoine fásta a thosaíonn leanaí a sholáthar do leanaí chun fiosrú aonair agus mar chuid de ghrúpa a dhéanamh.
- Tabhairt faoi [thurais](#) chun barr feabhais a chur ar dheiseanna foghlama do leanaí.
- Deiseanna don mhéid seo a leanas a fheabhsú:
 - Forbairt fhisiciúil (gluaiseacht mhínluaile agus oll-luaile, rithim agus gluaiseacht).
 - Forbairt chognaíoch (réiteach faidhbe, smaointeoireacht chriticiúil, réasúnaíocht, samhlaíocht).
 - Forbairt teangeolaíochta (cumarsáid, teanga agus litearthacht).
 - Forbairt mhothúcháinach (féinfheasacht, féinmhuinín agus féinrialúchán).
 - Forbairt shóisialta (scileanna sóisialta agus forbairt caidrimh).
 - Forbairt chéadfach (na céadfaí a spreagadh in eispéiris súgartha ghníomhaigh, céadfaí an tadhaill, an amhairc, na héisteachta, an bhlais agus an bholaídh a thabhairt le chéile).

- Cabhrú le leanaí foghlaim trí eispéiris ghníomhacha theagmhálacha; súgradh, taiscéaladh, turgnamh agus fiosrú.
- Deiseanna a sholáthar do leanaí páirt a ghlacadh ar roinnt bealaí cruthaitheacha (ceol, súgradh drámaíochta, eolaíocht agus spreagadh na gcéadfaí).
- Deiseanna a sholáthar do dhúshlán a chur faoin leanbh, rioscaí a ghlacadh, máistreacht agus rath a bhaint amach agus tabhairt faoi choincheapa seana agus nua foghlama.
- Deiseanna a sholáthar do leanaí chun ceannas a ghlacadh agus roghanna agus cinntí a dhéanamh.

Pleananna foghlama aonair

» San áit a dteastaíonn Plean Cúraim Aonair, cinntíonn an tseirbhís go bhfuil an cúram a sholáthraítear do gach leanbh ar aon dul lena bplean féin. An plean:

- forbraítear é leis an tseirbhís, más cuí;
- déantar cur síos ann ar leibhéal reatha forbartha an linbh;
- sonraítear ann aon galair ainsealacha nó saincheisteanna sláinte a bhfuil cóir leighis á cur ar an leanbh dóibh agus a bhfuil cúram á sholáthar don leanbh dóibh faoi láthair;

Samplaí: ailléirgí, plúchadh, lagú céadfach.

- cógais, cóir leighis agus idirghabháil eile theiripeach a dhoiciméadú;
- sonraítear conas a fhreastalóidh an tseirbhís ar riachtanais an linbh.

Samplaí:

- Éagsúlú forbartha a sholáthar, lagú céadfach, nó riachtanais bhreise.
- Tacaíocht mhothúchánach agus iompraíochta a sholáthar.
- Cúram [éigeandála](#) a sholáthar do riocht sláinte sainithe.

Tugtar sa phlean cúraim éigeandála seo sonraí faoin méid ba cheart a dhéanamh in éigeandáil leighis. Déanann tuismitheoirí agus/nó caomhnóirí an plean a chur le chéile le treoir ó lia-chleachtóir (mar shampla, dochtúir ginearálta nó sainchomhairleoir).

55. Teicneolaíocht, an t-idirlín, gléasanna grianghrafadóireachta agus taifeadta ina measc

Beartas ar Úsáid an Idirlín agus Gléasanna Grianghrafadóireachta agus Taifeadta

- » Tá fianaise ann go bhfuil [an beartas ar úsáid an idirlín agus gléasanna grianghrafadóireachta agus taifeadta](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas ar úsáid an idirlín agus gléasanna grianghrafadóireachta agus taifeadta.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 15.

Úsáid teicneolaíochta

- » Ní úsáidtear teicneolaíocht ach laistigh den tseirbhís chun barr feabhais a chur agus tacú le foghlaim agus forbairt leanaí.
- » San áit a soláthraíonn an tseirbhís teacht ar theicneolaíocht, caithfidh sé a chinntiú go bhfuil na bogearraí oiriúnach do chéim forbartha an linbh, agus go dtacaíonn sé leis an gclár chun barr feabhais a chur smaointeoireacht chriticiúil, réiteach faidhbe agus scileanna réasúnaíochta.
- » Freastalaítear ar leanaí a bhfuil riachtanais bhreise acu chun an teicneolaíocht a úsáid go neamhspleách, faoi mar a theastaíonn.
- » Tá tréimhse shainithe choinneála ann do gach íomhá agus taifeadadh a ghlactar/a dhéantar laistigh den tseirbhís le toiliú tuismitheoirí agus caomhnóirí, taifeadadh CCTV agus íomhánna a chuirtear in airde ar na meáin shóisialta ina measc.
- » Ní choimeádtar ná ní thaispeántar íomhánna agus taifeadtaí an linbh ach ar aon dul le tréimhse choinneála an bheartais.

Rialachán 20: Saoráidí le haghaidh Sosa agus Súgartha

Cuspóir

Mar [sholáthraí cláraithe](#), caithfidh tú saoráidí cuí sábháilte a sholáthar chun freastal ar riachtanais leanaí i dtaobh codlata agus scíthe.

Caithfidh tú a aithint go bhfuil saoráidí cuí taobh istigh agus taobh amuigh laistigh de sheirbhísí tábhachtach do shláinte agus folláine forbartha leanaí. Ba cheart na saoráidí seo a eagrú d'fhonn go ndéanann siad gach leanbh a spreagadh sa timpeallacht foghlama, agus go gcuireann siad súgradh agus gníomhaíocht shábháilte fhisiciúil chun cinn do leanaí i ngrúpaí éagsúla aoise agus a bhfuil cumas éagsúil acu.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

Saoráidí le haghaidh Scíthe agus Codlata

56. Róil agus freagrachtaí

- » Tá an [fhoireann ábhartha](#) ar an eolas ar a róil agus freagrachtaí maidir le saoráidí riachtanacha le haghaidh scíthe agus codlata.

Féach Rialachán 9.

57. Riachtanais aonair leanaí

- » Déantar soláthar do chompord gach linbh agus tá deiseanna cuí ann chun freastal ar an ngá a bhíonn ag gach leanbh le codladh, scíth agus suaimhneas.
- » Laghdaítear an soilsiú sna seomraí codlata agus scíthe, ach go dtí leibhéal inar féidir leis an bhfoireann seiceálacha amhairc a dhéanamh go fóill.

58. Leanaí faoi 2 bhliain d'aois

- » Braitheann na saoráidí codlata do leanaí níos óige ná 2 bhliain d'aois ar líon na leanaí a bhfuiltear le freastal orthu:
 - Tá seomra codlata ar leith ann do leanaí atá níos óige ná 2 bhliain d'aois, **mura bhfuil** cúram á thabhairt do bhreis agus 6 leanbh in aon seomra amháin. Sa chás siúd, féadfaidh an

limistéar codlata a bheith sa seomra céanna, a fhad agus a bhíonn coinníollacha áirithe i bhfeidhm.

- Nuair a thugtar cúram do 6 leanbh níos óige ná 2 bhliain, ar a mhéid, i seomra, féadfaidh an limistéar codlata do na leanaí seo a bheith sa seomra céanna má tá tomhas an spáis do gach leanbh níos óige ná 2 bhliain d'aois 4.2 méadar cearnach.
- Tá an limistéar codlata ciúin agus measúil, amach ó ghníomhaíocht, gluaiseacht agus torann.
- Coimeádtar teocht an tseomra codlata idir 16°C agus 20°C.
- Bíonn teacht ar agus codlaíonn gach leanbh a shine le 2 bhliain d'aois laistigh den tseirbhís i gcliabhán caighdeánach, mura gnách don leanbh dreapadh amach ón gcliabhán – agus is sábháilte leaba urláir nó mata sa chás sin.
- Féadfaidh an [fhoireann](#) bogadh timpeall an chliabháin go héasca chun freastal ar riachtanais chúraim na leanaí.
- Tugtar [measúnú riosca](#) doiciméadaithe chun críche ar leanbh aonair má shainaithnítear gur dóchúil go ndreapfaidh leanbh amach ón gcliabhán.
- Is dóthanach don líon cliabhán a sholáthraítear laistigh den tseirbhís i dtaobh líon na leanaí laistigh den tseirbhís agus saghas na seirbhíse. Baineann an tábla seo a leanas:

Aois an linbh (tuairim is)	Líon na gcliabhán
6 mhí	Cliabhán amháin do gach leanbh
9 mí	Tá cliabháin ar fáil do dhá thrian de na leanaí sa raon aoise seo
18 mí - 2 bhliain	Tá cliabháin ar fáil do leath na leanaí sa raon aoise seo

- Maidir leis na cliabháin go léir a úsáideann an tseirbhís do leanaí faoi 2 bhliain:
 - tá bail mhaith orthu;
 - tá caighdeán aitheanta sábháilteachta acu;
 - tá barraí cliabháin acu níos lú ná 6cm óna chéile (cruinn), nó níos lú ná 7.5cm óna chéile (réidh);
 - tá ar a laghad 50cm idir barr an toichta agus barr an chliabháin;
 - níl aon teannta coise ar an taobh, ná níl aon ghearradh amach i mbun an chliabháin;

- tá siad suite amach ó [rioscaí](#) féideartha.

Samplaí: fuinneoga, cuirtíní, dallóga, solas gréine díreach, radaítheoirí téite.

- Maidir leis na tochta cliabháin a úsáideann an tseirbhís:
 - tá siad glan;
 - tá siad leagtha amach réidh agus níl siad ardaithe;
 - tá siad den mhéid agus den oiriúint cheart;
 - tá siad crua a dhóthain;
 - tá siad clúdaithe le hábhar uiscédhíonach;
 - tá bail mhaith orthu;
 - is fusa iad a ghlanadh agus a dhíghalrú;
 - tá siad dea-aeráilte agus tirim;
 - tá bearna idir an tocht agus taobh an chliabháin atá níos lú ná 2.5cm;
 - tá caighdeán aitheanta sábháilteachta acu.
- Cuirtear éadaí leapa aonair (braillíní agus blaincéid) ar fáil do gach leanbh.
- Déantar na héadaí leapa a ní i ndiaidh gach úsáide, mura gcoimeádtar iad d'úsáid aonair an linbh sin.
- Tá stóráil oiriúnach ar leith ar fáil don mhéid seo a leanas:
 - éadaí leapa glana nár úsáideadh;
 - éadaí leapa nach nitear i ndiaidh gach úsáide;
 - éadaí leapa salacha atá ag feitheamh ar ní.

59. Leanaí 2 bhliain d'aois agus níos sine

- » Tá spás ciúin ag leanaí inar féidir leo taitneamh a bhaint as a rogha gníomhaíochtaí neamhstruchtúracha ciúine nó a **scíth a ligeann** le suíochánra bog agus limistéir mhatraigh inar féidir leo suí nó luí síos.

Samplaí: féachaint ar leabhar, éisteacht le ceol, machnamh treoraithe.

- » Bíonn teacht ag leanaí óna dteastaíonn **codladh** i rith an tseisiúin 3.5 uair ar leaba nó mata íseal-leibhéil.
- » Cuirtear mata codlata aonair nó leaba linbh do gach leanbh óna dteastaíonn codladh (leaba champála, inchruachta, mataí) atá suite ar bhealach a cheadaíonn rochtain gan stró timpeall ar gach mata nó leaba.

- » Baineann leapacha agus mataí caighdeáin aitheanta sábháilteachta amach.
- » Glantar mataí codlata idir úsáidí.
- » Cuirtear piliúr ar fáil do leanaí 2 bhliain d'aois agus níos sine ag am scíthe nó codlata.
- » Féadfaidh leanaí 2 bhliain d'aois agus níos sine codladh ar mhataí nó leapacha sa seomra réamhscoile, áit a mbíonn siad de ghnáth, a luaithe a fhreastalaítear ar riachtanais na leanaí uile sa seomra.
- » Mura bhfuil ach seomra amháin ar fáil, eagraítear gníomhaíochtaí ciúine i gcuid eile den seomra do leanaí nach bhfuil ag codladh nó nach bhfuil a scíth á ligean acu.

Samplaí: léitheoireacht, míreanna mearaí, dathú.

60. Earraí a choisctear do leanaí atá ag codladh

- » Ní úsáidtear na hearraí seo a leanas mar shaoráid chodlata ag an tseirbhís:
 - suíocháin ghluaisteáin, bugaithe, naíchóistí agus iompróirí naíonáin;
 - tochta inséidte, leapacha inséidte nó leapacha uisce;
 - málaí suí;
 - toilg, agus cathaoireacha;
 - cliabháin taistil nó cliabháin iniompartha;
 - cliabháin bhuinc nó cliabháin inchruachta;
 - piliúir agus cúisíní mar bhonn le codladh orthu.

Féach Rialacháin 19 agus 23.

Saoráidí d'Imirt

61. Róil agus freagrachtaí

- » Tá an fhoireann ábhartha ar an eolas ar a róil agus freagrachtaí maidir leis na saoráidí riachtanacha le haghaidh súgartha taobh istigh agus taobh amuigh araon.

Féach Rialachán 9.

62. Súgradh taobh istigh

- » Tá spás an limistéir taobh istigh deartha agus socraithe chun an méid seo a leanas a dhéanamh:
 - spás a choimeád atá glan, eagraithe agus saor ó thranglam;
 - freastal ar leanaí ar bhonn aonair, i ngrúpaí beaga agus i ngrúpa mór;
 - an spás a roinnt ina limistéir ina gcuirtear ábhair ar fáil a eagraítear ar bhealach chun tacú le súgradh agus foghlaim leanaí;
 - rochtain iomlán a sholáthar do leanaí a bhfuil riachtanais bhreise acu (agus na hoiriúintí a theastaíonn a dhéanamh) leis an gclár sa spás taobh istigh;
 - rochtain a thabhairt do leanaí a bhfuil riachtanais bhreise acu ar na saoraidí, gníomhaíochtaí agus deiseanna súgartha céanna a thugtar do na leanaí eile, chun a leas agus forbairt a chur chun cinn.

Féach Rialachán 19.

63. Súgradh taobh amuigh

- » Tá an fhoireann ábhartha ar an eolas ar a ról agus freagrachtaí i dtaobh bheartas na seirbhíse maidir le súgradh taobh amuigh a chur i bhfeidhm má sholáthraítear an súgradh sin do leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís.

Féach Rialachán 19.

Teacht ar shúgradh taobh amuigh

- » Teastaíonn ó sheirbhísí a chláraigh áitreabh an **30 Meitheamh 2016 nó ina dhiaidh**, agus iad siúd a d'aistrigh áitreabh an 30 Meitheamh 2016 nó ina dhiaidh spás oiriúnach, sábháilte agus slán taobh amuigh spás san [áitreabh](#) atá inrochtana do na leanaí ar bhonn laethúil.
- » I gcás seirbhísí a cláraíodh **roimh an 30 Meitheamh 2016**:
 - Sa chás go soláthraítear rochtain ar spás taobh amuigh ar an áitreabh, tá sé oiriúnach, sábháilte agus slán.
 - Sa chás go soláthraítear rochtain amach ón áitreabh, tá an spás taobh amuigh oiriúnach.
- » Tagann leanaí ar an spás taobh amuigh ar bhonn laethúil, mura n-ordaíonn an tseirbhís a mhalairt dóibh i ndiaidh measúnú riosca.
- » Déanann an tseirbhís an gá atá le sábháilteacht a chothromú leis an ngá atá le heispéiris fhisiciúla dhúshlánacha.

- » Léirítear sa trealamh agus na hábhair atá ar fáil sa limistéar súgartha taobh amuigh ardchaighdeán na seirbhíse, agus cuireann siad deiseanna súgartha, gluaiseachta agus taiscéalaíochta ar fáil do leanaí a bhaineann go heisiach leis an taobh amuigh.
- » Bíonn teacht iomlán ag leanaí a bhfuil riachtanais bhreise acu (agus na hoiriúintí a theastaíonn a dhéanamh) ar an gclár sa spás taobh amuigh.

Féach Rialachán 19.

Riachtanais sábháilteachta sa chás go bhfuil an limistéar súgartha taobh amuigh san áitreabh

- » Baintear an limistéar súgartha taobh amuigh amach ar bhealach a bhíonn i gcónaí saor ó [ghuaiseacha](#).
- » Tá an limistéar súgartha taobh amuigh faoi iamh le fál nó bacainní nádúrtha.
- » Tá an limistéar súgartha taobh amuigh leordhóthanach i dtaobh méide do líon na leanaí a úsáideann é, agus tá sé oiriúnach dá n-aoisghrúpaí.
- » Déantar sliotáin ama a sceidealú má bhíonn an spás teoranta.
- » Cuireann fálta agus bacainní cosc ar rochtain ar shráideanna agus contúirtí eile, ar nós claiseanna, guaiseacha uisce nó toibreacha. Ní chuireann na bacainní cosc ar na leanaí ó bheith le feiceáil ag an bhfoireann ábhartha.
- » Cosnaíonn an limistéar súgartha taobh amuigh leanaí ón méid seo a leanas:
 - pointí greama, pointí géara, agus crua-earraí a ghobann amach;
 - bheith sáinnithe;
 - guaiseacha tuislithe.
- » Tá trealamh súgartha sa limistéar taobh amuigh óna dteastaíonn [dromchla maolaithe turrainge](#) rátáilte ó thaobh sábháilteachta de agus tá se suiteáilte de réir riachtanais an déantúsóra.
- » Déanann an fhoireann maoirseacht **amhairc** agus fuaime ar gach leanbh i ngach limistéar ina bhfuil uisce.
- » Níl teacht ag leanaí ar choire, araidí bruscair, umar ola nó soláthar gáis na seirbhíse i limistéir shúgartha taobh amuigh.
- » Níl teacht ag leanaí ar bhoscaí baoite rialaithe lotnaidí atá i limistéir shúgartha taobh amuigh.

Súgradh taobh amuigh ina bhfuil an limistéar súgartha taobh amuigh amach ón áitreabh

- » Cuirtear an [beartas turas](#) i bhfeidhm nuair is gá.
- » Tugtar faoi mheasúnú riosca roimh gach cuairt.
- » Sainaithnítear sa mheasúnú riosca aon ghuaiseacha agus conas is féidir deireadh a chur le haon riosca féideartha i leith gortú nó teagmhais ó na guaiseacha seo nó a bhainistiú go sábháilte.
- » Níl leanaí i mbaol ag baill den phobal, agus tá siad cosanta ó aird gan iarraidh fad a bhíonn siad i limistéar súgartha taobh amuigh nach bhfuil lonnaithe san áitreabh.

Féach Rialachán 23.

Beartas ar Shúgradh Taobh Amuigh (má sholáthraítear an súgradh sin do leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís)

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas ar shúgradh taobh amuigh](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a róil agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas ar shúgradh taobh amuigh.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas ar shúgradh taobh amuigh.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 13.

Rialachán 22: Bia agus Deoch

Cuspóir

Mar an [soláthraí cláraithe](#), caithfidh tú a chinntiú go dtugtar aiste bia chothaitheach agus éagsúil do na leanaí go léir a fhreastalaíonn ar an tseirbhís, a chuireann a riachtanais agus roghanna aonair san áireamh.

Riachtanais an Chomhlíonta Rialála

64. Róil agus freagrachtaí

- » Tá tuiscint shoiléir ag an [bhfoireann ábhartha](#) ar a róil agus freagrachtaí maidir lena chinntiú go mbíonn [bia agus deoch](#) leordhóthanach oiriúnach cothaitheach agus éagsúil ar fáil do gach leanbh.

Féach Rialachán 9.

65. Bia shláintiúil

Beartas Bhia Shláintiúil

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas bia shláintiúil](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a róil agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas bia shláintiúil.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas bia shláintiúil.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 12.

66. Bia agus deoch

- » Tá méideanna leordhóthanacha bia agus méideanna oiriúnacha sciar ar fáil do leanaí. Tá an bia oiriúnach d'aois agus céim forbartha an linbh, agus tá dóthain bia ar fáil chun soláthar a dhéanamh don líon uaireanta a bhíonn an leanbh faoi chúram na seirbhíse.
- » Bíonn béile amháin agus sneaic amháin ag leanaí.¹²

¹² I gcleachtas, ciallaíonn sin, má fhreastalaíonn leanbh ar sheirbhís sheisiúnach agus mura raibh bricfeasta aige/aici (seisiún na maidine), nó lón (seisiún an tráthnóna), cuirtear bricfeasta nó lón ar fáil, chomh maith leis an ngnáthshneaic.

- » Tá uisce óil glan agus sábháilte ar fáil agus tá teacht ag leanaí air ag gach tráth.
- » Déantar uisce úsáidtear do naíonáin faoi 1 bhliain d'aois a bheiriú agus a fhuarú sula n-úsáidtear é.
- » Tacaítear le leanaí chun féinfhreastal faoi mar is cuí.
- » Ní hiad ach uisce agus bainne an t-aon deochanna a chuirtear ar fáil.
- » Tá na béilí agus sneaiceanna de na huigeachtaí cuí do naíonáin.¹³ Cuirtear tacaíochtaí beathaithe cíche ar fáil nuair a theastaíonn siad.

Samplaí: stóráil do bhainne cíche, agus saoráidí a chur ar fáil do mháithreacha chun beathú cíche a dhéanamh.

- » Déantar bainistiú cuí ar bhainne púdrach foirmle do naíonáin sa tseirbhís.¹⁴
- » Áirítear leis na soláthairtí sábháilteachta bia:
 - saoráidí sábháilte chun bia a stóráil, cuisneoir ina measc do bhia-ábhair shomheata;
 - córas ina mbíonn an bia agus na deochanna go léir a thugtar ó bhaile an linbh inaitheanta don leanbh.
- » Bíonn ócáidí speisialta, ar nós cóisirí breithlae ar aon dul le beartas na seirbhíse ar bhia sláintiúil.

Féach Rialachán 27.

¹³ I gcomhréir le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte – Do Leanbh a Bheathú: Béilí Teaghlaigh a Thabhairt Isteach (Feeding your Baby: Introducing Family Meals), atá ar fáil ag: www.healthpromotion.ie/hp-files/docs/HPM00971.pdf.

¹⁴ Bainistítear bainne púdrach foirmle do naíonáin i gcomhréir le Nóta Treorach Uimhir 22 de chuid Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, atá ar fáil ag: www.lenus.ie/hse/bitstream/10147/227213/1/GN+22+REV+2+FINAL.pdf.

Mír 2

.....

Sábháilteacht

Is iad na rialacháin a bhaineann leis an limistéar seo:

- **Rialachán 23:** Sláinte, Sábháilteacht agus Leas an Linbh a Chosaint.
- **Rialachán 24:** Seiceáil Isteach agus Amach agus Taifead ar Fhreastal.
- **Rialachán 25:** Garchabhair.
- **Rialachán 26:** Bearta Sábháilteachta ó Dhóiteán.
- **Rialachán 27:** Maoirseacht.
- **Rialachán 28:** Árachas.

Rialachán 23: Sláinte, Sábháilteacht agus Leas an Linbh a Chosaint

Cuspóir

Baineann ríthábhacht le cosaint agus leas an linbh i do sheirbhís, agus tugtar tús áite do shábháilteacht agus folláine na leanaí. Mar [sholáthraí cláraithe](#), caithfidh tú a bheith tiomanta do na leanaí faoi do chúram a chosaint, agus timpeallacht shábháilte a sholáthar inar féidir leo súgradh, foghlaim agus forbairt.

Téitear i ngleic leis an méid seo a leanas i scóip an rialacháin seo:

- » Sábháilteacht Ghinearálta
- » Codladh Sábháilte
- » Dáileadh Cógais
- » Bainistíocht [Turas](#) (nuair a thugtar fúthu)
- » Rialú Ionfhabhtaithe
- » Bainistíocht Riosca
- » Cosc ar [Thimpistí](#) agus [Teagmhais](#)
- » [Sábháilteacht ó Dhóiteán](#)

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

67. Róil agus freagrachtaí

- » Tá tuiscint shoiléir ag an soláthraí cláraithe agus gach duine a oibríonn sa tseirbhís ar a ról agus réimse féin freagrachtaí sa tseirbhís lena chinntiú sláinte, sábháilteacht agus leas na leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís.

Féach Rialacháin 9 agus 29.

Féach Aguisín 21.

Sábháilteacht Ghinearálta

B'fhéidir nach rachaidh na pointí seo a leanas a liostaítear i ngleic le gach saincheist sábháilteachta. Féadfaidh saincheisteanna agus [guaiseacha](#) nua teacht chun solais le himeacht ama. Ar an ábhar sin, caithfidh an soláthraí cláraithe a chinntiú go ndéantar gach gné dá seirbhís a athbhreithniú agus a mheasúnú lena chinntiú sábháilteacht na leanaí go léir a fhreastalaíonn¹⁵.

68. Bainne foirmle do naíonáin

- » Má dhéanann an [fhoireann](#) bainne foirmle do naíonáin nó bainne cíche a théamh, téitear an bainne agus úsáid á baint as téitheoir buidéil nó tríd an mbeathú a chur i gcoimeádán uisce the ar feadh tréimhse nach faide ná 15 nóiméad.¹⁶
- » Ní théitear aon bhainne nó bianna eile do naíonáin in oigheann micreathonnach.

69. Guaiseacha tachta¹⁷

- » Níl na bianna seo a leanas san áireamh i mbéilí ná ní chuirtear ar fáil iad mar sneaiceanna:
 - cnónna iomlána; agus
 - grán rósta.
- » Caithfear gach torthaí agus glasraí a ghearradh ina gceathrú cuid nó ina leath.

Samplaí: caora fíniúna, trátaí silín.

- » Ní bhíonn leanaí in ann teacht ar chodanna beaga guaiseacha a d'fhéadfaí a bhaint i rith gnáthúsáide, (nó a d'fhéadfaí a bhriseadh as dá gcaithfí go garbh leis an trealamh), agus a chruthaíonn guais [tachta](#), anála, nó slogtha do leanbh agus ní úsáidtear na codanna seo ach faoi mhaoirseacht.

¹⁵ An Coimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí – Sábháilteacht Leanaí: www.ccpc.ie/consumers/product-safety/child-safety/.

Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte – Sábháilteacht Leanaí: www.hse.ie/eng/health/child/childsafety/.

¹⁶ Bainistítear bainne púdrach foirmle do naíonáin i gcomhréir le Nóta Treorach Uimhir 22 de chuid Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, atá ar fáil ag: www.lenus.ie/hse/bitstream/10147/227213/1/GN+22+REV+2+FINAL.pdf.

¹⁷ Tá samplaí de rioscaí eile tachta san áireamh ag: www.hse.ie/eng/health/child/childsafety/choking-.html.

Samplaí:

- **guaiseacha tachtá (strapaí, sreangáin agus téada);**
- **péint chalógach;**
- **earraí beaga i dtábla céadfach.**

- » Cuirtear cosc ar choirníní ómracha a úsáid.
- » Ní cheadaítear do leanaí balúin a shéideadh, sú ar bhalúin, nó balúin a chur i mbéal, nó teacht a bheith ar bhalúin neamhtheanta nó tearctheanta.
- » Coimeádtar málaí clúidíní ina ndéantar clúidíní salacha a dhiúscairt glan amach ó leanaí.

70. Substaintí tocsaineacha

- » Stóráiltear na hearraí seo a leanas sa choimeádán bunúil lipéadaithe ar bhealach sábháilte agus slán, amach ó chógais agus bia stóráilte, agus níl teacht ag leanaí orthu:
 - ábhair ghlantacháin agus shláintithe;
 - glantaigh;
 - glantaigh uathoibríocha mhiasniteora;
 - cannaí aerosóil;
 - lotnaidicídí;
 - táirgí sláinte agus áilleachta;
 - cógais.
- » Ní úsáidtear uachtar nó sobal bearrtha mar ábhartha súgartha.
- » Tá urrann chadhnra inghlaisáilte ag bréagáin agus táirgí eile trí úsáid a bhaint as cadhnraí cnapchille, ar nós gléasanna beaga leictreonacha.

71. Troscán, trealamh agus ábhair

Mataí agus aonaid athraithe clúidín (nuair is gá)

- » Tá na táblaí athraithe clúidín daingean agus cobhsaí chun cosc a chur orthu titim.
- » Tá táblaí athraithe clúidín ar airde atá oiriúnach don fhoireann le húsáid.

Sampla: ar leibhéal coime.

- » Tá soláthairtí athraithe clúidín in aice láimhe den aonad athraithe sula ndéantar clúidín a athrú, agus ní fhágann an fhoireann fad a bhíonn an leanbh ar an aonad nó tábla.

Trealamh d'am béile agus sneaice;

- » [Ardchathaoir](#) úsáid i rith béile agus sneaic amanna conform to sábháilteacht caighdeáin.
- » Sásaíonn an trealamh a úsáidtear i rith am béile agus sneaice na riachtanais seo a leanas:
 - Úsáidtear trealamh de réir treoracha déantúsóra, agus oireann sé d'aois agus céim forbartha an linbh.
 - Soláthraíonn an tseirbhís troscán agus uirlisí atá oiriúnach don aois agus atá oiriúnach i dtaobh cúrsaí forbartha de chun leanaí a spreagadh páirt a ghlacadh in amanna béile agus taitneamh a bhaint astu.
 - Tá leanaí suite ag táblaí atá idir leibhéal coime agus lár an chliabhraigh, agus ceadaíonn siad do na leanaí nuair a bhíonn siad ina suí chun a gcosa a ligean ar dhromchla crua.
 - Do gach leanbh os cionn aois 1 bliain, soláthraíonn an tseirbhís cathaoireacha a bhfuil airde droma agus suite acu a cheadaíonn don leanbh suí lena gcosa ar an urlár nó an talamh.
 - Is féidir leis na leanaí ithe ar a leibhéal scile is fearr de bharr an troscáin agus na n-uirlisí ite go léir.
 - Déantar uirlisí agus trealamh bia, troscán ina measc, a oiriúnú, más gá, chun freastal ar riachtanais forbartha agus fhisiciúla leanaí aonair.

Téada dallóige

- » Tá dallóga inmheánacha sábháilte agus rinneadh iad a fheistiú i gceart.
- » Tá leapacha, ardchathaoireacha, agus mar sin de, suite amach ó dhallóga.

Cosantóirí ó phinse a bhaint as méar

- » Ní shuiteáiltear gléasanna um chosaint ó phinse a bhaint as méar ach sa chás go sainaithnítear i [measúnú riosca](#) riosca roimh leanaí, agus rinneadh aon ghléasanna a shuiteáiltear le cuspóir agus comhlíonann siad na rialacháin um shábháilteacht ó dhóiteán.

Samplaí: gléasanna solúbtha plaisteacha agus rubair, gléasanna inchoigeartaithe oscailte dorais, saghsanna eile de chumhdaigh le haghaidh bearnaí dorais.

Téitheoirí iniompartha

» Sa chás go n-úsáidtear téitheoirí iniompartha:

- tá duine ina mbun fad a bhíonn siad á n-úsáid agus múchtar iad nuair nach mbíonn duine ina mbun;
- ní bhíonn teacht ag leanaí orthu;
- bíonn cumhdach cosanta orthu chun lámha agus rudaí a choimeád amach ón eilimint téimh;
- bíonn an marc deimhnithe sábháilteachta orthu;

Sampla: Marc CE.

- tá siad ar a laghad trí throithe amach ó chuiríní, páipéir, troscán, agus aon earra inlasta;
- úsáidtear iad ar aon dul le treoracha an déantúsóra;
- ní úsáidtear iad le cábla sínteach;
- suitear iad d'fhonn nach mbíonn teacht ag an sreang leictreach ar leanaí.

Trealamh taobh istigh agus taobh amuigh

- » Cloíonn troscán, bréagáin agus trealamh san áitreabh le caighdeán sábháilteachta CE/EN nó le [Rialacháin na gComhphobal Eorpach \(Sábháilteacht Bhréagáin\) 2011](#), de réir mar is infheidhme.
- » Déantar cigireacht laethúil ar threalamh súgartha taobh istigh agus taobh amuigh sa tseirbhís.
- » Tugtar faoi athbhreithniú ar an liosta cothrom le dáta d'aisghairmeacha táirgí a aistarraingíodh ó ag [an gCoimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí](#).
- » Suiteáiltear agus cothabháiltear trealamh súgartha ar aon dul le treoracha agus sonraíochtaí an déantúsóra.
- » Suiteáiltear [dromchlaí maolaithe turrainge](#) i zóin titime, faoi mar a mholann an déantúsóir, d'airde titime an trealamh shúgartha.
- » Tá trealamh, ábhair agus fearastú daingean agus sábháilte agus ní chruthaíonn siad na guaiseacha sábháilteachta seo a leanas:
 - oscailtí a d'fhéadfadh ceann nó baill linbh a sháinniú;
 - dromchlaí ardaithe agus struchtúir nach bhfuil cosanta go maith;

Sampla: teach crainn.

- easpa dromchlaí maolaithe turrainge agus zóin titime faoi agus timpeall ar threalamh ar féidir é a dhreapadh;

- spás neamhleor idir trealamh;
- páirteanna ar féidir leo pinse a bhaint as craiceann agus feoil.
- » Tá trealamh arb eol atá de chineál guaiseach, saor ón méid seo a leanas:
 - scealp;
 - tairní atá ag gobadh amach, boltaí nó páirteanna eile a d'fhéadfadh éadaí a tharraingt nó breith ar chraiceann;
 - páirteanna scaoilte meirgeacha.
- » Tá ábhair nádúrtha, ar nós géag, sliogán, carraigeacha, caor phéine, duilleoga, ábhair 'shaora agus a aimsítear' a úsáidtear i súgradh céadfach, oiriúnach d'aois agus céim forbartha na leanaí agus tá siad neamhthocsaineach.
- » Suitear trealamh, ábhair agus fearastú chun cabhrú le cosc a chur ar imbhualtí agus gortuithe.
- » Ní chuirtear trealamh ar dhromchlaí neamhchothroma, i ngar do bharr staighre nó in aice guais sábháilteachta, ar nós fuinneoige.
- » Tá boinn chobhsaí ar phíosáí móra troscáin, teilifíseáin ina measc, agus tá siad greamaithe go daingean.
- » Coimeádtar cathaoireacha agus fearastú eile ar féidir le leanaí iad a dhreapadh gan stró amach ó chaibinéid agus seilfeanna.
- » Úsáidtear ionaid ghníomhaíochta sheasta lena gcosa cobhsaithe síos i suíomh glasáilte.
- » Níl teacht ag leanaí ar threalamh guaiseach ó baintear é go dtí go ndéantar sábháilte é nó go n-athsholáthraítear é.
- » Ní úsáidtear 'léimneoirí' (trealamh preabtha atá ceangailte le fráma dorais nó le síleáil) agus ní úsáidtear siúlóirí do naíonáin agus leanaí óga.
- » Úsáidtear strapáí sábháilteachta ar an trealamh nó troscán go léir má sholáthair déantúsóir an trealaimh iad.

Bréagáin mharcaíochta

- » Sásaíonn bréagáin mharcaíochta (ar nós trírothach) agus trealamh rothaí (ar nós scútar) a úsáidtear sa tseirbhís na coinníollacha seo a leanas:
 - tá siad curtha le chéile agus á gcothabháil ar aon dul le treoracha an déantúsóra;
 - is féidir iad a stiúradh;
 - tá siad den mhéid sin atá oiriúnach don leanbh;
 - tá meáchanlár íseal acu – is é sin, tá an pointe cothromaíochta gar don talamh le hé a dhéanamh cobhsaí agus d'fhonn nach dóchúil go dtitfidh sé;

- tá bail mhaith orthu, oibríonn siad i gceart agus tá siad saor ó imill ghéara nó rudaí géara atá ag gobadh amach a d'fhéadfadh leanbh a ghortú;
- níl siad innealta.

Limistéar gainimh

- » Tá an gaineamh a úsáidtear sa bhosca gainimh saor ó ábhair thocsaineacha nó dhíobhálacha agus athsholáthraítear é faoi mar is gá.

Samplaí: tuar ainmhithe, dramhaíl, agus mar sin de.

- » Tá boscaí gainimh taobh amuigh clúdaithe le clár nó le clúdach eile nuair nach mbíonn siad á n-úsáid.
- » Tá clúdaigh limistéar gainimh daingnithe i gceart nuair a iompraítear iad nó a bhogtar iad lena ligean do leanaí súgradh sa bhosca gainimh.
- » Tá limistéar súgartha gainimh amach ó limistéir thuirlingthe le haghaidh sleamhnán nó trealamh eile.

Táblaí súgartha uisce

- » Cloíonn an tseirbhís leis na riachtanais seo a leanas le haghaidh táblaí uisce comhchoiteanna:
 - nitear agus sláintítear an báisín agus na bréagáin ag deireadh an lae;
 - cinntíonn an fhoireann nach n-ólann aon leanbh uisce ón tábla;
 - triomaítear an t-urlár agus na limistéir dhromchla faoi agus timpeall ar an tábla uisce i rith agus i ndiaidh súgartha.

Geataí staighre

- » Sásaíonn geataí staighre a chruthaíonn bacainn do leanaí faoi 24 mí a úsáideann an tseirbhís chun teacht ar áiteanna contúirteacha a shrianadh na riachtanais seo a leanas:
 - comhlíonann siad riachtanais um shábháilteacht ó dhóiteán;
 - tá siad feistithe i gceart;
 - cloíonn siad leis an gcaighdeán riachtanach um shábháilteacht ó dhóiteán (EN 1930:2011).

Trampailíní

- » Cuirtear cosc ar thrampailíní, trampailíní de mhéid iomlán agus bheag araon, ó bheith á n-úsáid, ar an láthair agus i rith turas araon.
- » Níor cheart trampailíní a úsáidtear, má ordaítear iad mar idirghabháil theiripeach, ach don chuspóir sin amháin.

72. Struchtúrach

Dromchlaí siúláin

- » Sásaíonn dromchlaí siúil, ar nós cosán, rampaí agus deiceanna na riachtanais seo a leanas:
 - tá bailchríoch neamhsciorrach orthu;
 - tá siad saor ó uisce agus oighear agus ábhar scaoilte;
 - tá siad saor ó phoill agus lochtanna ar an dromchla.
- » Tá siúláin shábháilte do choisithe, pointí fágála agus bailithe ag an tseirbhís:
 - sainaitheanta go soiléir;
 - curtha in iúl do gach leanbh, [tuismitheoirí](#), [caomhnóirí](#), an fhoireann, [oibrithe neamhíoctha](#) agus [conraitheoirí](#).

Staighrí agus rampaí

- » Cuirtear ráillí cosanta ar fáil ag taobhanna oscailte staighrí seachtracha, rampaí, agus dromchlaí eile siúil ar fáil.
- » Tá staighre, rampaí, póirsí agus siúláin eile a fhad le foirgneamh na seirbhíse taobh istigh agus taobh amuigh sábháilte le húsáid agus coimeádtar bail mhaith orthu agus tá sé dea-shoilsithe.
- » Deisítear cairpéad a ndearnadh díobháil dó nó atá caite.
- » Tá ráillí láidir, agus níl aon teannta coise acu ar féidir dreapadh orthu, ná bearnaí ar féidir titim tríothu, lámhacán fúthu nó os a gcionn.

73. Codladh sábháilte (do leanaí faoi 2 bhliain)

Beartas ar Chodladh Sábháilte

- » Tá fianaise ann go bhfuil [an beartas ar chodladh sábháilte](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don [fhoireann ábhartha](#) na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a róil agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas ar chodladh sábháilte.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas ar chodladh sábháilte.

Féach Rialacháin 10, 19 agus 20.

Féach Aguisín 6.

74. Cógas a dháileadh

Beartas ar Chógas a Dháileadh

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas ar chógas a dháileadh](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas ar chógas a dháileadh.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas ar chógas a dháileadh.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 3.

75. Turais

- » Beartas Turas (nuair a thugtar leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís ar na turais seo)
- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas turas](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas turas.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas turas.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 9.

76. Rialú ionfhabhtuithe

Beartas ar Rialú Ionfhabhtuithe

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas ar rialú ionfhabhtuithe](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas ar rialú ionfhabhtuithe.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas ar rialú ionfhabhtuithe.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 4.

77. Bainistíocht riosca

Beartas Bainistíochta Riosca

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas bainistíochta riosca](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas bainistíochta riosca.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas bainistíochta riosca.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 17.

[Taifid](#) bhainistíochta riosca a choimeád

- » Coimeádann an tseirbhís an cháipéisíocht bhainistíochta riosca, na measúnuithe riosca go léir ina measc.

78. Timpistí agus Teagmhais

Beartas ar Thimpistí agus Teagmhais

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas ar thimpistí agus teagmhais](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas ar thimpistí agus teagmhais.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas ar thimpistí agus teagmhais.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 10.

79. Sábháilteacht ó dhóiteán

Beartas Sábháilteachta ó Dhóiteán

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas sábháilteachta ó dhóiteán](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas sábháilteachta ó dhóiteán.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas sábháilteachta ó dhóiteán.

Féach Rialachán 10.

Féach Aguisín 7.

Cleachtaidh dhóiteáin

- » Tugtar faoi chleachtaidh dhóiteáin tríd an aláram dóiteáin a chur ag bualadh gach mí agus ag tús gach scoilbhliana nua agus níos minice más gá.

Samplaí:

- **i ndiaidh cleachtadh dóiteáin neamhéifeachtacha;**
- **i ndiaidh cleachtadh dóiteáin inar sainaithníodh rioscaí;**
- **i seirbhísí ina bhfreastalaítear ar leanaí atá ag codladh nó leanaí a bhfuil riachtanais bhreise acu.**

- » Tugtar faoi chleachtaidh dhóiteáin ar laethanta difriúla sa tseachtain agus ag amanna difriúla den lá.
- » Áirítear le cleachtaidh dhóiteáin aslonnú na seirbhíse chuig pointe réamhshocráithe, ainmnithe tionóil.

Múchtóirí dóiteáin

- » Tá na múchtóirí dóiteáin a úsáidtear oiriúnach do agus cuí lena n-úsáid sa saghas seirbhíse atá á hoibriú.
- » D’fhaomh duine cáilithe um shábháilteacht ó dhóiteán na riachtanais don tseirbhís, agus tá an faomhadh seo doiciméadaithe.

Féach Rialachán 26.

Oiliúint dóiteáin

- » Cuireadh oiliúint ar na daoine a úsáideann an trealamh ar a úsáid, agus chuir duine cáilithe oiliúint orthu.
- » Tugtar faoi oiliúint dóiteáin ar a laghad gach 2 bhliain.

Aláraim dhóiteáin agus aláraim dheataigh

- » Tá aláram dóiteáin i bhfeidhm in gach [áitreabh](#) a úsáidtear do Sheirbhísí Luathbhlianta.
- » Coimeádtar aláraim dhóiteáin sa tseirbhís ar aon dul leis na riachtanais a leagtar amach in [Sábháilteacht ó Dhóiteán in Réamhscoileanna 1999](#).
- » Seiceáiltear gach aláram gach bliain ag duine [inniúil](#) ar ar cuireadh an oiliúint chuí. Coimeádann an tseirbhís taifid ar an tástáil seo.
- » Tástáiltear [aláraim dheataigh fhéinchuimsitheacha](#) (faoi chumhacht príomhlíne) ar a laghad uair sa mhí trí úsáid a bhaint as an gcnaipe tástála ar na haonaid lena chinntiú go bhfuil an t-aláram ag fuaimniú. Tá an tástáil seo doiciméadaithe.

Sábháilteacht ghinearálta ó dhóiteán

- » Níl bac ar dhoirse dóiteáin nó níl siad á gcoimeád ar oscailt ag taca.
- » Tá bealaí éalaithe dóiteáin sainaitheanta go soiléir agus is éasca iad a oscailt ón taobh istigh.
- » Má tá sriantáin fuinneoige á n-úsáid, is féidir iad a oscailt i gcás dóiteáin trí laiste sábháilteachta leanaí a úsáid.

Féach Rialachán 26.

Rialachán 24: Seiceáil Isteach agus Amach agus Taifead ar Fhreastal

Cuspóir

Mar [sholáthraí cláraithe](#), níor cheart duit scaoileadh le leanaí faoi chúram daoine a d'údaraigh na [tuismitheoirí agus caomhnóirí](#), agus ar cuireadh an tseirbhís ar an eolas orthu. Caithfidh tú a chinntiú go bhfuil bearta cuí i bhfeidhm chun freastal an linbh ar an tseirbhís a chur i dtaifead agus go bhfuil acmhainní oiriúnacha i bhfeidhm chun seo a dhéanamh go héifeachtach. Caithfidh tú a chinntiú, chomh maith, go bhfuil na daoine go léir a iontrálann an [t-áitreabh](#) údaraithe chun iontráil agus go bhfuil a sonraí doiciméadaithe.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

80. Róil agus freagrachtaí

- » Tuigeann an [fhoireann ábhartha](#) go léir a ról agus freagrachtaí maidir le seiceáil isteach agus amach agus freastal leanaí ar an tseirbhís a chur i dtaifead.

Féach Rialachán 9.

81. Údarú chun leanaí a bhailiú

Beartas ar Údarú chun Leanaí a Bhailiú

- » Tá fianaise ann go bhfuil an [beartas ar údarú chun leanaí a bhailiú](#) á chur i bhfeidhm.
- » Is eol don fhoireann ábhartha na riachtanais agus tá tuiscint shoiléir acu ar a ról agus freagrachtaí maidir leis an mbeartas ar údarú chun leanaí a bhailiú.
- » Cuireadh oiliúint ar an bhfoireann ábhartha ar an mbeartas chun leanaí a bhailiú.

Féach Rialacháin 10 agus 15.

Féach Aguisín 11.

82. Taifead freastail: taifead seiceála isteach agus seiceála amach do leanaí

- » Déanann comhalta foirne ([fostaí](#) nó [oibrí neamhíoctha](#)) gach leanbh a fhreastalaíonn ar an tseirbhís a sheiceáil isteach agus amach.
- » Coimeádtar [taifead](#) ar fhreastal gach linbh ar bhonn laethúil, agus tá sé ar fáil don fhoireann ábhartha agus is féidir leo teacht air gan stró.
- » Cuimsítear sa taifead ar fhreastal an méid seo a leanas:
 - Ainm iomlán gach linbh a fhreastalaíonn ar an tseirbhís.
 - An dáta agus an t-am a thagann agus a imíonn an leanbh.
 - Taifead ar ainm **duine amháin** de na daoine seo a leanas ag an tráth a thagann agus a fhágann an leanbh.
 - an duine a thugann an leanbh chuig an tseirbhís agus a bhailíonn an leanbh ón tseirbhís.
 - an fostaí nó an t-oibrí neamhíoctha atá freagrach as na leanaí a sheiceáil isteach agus amach.
 - Léirítear sa taifead freastail do gach seomra go cruinn na leanaí sa seomra, agus nuashonraítear é nuair a fhágann nó nuair a iontrálann leanbh.

Féach Rialachán 16.

83. Cláir sheiceála isteach agus sheiceála amach do pháirtithe eile

- » Tá clár laethúil seiceála isteach agus seiceála amach i bhfeidhm do dhaoine a iontrálann an t-áitreabh **seachas sna cásanna seo a leanas**:
 - leanbh a fhreastalaíonn ar an tseirbhís;
 - duine a fhágann nó a bhailíonn leanbh;
 - fostaí;
 - oibrí neamhíoctha.
- » Cuirtear an fhaisnéis seo a leanas i gcuntas sa chlár seiceála isteach agus seiceála amach do pháirtithe eile:
 - an dáta;
 - ainm an duine;
 - a n-uimhir theagmhála;
 - an chúis atá lena n-iontráil;
 - ainm an duine a d'fhaomh rochtain (sonraí faoin bhfostaí nó oibrí neamhíoctha);
 - an t-am seiceála isteach;
 - an t-am seiceála amach.

- » Cuirtear cosc ar rochtain ar an tseirbhís go dtí go mbíonn an clár seiceála isteach comhlánaithe ag an duine a iarrann rochtain agus déanann fostaí nó oibrí neamhíoctha a sonraí a fhíordheimhniú.
- » Ní bhíonn rochtain gan mhaoirsiú ag páirtithe eile a cuireadh i dtaifead sa chlár seiceála isteach agus seiceála amach ar leanaí sa tseirbhís.

84. Tréimhse choinneála

- » Coimeádtar an clár seiceála isteach agus seiceála amach ar feadh bliain amháin ón dáta a cruthaíodh é.

Féach Aguisín 22: [Amlíne Choimeádta Taifead Seirbhíse](#).

Rialachán 25: Garchabhair

Cuspóir

Mar [sholáthraí cláraithe](#), caithfidh tú a chinntiú go bhfuil dóthain [foirne](#) ag an tseirbhís ar cuireadh an oiliúint chuí orthu i [ngarchabhair](#) do leanaí agus go bhfuil siad ar fáil i gcás aon ghortaithe nó galair thobainn. Braithfidh an líon foirne ar cuireadh an oiliúint seo orthu ar líon agus riachtanais leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís agus na n-uainchlár a cuireadh i bhfeidhm.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

85. Róil agus freagrachtaí

- » Tuigeann gach comhalta [foirne ábhartha](#) a ról agus freagrachtaí maidir le garchabhair a sholáthar do leanaí sa tseirbhís.
- » Bainistítear leanaí a bhfuil riachtanais bhreise chúram sláinte acu óna dteastaíonn garchabhair ar aon dul le plan cúraim aonair an linbh.

Féach Rialachán 9.

86. Riachtanais uainchláir do dhaoine ar cuireadh oiliúint orthu i ngarchabhair

- » Aithníonn Tusla an Caighdeán Oideachais agus Oiliúna, [an Freagróir Garchabhrach \(FGC\)](#) a bhunaigh [an Chomhairle um Chúram Éigeandála Réamhospidéil \(PHECC\)](#) amhail ábhar agus treoir a chuimsiú maidir le garchabhair do leanaí.
- » Tá an líon daoine atá oilte i ngarchabhair do leanaí (FGC) agus atá ar fáil d'fhreagairt garchabhrach bunaithe ar [mheasúnuithe riosca](#) na seirbhíse, méid na seirbhíse agus na guaiseacha a sainaithníodh ina measc.
- » Tá ar a laghad duine amháin ar cuireadh oiliúint air/uirthi i ngarchabhair ar fáil do na leanaí fad a bhíonn an tseirbhís á hoibriú.
- » Tá ar a laghad duine amháin ar cuireadh oiliúint air/uirthi i ngarchabhair (FGC) ar fáil do na leanaí fad a bhítear ar [turaí](#).
- » Tá liosta ar fáil de dhaoine ar cuireadh oiliúint orthu i ngarchabhair.
- » Tá deimhniúchán nach bhfuil as dáta ar fáil do gach FGC oilte.

87. Trealamh garchabhrach

- » Déanann an comhalta foirne ainmnithe boscaí garchabhrach a athstocáil faoi mar a theastaíonn i ndiaidh gach úsáide.
- » Tá liosta soláthairtí nach mór a bheith sa bhosca garchabhrach san áireamh sa bhosca garchabhrach.
- » Tá sa bhosca garchabhrach soláthairtí cuí garchabhrach chun cóir leighis a chur ar ghortuithe beaga laistigh den tseirbhís.
- » Coimeádtar cógais, uachtair nó ungthaí glan amach ó leanaí agus ní stóráiltear iad sa bhosca garchabhrach.

88. Ábhair mholta an bhosca agus an fhearaís gharchabhrach:

Ábhair	Ábhair an Fhearaís Taistil Garchabhrach	Ábhair an Bosca Garchabhrach		
		1 - 10 nduine	11 - 25 duine	26 - 50 duine ¹
Plástair ghreamaitheacha	20	20	20	40
Pillín steiriúla súile (Uimh.16 – bindealán ar ceangal)	2	2	2	4
Bindealáin thriantánacha atá clúdaithe ar bhonn aonair	2	3	6	6
Bioráin dhúnta	6	6	6	6
Cóiriú steiriúil clúdaithe ar bhonn aonair neamh-íocleasaithe cneá Meámhéid (Uimh. 8) (10 x 8 cm)	1	2	2	4
Cóiriú steiriúil clúdaithe ar bhonn aonair neamh-íocleasaithe cneá Mór (Uimh. 9) (13 x 9 cm)	1	2	6	8
Cóiriú steiriúil clúdaithe ar bhonn aonair neamh-íocleasaithe cneá An-Mhór (Uimh. 3) (28 x 17.5 cm)	1	2	3	4
Ciarsúir dhíghalráin chlúdaithe ar bhonn aonair	10	10	20	40
Siosúr paraimhíochaine	1	1	1	1
Lámhainní scrúduithe (péirí)	3	5	10	10
Uisce steiriúil nuair nach mbíonn aon uisce reatha glan ann ²	2 x 20ml	1 x 500ml	2 x 500ml	2 x 500mls
Aghaidhmhasc póca	1	1	1	1
Cóiriú dó uiscebhunaithe ³ - beag (10 x 10 cm)	1	1	1	1
Cóiriú dó uiscebhunaithe - mór	1	1	1	1
Bindealán síprise (7 cm)	1	1	2	3

¹ Má bhíonn baint ag breis agus 50 duine, ba cheart soláthairtí a mhéadú dá réir.

² Mura bhfuil uisce buaire ar fáil gan stró ar mhaithe le huisciú súile, ba cheart uisce steiriúil nó gnáthshailíne steiriúil (0.9%) i gcoimeádáin indiúscartha shéalaithe a sholáthar. Ba cheart go mbeadh ar a laghad 20ml i ngach coimeádán agus ba cheart é a dhiúscairt a luaithe a bhristear an séala Níor cheart folcadáin súile, cupáin súile agus coimeádáin in-athlíonta a úsáid ar mhaithe le huisciú súile mar gheall ar an riosca i leith tras-ionfhabhtú.

³ Nuair nach bhfuil uisce buaire ar fáil gan stró chun limistéar dóite a fhuarú. Ba cheart go mbeadh marc CE ar an gcoimeádán cóiriú dó uiscebhunaithe.

89. Inrochtaineacht trealamh garchabhrach

- » Tá trealamh garchabhrach marcáilte, éasca le haithint agus inrochtana do dhaoine fásta, ach níl sé inrochtana do leanaí.
- » Tá bosca garchabhrach ina bhfuil an trealamh iomlán ar fáil laistigh den tseirbhís sna limistéir agus cásanna seo a leanas:
 - ar gach urlár i ngach foirgneamh a úsáideann leanaí;
 - i ngar agus tá teacht air i limistéir shúgartha taobh amuigh;
 - ar thurais;
 - in aon fheithicil a úsáidtear chun leanaí a iompar.

Féach Aguisín 3.

90. Sonraí teagmhála éigeandála

- » Taispeántar sonraí teagmhála le haghaidh cúnamh leighis [éigeandála](#) ar taispeáint go poiblí laistigh den tseirbhís.

Samplaí: uimhir ghutháin dochtúra áitiúil, nó ospidéal atá suite i ngar.

91. Cuirtear i dtaifead cúram agus freagairtí garchabhrach a cuireadh ar fáil

- » Déantar cúram a tugadh i gcás garchabhrach a dhoiciméadú ar aon dul leis [an mbeartas ar thimpistí agus teagmhais](#).

Rialachán 26: Bearta Sábháilteachta ó Dhóiteán

Cuspóir

Mar an [soláthraí cláraithe](#), caithfidh tú a chinntiú go mbíonn na [taifid](#) um shábháilteacht ó dhóiteán ar fáil agus á gcoimeád sa tseirbhís don tréimhse shainithe a theastaíonn. Chomh maith leis sin, caithfidh na taifid seo a bheith ar oscailt go ndéanfaidh na [tuismitheoirí](#), [caomhnóirí](#), [fostaithe](#) agus daoine údaráithe cigireacht orthu.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

92. Ról agus freagrachtaí

- » Tuigeann gach comhalta [foirne](#) a ról agus freagrachtaí maidir leis na bearta [sábháilteachta ó dhóiteán](#) atá sa tseirbhís.

Féach Rialacháin 9 agus 23.

93. Taifead ar chleachtaidh dhóiteáin

- » Déantar gach cleachtadh dóiteáin a thit amach san áitreabh a chur i gcuntas.
- » Taispeántar sa taifead go dtugtar faoi chleachtaidh dhóiteáin gach mí a oibrítear an tseirbhís.
- » Taispeántar sa taifead go dtugtar gach leanbh a fhreastalaíonn ar an tseirbhís san áireamh sa chleachtadh – is é sin, tugtar faoin gcleachtadh dóiteáin ag amanna éagsúla den lá agus ar laethanta éagsúla den tseachtain chun gach grúpa a áireamh.
- » Áirítear leis an gcleachtadh dóiteáin na sonraí seo a leanas:
 - dáta an chleachtaidh;
 - am an chleachtaidh;
 - cé mhéid leanbh agus foireann atá i láthair;
 - fad an chleachtaidh;
 - bealaí éalaithe a úsáideadh.

94. Taifead ar threalamh comhraicthe dóiteáin agus aláraim dheataigh

- » Tá fáil ar líon, saghas, láthair agus cothabháil taifead a bhaineann le trealamh dóiteáin, múchtóirí dóiteáin agus córais aláram deataigh ina measc, agus áirítear leo:
 - an deimhniú cothabhála ó conraitheoir inniúil nó ó chuideachta inniúil;
 - sonraí faoin tseirbhís ar lipéid mhúchtóirí dóiteáin iniompartha, pluideanna um shábháilteacht ó dhóiteán, agus mar sin de.
- » Taifid a thaispeánann go ndéantar aláraim dheataigh fhéinchuimsitheacha ar a laghad uair sa mhí lena chinntiú go bhfuil an ton ag oibriú.
- » Seiceálann duine inniúil ar ar cuireadh oiliúint chuí taifid ina sonraítear na haláraim go léir gach bliain.

95. Rochtain ar thaifid

- » Stóráiltear taifid chomhaid go slán.
- » Tá na taifid ar chleachtaidh dhóiteáin agus chothabhála ar fáil do:
 - tuismitheoirí agus caomhnóirí leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís;
 - tuismitheoirí agus caomhnóirí leanaí a bheartaíonn chun freastal ar an tseirbhís;
 - fostaithe;
 - aon duine údaráithe.

96. Tréimhse choinneála taifead

- » Coimeádtar taifid ar chleachtaidh dhóiteáin agus taifid chothabhála trealamh comhraicthe dóiteáin agus aláraim dheataigh ar feadh 5 bliana i ndiaidh gur cruthaíodh iad.

Féach Aguisín 22: [Amlíne Choimeádta Taifead Seirbhíse](#).

97. Fógra dóiteáin

- » Tá fógra ann ar a leagtar amach na nósanna imeachta atá le leanúint má thiteann dóiteán amach.
- » Taispeántar an fógra in áit fheiceálach sa tseirbhís.

Féach Rialacháin 10 agus 23.

Féach Aguisín 7.

Rialachán 27: Maoirseacht

Cuspóir

Mar an [soláthraí cláraithe](#), caithfidh tú a chinntiú go ndéantar maoirseacht chuí ar gach leanbh ag gach tráth fad a fhreastalaíonn siad ar an tseirbhís.

Níor cheart go mbainfeadh seo den cheart atá ag an leanbh i leith príobháideachais.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

98. Ról agus freagrachtaí

- » Tuigeann gach comhalta [foirne ábhartha](#) a ról agus freagrachtaí maidir le leanaí a mhaoirsiú ag gach tráth sa tseirbhís agus seasann sé/sí le cearta agus dínit gach linbh.

Féach Rialachán 9.

99. Maoirseacht chuí

- » Tá gach leanbh a fhreastalaíonn ar an tseirbhís faoi mhaoirseacht comhalta foirne cháilithe ag gach tráth.
- » Déantar maoirseacht radhairc, go príomha, ar leanaí – is é sin, breathnóireacht.
- » Ceadaítear maoirseacht ar feadh eatraimh ghearra trí fhuaim (éisteacht), a fhad agus is féidir leis an bhfoireann ábhartha labhairt le leanaí nach féidir leo iad a fheiceáil.

Sampla: féadfaidh leanaí an leithreas a úsáid go neamhspleách.

- » Déantar maoirseacht sheasmhach chúramach trí bhreathnóireacht agus fuaim araon le sábháilteacht leanaí a chinntiú, sa chás gurb ann do rioscaí níos airde.

Samplaí: crainn a dhreapadh, snámh, tinte cnámh, linnte, táblaí uisce, gníomhaíochtaí súgartha céadfacha.

- » Tá maoirseacht cuí ag gach tráth, ina measc i rith:
 - gníomhaíochtaí taobh istigh;
 - gníomhaíochtaí taobh amuigh;
 - amanna béile;

- [turaí](#) (nuair a thugtar fúthu);
 - am codlata;
 - an leithreas a úsáid agus clúidíní a athrú;
 - úsáid teicneolaíochta, rochtain ar an idirlíon ina measc.
- » Déantar breithniú ar an méid seo a leanas le linn maoirseachta:
- an cóimheas riachtanach idir daoine fásta agus leanaí;
 - riachtanais an linbh aonair;
 - na gníomhaíochtaí a bhfuiltear ag tabhairt fúthu;
 - leibhéil soláthair foirne d'fhonn nach mbaintear de mhaoirseacht leanaí mar gheall ar asláithreacht foirne gan choinne.

Samplaí: teacht ar an láthair go déanach, saoire neamhbheartaithe (saoire bhreuiteachta).

- » Ní bhíonn aon duine san [áitreabh](#) faoi thionchar alcóil ná aon substaint eile a imríonn éifeacht dhíobhálach¹⁸ ar a bhfeidhmiú nó iompar i rith uaireanta oibrithe na seirbhíse.

100. Codladh

- » Déantar maoirseacht ar leanaí atá ag codladh ag gach tráth tríd an méid seo a leanas a dhéanamh:
- fanann comhalta foirne sa seomra ina bhfuil na leanaí ag codladh; nó
 - tugann comhalta foirne cuairt ar an seomra codlata ar a laghad gach 10 nóiméad agus breathnaíonn sé/sí ar gach leanbh.
- » Cuirtear seiceálacha fisiciúla ar leanaí atá ag codladh (ar a laghad gach 10 nóiméad) i dtaifead i gcomhréir le beartas ar chodladh sábháilte na seirbhíse.
- » Nuair a úsáidtear iad, méadaíonn monatóirí fuaime maoirseacht, ach ní chuirtear na monatóirí seo in ionad monatóireacht dhíreach amhairc agus éisteachta.

¹⁸ Toradh gnímh mhíchirt nó teipe ar nósanna imeachta cearta a leanúint a mbíonn éifeacht dhíobhálach aige. Caithfidh an [duine i gceannas](#) a bheith sásta agus comhairle leighis cháipéisíochta a bheith aige/aici do chomhaltaí foirne ábhartha a ghlacann cógas, a dheimhníonn nach mbainfidh an cógas de chumas an chomhalta foirne sin chun cúram a thabhairt do leanaí i gceart.

101. Bia agus deoch

- » Déantar maoirseacht ar leanaí nuair a bhíonn siad ag ithe agus ag ól.

102. An leithreas a úsáid

- » Tacaítear le leanaí ar féidir leo áiseanna leithris a úsáid chun amhlaidh a dhéanamh.
- » Tá [foireann](#) laistigh de raon éisteachta leanaí, sa chás go dteastaíonn cabhair.

103. Súgradh ciúin

- » Deartar spásanna, taobh istigh agus taobh amuigh, ina mbíonn an deis ag leanaí chun am a chaitheamh leo féin nó chun dul i mbun súgradh ciúin, agus aird ar infheictheacht a éascaíonn maoirseacht sheasmhach a dhéanamh orthu ag duine fásta ar bhealach neamhthreallúsach.
- » Socraítear trealamh agus troscán le maoirseacht éifeachtach a chinntiú, agus meas á léiriú i gcomhthráth ar mhianta leanaí chun am a chaitheamh leo féin agus a spás féin a bheith acu.

Rialachán 28: Árachas

Cuspóir

Mar [sholáthraí cláraithe](#), caithfidh tú a chinntiú go bhfuil árachas leordhóthanach ag an tseirbhís réamhscoile.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

104. Róil agus freagrachtaí

- » Tá árachas leordhóthanach ag an tseirbhís, faoi mar a thugann deimhniú era árachais le fios a bhaineann le saghas na seirbhíse atá á hoibriú.

Féach Rialachán 9.

105. Cumhdach árachais

- » Áirítear le hárachas na seirbhíse an méid seo a leanas, sa chás gur cuí:
 - árachas dliteanais phoiblí;
 - árachas in aghaidh dóiteáin agus gada;
 - árachas foirgneamh;
 - Árachas do [thurais](#) faoinar dtugtar mar chuid de sholáthar na seirbhíse;
 - cumhdach mótarárachais d'fheithiclí a úsáideann an tseirbhís chun leanaí a iompar;
 - aon riachtanais árachais eile ag brath ar na seirbhísí a sholáthraítear faoi mar a shainaithníonn an soláthraí cláraithe nó an Chigireacht.

106. Deimhniú árachais

- » Tá an deimhniú árachais don tseirbhís ar fáil agus níl sé as dáta ar chigireacht.
- » Áirítear leis an bhfaisnéis a sholáthraítear ar an deimhniú árachais ábhartha an méid seo a leanas:
 - na sonraí teagmhála don soláthraí árachais;
 - ainm agus seoladh na seirbhíse atá faoi árachas;

- catagóirí an chumhdaigh árachais don tseirbhís;
 - líon na leanaí atá cumhdaithe ag árachas laistigh den tseirbhís;
 - dáta tosaithe agus dáta deiridh an chumhdaigh reatha árachais.
- » Ní sháraíonn líon na leanaí sa tseirbhís ag aon tráth an líon dá soláthraítear an t-árachas.
- » Tá aon fheithicil a úsáidtear chun leanaí a iompar faoi árachas don chuspóir. Coimeádann an tseirbhís sonraí faoi na polasaithe agus na deimhnithe ábhartha árachais feithicle go léir.

Mír 2

Áitreabh agus Saoráidí

Is iad na rialacháin a bhaineann leis an limistéar seo:

- **Rialachán 21:** Trealamh agus Ábhair.
- **Rialachán 29:** Áitreabh.
- **Rialachán 30:** Riachtanais Spáis Íosta.

Rialachán 21: Trealamh agus Ábhair

Cuspóir

Mar an [soláthraí cláraithe](#), caithfidh tú a chinntiú go bhfuil dóthain trealamh agus ábhair thoscáin, shúgartha agus oibre ar fáil in [áitreabh](#) na seirbhíse réamhscoile.

Croíriachtanais an Chomhlíonta Rialála

107. Róil agus freagrachtaí

- » Tá tuiscint shoiléir ag an [bhfoireann ábhartha](#) ar a róil agus freagrachtaí maidir leis an bhfáil atá ar, an úsáid a bhaintear as, bainistíocht agus sábháilteacht an troscáin, an trealamh agus na n-ábhar a úsáideann an tseirbhís.

Féach Rialachán 9.

108. Fáil agus rochtain ar threalamh agus ábhair

- » Tá réimse fairsing de threalamh atá cuí i dtaobh aoise agus forbartha ar fáil taobh istigh agus taobh amuigh¹⁹ do leanaí i gcaitheamh an lae.
- » Tá teacht ag gach leanbh ar mhéid dóthanach d'ábhair agus trealamh, bréagáin agus troscán sábháilte, ar a ndéantar dea-chothabháil agus atá ar ardchaighdeán.
- » Éascaíonn an trealamh agus ábhair gach saghas de shúgradh agus foghlaim, spreagann sé gach leanbh agus coimeádann sé iad gníomhach agus rannpháirteach, agus tacaíonn sé le agus spreagann sé gach leanbh chun triail a bhaint agus fiosrú, i gcomhthráth.
- » Bíonn teacht ag na leanaí ar ábhair nádúrtha.

Samplaí: craobhóg, duilleoga, ciseán taisce, clocha, sliogáin.

Féach Rialachán 19.

¹⁹ Sa chás go bhfuil an limistéar taobh amuigh mar chuid den áitreabh.

109. Tá trealamh agus ábhair cuimsitheach

- » Tacaíonn na hábhair, an trealamh agus nabréagáin le agus léirítear iontu aitheantas leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís, a dteaghlach agus, chomh maith leis sin, an phobail i gcoitinne.
- » Tugann leanaí a bhfuil riachtanais bhreise acu faoi deara go ndéantar iad féin a léiriú sna hábhair agus sa timpeallacht.
- » Cuireann ábhair, trealamh agus bréagáin timpeallacht shaibhir agus ilchineálach ar fáil agus aird ar inscne, cineál, cultúr, eitneacht agus riachtanais bhreise, chun meas a spreagadh ar éagsúlacht, comhionannas agus cuimsiú.
- » Cuireann fearastú, trealamh agus ábhair, nuair is gá, ar chumas leanaí a bhfuil riachtanais bhreise acu páirt iomlán a ghlacadh sa tseirbhís.
- » Má sholáthraíonn an tseirbhís trealamh agus ábhair shúgartha taobh amuigh, tá teacht ag gach leanbh orthu agus rinneadh iad a dhearadh go hoiriúnach agus tá siad de mhéid oiriúnach do leanaí luathbhlianta.

Féach Rialachán 19.

110. Troscán agus trealamh

- » Freastalaíonn troscán agus trealamh ar riachtanais aonair gach linbh.
- » Tá troscán marthanach agus den mhéid sin atá oiriúnach do leanaí, nó rinneadh é a chur in oiriúint chun go mbainfidh leanaí úsáid as.

Sampla: coimeádtar agus taispeántar i seilfre íseal-leibhéil bréagáin agus trealamh leanaí.

- » Tá dóthain cathaoireacha agus táblaí den mhéid sin a oireann do leanaí ann le socruithe solúbtha a éascú do ghrúpaí leanaí chun súgradh agus ithe lena chéile.
- » Tá áit chompordach ag daoine fásta le leanaí a shuí, a iompar, agus a bheathú, agus le léamh le leanaí, idirghníomhú leo agus iad a chur ar a gcompord.
- » Tá an suíochánra do dhaoine fásta oiriúnach lena n-úsáid ag daoine fásta.
- » Eagraítear agus grúpáiltear ábhair ar aonaid stórála oscailte ar leibhéal na leanaí le leanaí a spreagadh chun iad a úsáid go neamhspleách.
- » Tá dromchlaí réidh, neamhphórúla nó dromchlaí in-nite fabraice ar threalamh, fearastú, bréagáin, agus ábhair shúgartha atá éasca le glanadh agus le sláintiú, nó atá indiúscartha.

111. Trealamh pearsantaithe

- » Baintear an úsáid cheart as trealamh atá sain-oiriúnaitheach, má theastaíonn sé ó na leanaí.

Samplaí: bréagáin speisialta, cathaoireacha rothaí, agus gléasanna breisitheacha cumarsáide ar nós cláir phictiúr nó táibléid scríbhneoireachta.

Féach Rialacháin 10 agus 23.

112. Cothabháil

- » Tá bréagáin, trealamh, ábhair agus troscán:
 - glan;
 - tá bail mhaith orthu;
 - seiceáilte go rialta i dtaobh díobhála agus caithimh agus cuimilte; agus
 - á gcothabháil go cuí.
- » Tá sceideal agus clár glanta is ar fáil agus doiciméadaithe.
- » Cuirtear riachtanais Bhainistíochta Riosca i bhfeidhm faoi mar a leagtar amach i Rialachán 23.

Rialachán 29: Áitribh

Cuspóir

Mar [sholáthróir cláraithe](#), caithfidh [áitrebh](#) do sheirbhíse a bheith sábháilte, oiriúnach dá gcuspóir, agus timpeallacht fheiliúnach a chur ar fáil do ghasúir atá ag freastal ar an tseirbhís agus don [fhoireann](#). Caithfidh na háitribh na forálacha reachtúla ábhartha a chomhlíonadh agus a bheith glan agus sláinteach.

Bunriachtanais Chomhlíontachta Rialála

113. Róil agus freagrachtaí

- » Tá tuiscint shoiléir ag an soláthróir cláraithe agus ag an [bhfoireann chuí](#) ar a gcuid ról agus freagrachtaí maidir le háitribh a bhainistiú.

Féach Rialachán 9.

114. Struchtúr slán agus seasmhach

- » Tá an chuma air go bhfuil ballaí seachtracha na seirbhíse, an díon agus an bhunsraith slán ó thaobh struchtúir de, aimsirdhíonach agus uiscédhíonach le cosaint ón aimsir a chinntiú.
- » Tá an chuma air go bhfuil gach urlár taobh istigh, na ballaí agus an tsíleáil críochnaithe go maith gan aon fhianaise ar mhúch thocsaineacha ná caonach.
- » Tá an chuma air go bhfuil gach fuinneog, doras seachtrach agus íoslach nó siléar aimsirdhíonach agus uiscédhíonach nuair atá siad dúnta.
- » Ní féidir le gasúir teacht ar an draenáil ná an dabhach shéarachais.

115. Sábháilteacht agus slándáil na n-áitreabh

- » Tá córais slándála chuí i bhfeidhm chun na háitribh a chosaint ó aon iontráil neamhúdairithe, agus ó ghasúir ag fágáil na seirbhíse gan mhaoirsiú.

Samplaí: córas iontrála cloigín, eochaircheap iontrála, painéal gloinithe ar thaobh an dorais.

- » Aithnítear na bealaí amach go soiléir agus tá siad le feiceáil an t-am ar fad le linn uaireanta seirbhíse.

- » Ní úsáidtear áiteanna cúraim leanaí do chúrsaí gnó ná d'aon chuspóir eile nach mbaineanna le cúram leanaí a chur ar fáil nuair atá gasúir i láthair sna háiteanna seo.
- » Tá an timpeallacht fhisiciúil sábháilte, daingnithe agus feiliúnach don chuspóir.
- » Lena n-áirítear na pointí seo a leanas:
 - níl aon bhacainní sna pasáistí;
 - tá soicéid leictreacha sábháilte;
 - tá na clúdaigh urláir daingnithe;
 - tá na clúdaigh urláir neamhsciorrach;
 - tógadh na guaiseacha tachta;
 - úsáidtear feistí sábháilteachta ar fhuinneoga agus ar dhoirse (lena n-áirítear stiallacha infheictheachta ag airde gasúir);
 - níl fáil ag gasúir ar aon fhleisceanna sraoilleacha;
 - úsáidtear gloine sábháilteachta (BS6206);
 - úsáidtear [siombailí sábháilteachta](#) cuí.
- » Tá na háiteanna ar fad, taobh istigh agus taobh amuigh, glan ó thaobh gloine, bruscair, earraí géara nó guaiseacha agus smionagair infheicthe, agus tá cuma ghlan orthu.
- » Tá leagan amach fisiciúil na seirbhíse socruithe le go bhfuil leibhéal ard infheictheachta sna háiteanna taobh istigh agus taobh amuigh. Lena n-áirítear na háiteanna athraithe clúdín agus sna háiteanna úsáide leithris do ghasúir.

Féach Rialachán 23.

116. Stóráil

- » Tá dóthain spáis stórála sábháilte agus cuí ag an tseirbhís seo do threalamh spraoi nuair nach bhfuil sé in úsáid.
- » Tá an spás stórála don trealamh scartha ó spás urláir an tseomra luathbhlianta, agus ní féidir le gasúir teacht air.
- » Stóráiltear trealamh go sábháilte agus ar bhealach eagraithe agus sláinteach.
- » Stóráiltear trealamh teiripeach agus sainoiriúnaithe go daingean agus ní féidir le gasúir teacht air nuair nach bhfuil sé in úsáid.

117. Soilsiú sásúil

- » Is timpeallacht gheal tharraingteach é an tseirbhís le solas an lae agus soilsiú saorga frithdhalta a chuireann dóthain solais agus suaimhnis ar fáil do ghníomhaíochtaí.
- » Tá cothromas idir soilsiú an lae agus soilsiú saorga.
- » Is féidir smacht a chur ar sholas nádúrtha.
- » Tá smacht coinnithe ar shoilsiú trí fhuinneoga nó ó daingneáin solais chun leibhéal feiliúnach smachtaithe a choinneáil do na háiteanna codlata nó sna háiteanna le scíth a ligean, agus ag ligean dúinn monatóireacht a dhéanamh ar ghasúir ina gcodladh. (Tá solas nádúrtha sa seomra codlata inmhianaithe ach níl sé riachtanach. Is féidir solas saorga a úsáid ina áit más gá.)

Samplaí: dallóga lándorchaithe chun solas nádúrtha a smachtú, lasca maolaithe chun solas saorga a smachtú.

- » Tá na staighrí agus na pasáistí lasta go maith. Tá soilsiú éigeandála le cosáin gan bhac agus infheicthe ag dul isteach agus ag teacht amach, chomh maith le bealaí amach agus bealaí éalaithe atá marcáilte go soiléir.
- » Taobh amuigh tá solas saorga curtha ar fáil ag na bealaí isteach agus amach a úsáideann gasúir agus a gcuid tuismitheoirí agus caomhnóirí chun léargas maith a chinntiú má tá gasúir fágtha nó bailithe taobh amuigh de sholas an lae.

118. Teas sásúil

- » Tá a dóthain teasa fheiliúnaigh chun teocht an tseomra de 16 – 20°C i seomraí codlata²⁰ a chinntiú, agus tá na háiteanna ar fad eile taobh istigh den raon 18 – 22°C.
- » Ní airde ná 50°C teocht dromchla na radaitheoirí, nó tá radaitheoirí le teocht dromchla níos mó ná 50°C faoi chosaint.

Sampla: clúdaigh radaitheora.

- » Tá córais téite agus coire deimhnithe a bheith coinnithe ag [conraitheoir](#) ceadaithe, agus tá an deimhniú seo suas chun dáta.
- » Tá córais i bhfeidhm chun neamhchosaint ar riosca d'aonocsaíd charbóin sa tseirbhís a íoslaghdú.

²⁰ Do ghasúir faoi 2 bhliain d'aois.

Samplaí: aeráil shásúil, simléir a ghlanadh go rialta, aláram aonocsaíde carbóin i bhfeidhm.

119. Aeráil shásúil

- » Is féidir le haer úr scaipeadh i seomraí a bhfuil na gasúir iontu.
- » Tá gach seomra taobh istigh den tseirbhís, go háirithe áiteanna sláintíochta agus athraithe clúidín, aeráilte go sásúil, is é sin go nádúrtha trí fhuinneoga ar féidir a oscailt, nó trí aeráil mheicniúil, mar shampla gaothráin, aerchóirtheoirí srl.
- » Má úsáidtear aeráil mheicniúil, coinnítear go maith iad agus coinnítear taifead ar an gcothabháil a dhéantar orthu.
- » Tá áiteanna a bhí péinteáilte, ar cuireadh cairpéad nó tíleanna orthu, nó a ndearnú athchóiriú taobh amuigh díobh le déanaí aeráilte sula n-úsáideann gasúir iad.

120. **Ag glanadh na n-áitreabh**

- » Coinnítear na háitribh glan de réir na [Bainistíochta ar Ghalar Aicídeach in Ionad Cúraim Leanaí agus suíomhanna Cúraim Leanaí eile](#).
- » Tá Mionchlár Glantacháin i bhfeidhm sa tseirbhís ina leagtar amach:
 - na hearraí agus na háiteanna atá le glanadh;
 - minicíocht an ghlantacháin;
 - an duine atá freagrach as an nglantachán;
 - na searbháin glantacháin agus ábhair le húsáid;
 - an trealamh le húsáid.
- » Tugtar faoi ghlantachán sceidealaithe ar bhealach, agus ag am, nach gcuireann isteach ar chúram nó ar leas na gasúir.
- » Tá na hearraí seo a leanas san áireamh sa gclár glantacháin do ghlantacháin gnáthaimh: ballaí, urláir, fuinneoga, leaca fuinneog, síleálacha, feistithe solais agus clúdaigh, doirse (murláin san áireamh), leithris, báisín níocháin, cófraí, seilfré, radaitheoirí agus clúdaigh radaitheora, cliabháin, tocht chliabháin, mataí codlata, cuisneoir, áiseanna stórála bia, doirtíl, boird (taobh íochtar agus na cosa san áireamh), dromchlaí oibre agus spraoi, troscáin, cathaoireacha, soithí, sceanra, bréagáin, srl.

- » Glantar cliabháin tar éis do gach gasúr iad a úsáid. Má tá an cliabhán salach le fuil nó le sreabháin coirp, glantar ar dtús iad agus ansin dífhabhtaítear iad le dífhabhtán de bhun clóirín, agus ansin sruthlaítear agus triomaítear iad.
- » Tá mataí agus tochta codlata uiscédhíonach, i gcuma mhaith deisithe, agus glantar iad le glantach agus uisce té, agus sruthlaítear agus triomaítear iad. Tugtar faoi ghlantachán sula n-úsáideann gasúr eile é, nó láithreach tar éis dóibh a bheith salaithe nó fliuch, agus ar bhonn seachtainiúil ar a laghad.
- » Glantar, sruthlaítear agus triomaítear dromchlaí spraoi sula n-úsáidtear iad nó nuair is léir go bhfuil siad salach.
- » Nuair is féidir, úsáidtear ábhair indiúscartha do ghlantachán.

Samplaí: tuáillí páipéir, éadaí indiúscartha.

- » Ní úsáidtear spúinsí do ghlantachán ná do shláintiú.
- » Mura n-úsáidtear éadaí indiúscartha, tá éadaí glantacháin micreashnáithín dathchódaithe ar leith agus trealamh glantacháin ar fáil don chistin, do shuíomhanna gasúr agus do leithris. Sna leithris, úsáidtear éadaí ar leith don leithreas agus don bháisín níocháin a ghlanadh.
- » Ní glantar cloigeann na scuaise hothallaí agus na buicéid sa doirteal a úsáidtear don ullmhú bia. Ní fhágtar cloigne na scuab mothallach ag bá in uisce salach.
- » Folaítear, nitear le glantach agus uisce té na buicéid tar éis úsáide agus triomaítear iad sula stóráiltear iad.
- » Stóráiltear gach trealamh glantacháin glan agus tirim.
- » Úsáidtear oibreáin ghlantacháin, dífhabhtáin agus glantaigh i gceart agus faoi stiúir an déantóra.

Féach Rialachán 23.

121. Riachtanais ghlantacháin do threalamh sláintíochta

- » Glantar leithris, doirtil, báisíní níocháin agus na háiteanna thart timpeall orthu de réir mar a theastaíonn sé, ach ar a laghad dhá uair sa lá.
- » Folaítear áraisíní láithreach agus go cúramach isteach sa leithreas, glantar iad agus ansin cuimlítear dífhabhtáin orthu agus triomaítear i gceart iad ag úsáid tuáillí páipéir. Stóráiltear ansin mar is ceart iad.
- » Má úsáidtear suíocháin traenála, glantar agus dífhabhtaítear iad tar éis gach úsáide agus stóráiltear iad mar is ceart.

- » Úsáidtear miotóga agus trealamh ainmnithe le trealamh oiliúna leithris agus leithris a ghlanadh agus a dhífhabhtadh do gach glanadh agus ní úsáidtear iad d'aon chuspóir glantachán eile. Nitear miotóga fearais le huisce te sobalach agus triomaítear iad tar éis gach úsáide.

122. Riachtanais ghlantacháin d'ábhair agus trealamh spraoi

- » Nitear agus dífhabhtaítear bréagáin agus trealamh spraoi de réir threoracha n déantóra agus de réir an chláir ghlantacháin.
- » Tá éadaí agus bréagáin bhoga oiriúnach do mheaisín níocháin ar timthriall te ag leanúint threoracha an déantóra.
- » Is féidir le bréagáin a bheith nite agus dífhabhtaithe.
- » Tógtar gach bréagán ar léir go bhfuil siad salach nó truailithe le fuil nó sreabháin choirp as úsáid láithreach le glanadh agus diúscairt. Stóráiltear bréagáin atá le glanadh leo féin.
- » Cuirtear ábhair mhúnlaithe bhoga agus taos nua in áit na seancheann go rialta.
- » Nitear éadaí gléasta suas de réir an chláir ghlantacháin.
- » Glantar trealamh céadfacha, lena n-áirítear linn liathróidí, áiteanna boga spraoi nó boscaí gainimh uair sa tseachtain nó níos mó má theastaíonn sé nuair nó má bhíonn siad truailithe.

123. Cothabháil agus deisiú

- » Tá an tseirbhís maisithe mar is ceart do Sheirbhís Luathbhlianta.
- » Tá an t-urlárach mín, buanfasach, éasca le glanadh agus neamhshúiteach.
- » Ní úsáidtear cairpéid ach fíorbheagán agus ní úsáidtear iad ach in áiteanna beaga ainmnithe.

Sampla: coirnéal leabhar.

- » Ní úsáidtear cairpéid sna leithris, in áiteanna athraithe clúidín, ná in áiteanna ina láimhseáiltear bia.
- » Coinnítear cairpéid ar bhall sláinteach.
- » Tá clúdaigh urláir daingnithe leis an bhfoireann agus na gasúir a choinneáil sábháilte ó thitim nó ó shleamhnú.
- » Coinnítear na ballaí agus na hurláir go maith, agus tá siad sábháilte gan aon imill ghearra, scealptha, tairní atá ag gobadh amach ná páirteanna atá imithe amú.

- » Tá na siúntaí agus na scáintí ar fad dúnta go daingean.
- » Tá na pasáistí glan agus coinnithe le linn drochaimsire le stop a chur le daoine ag titim.

124. Diúscairt dramhaíola

- » Tógtar an bruscar ó sheomraí a bhfuil gasúir agus an fhoireann iontu gach lá. Tógtar ón áitreabh é go rialta.
- » Ní féidir le gasúir teacht ar dhramhaíl taobh istigh ná taobh amuigh.
- » Tá araidí bruscair oibrithe le troitheáin cos.
- » Stóráiltear clúidíní salacha ar bhealach nach mbeidh bolaithe thart ná riosca ar ghalar. Is é sin, stóráiltear i gcoimeádáin séalaithe aer-obach iad agus nach bhfuil gasúir in ann teacht orthu. Tógtar na coimeádáin ón áitreabh ar a laghad uair sa lá.
- » Coinnítear boscaí bruscair go maith agus glan, agus tá dóthain boscaí bruscair ann leis an dramhaíl ar fad a choinneáil.
- » Taobh amuigh, stóráiltear dramhaíl i gcoimeádáin dhochta le clúdach agus tá sconsa timpeall orthu ón áit spraoi taobh amuigh.
- » Glantar agus dífhabhtaítear áiteanna stórála boscaí bruscair agus dramhaíola go rialta.

125. Áiseanna sláintíochta oiriúnacha agus feiliúnacha

- » Tá leithreas amháin agus báisín níos áine amháin do gach 11 ghasúr a bhfuil oiliúint leithris orthu.

Leithris do ghasúir

- » Cuirtear cubhachailí leithris aonair ar fáil do na gasúir.
- » Cuirtear cóiríochtaí sláintíochta feiliúnacha, sásúla, sláinteacha agus tógtha go maith (seomraí folctha le leithris, báisíní níos áine agus srl.) do ghasúir²¹ a bhfuil oiliúint leithris orthu.
- » Is féidir le gasúir gach doras leithris a oscailt go héasca ón taobh istigh, agus is féidir leis an bhfoireann chuí na doirse leithris a oscailt ón taobh amuigh má theastaíonn cúnamh ó dhuine fásta.
- » Tá na cubhachailí leithris séalaithe ó na seomraí spraoi má osclaíonn an leithreas go díreach isteach sna seomraí spraoi nó i seomraí a bhfuil daoine iontu.

²¹ Níl aon riachtanas ann do leithreas ar leith do bhuachaillí agus do chailíní sa tSeirbhís Luathbhlianta.

Báisíní níocháin

- » Tá gach báisín níocháin cóirithe le go mbeidh rochtain ag an úsáideoir ar:
 - uisce reatha fuar agus te. Níor cheart go mbeadh teocht an uisce the ag níos mó ná 43°C;
 - soláthar leachta gallúnaí glantacháin láimhe;
 - éadach indiúscartha triomaithe aonúsáide nó tuáillí páipéir;
- » Tá céimeanna ar fáil do ghasúir más gá.
- » Ní úsáidtear báisíní níocháin le héadaí salacha a shruthlú, do threalamh glantacháin a úsáidtear do na leithris, nó le fáil réidh le fuíolluisce a úsáidtear leis an tseirbhís a ghlanadh.

Clúidíní a athrú (nuair is gá)

- » Tá aonad athraithe clúidín amháin ag an tseirbhís, lena n-áirítear báisín níocháin agus mata athraithe do gach 11 ghasúr i gclúidíní.
- » Tá an t-aonad athraithe clúidín agus an mata mín agus éasca le glanadh.
- » Tá na háiteanna athraithe clúidín scartha ó na seomraí tógtha, lena n-áirítear seomraí codlata.
- » Cuirtear stóráil chuí ar fáil do threalamh athraithe clúidín.

Samplaí: miotóga, soláthar clúidíní.

Éadach cosantach

- » Tá miotóga indiúscartha aonúsáide ar fáil don aonad athraithe clúidín agus úsáideann an ball foirne cuí iad le linn clúidín a athrú.
- » Úsáidtear miotóga indiúscartha ar an dá lámh le linn clúidín a athrú.
- » Tá naprúin indiúscartha aonúsáide ar fáil ag an aonad athraithe clúidín agus úsáidtear iad le linn clúidín a athrú.

Ag fáil réidh le dramhaíl sláintíochta

- » Tá coimeádáin séalaithe aer-orbach glanadh agus sceithdhíonach ar fáil le fáil réidh le clúidíní, miotóga agus naprúin úsáidte.
- » Tá bosca bruscair troitheáin ar fáil le fáil réidh le tuáillí páipéir.

Leithreas agus báisín níocháin do dhaoine fásta

- » Tá áiseanna leithris ar leith, cuí, sláinteacha agus tógtha go slán curtha ar fáil don fhoireann.
- » Tá ar a laghad leithreas amháin agus báisín níocháin amháin ar fáil do gach 8 ball foirne.

Féach Rialachán 23.

Rialachán 30: Riachtanais Íosmhéid Spáis

Cuspóir

Mar an [soláthróir cláraithe](#), caithfidh tú dóthain spáis a chur ar fáil taobh istigh le riachtanais gach gasúir a chomhlíonadh.

Cór-riachtanais Chomhlíontachta Rialala

126. Róil agus dualgais

- » Tá an [fhoireann chuí](#) ar an eolas faoina róil agus dualgais maidir leis an bhforáil de spás urláir ghlain ábhartha don chineál seirbhíse, agus líon na ngasúr in aon seomra de chuid na seirbhíse.
- » Tá dóthain spáis ag an tseirbhís le freastal ar chineálacha éagsúla spraoi agus gníomhaíochtaí, agus líon na ngasúr atá ag iarraidh páirt a ghlacadh.
- » Is é an t-íosmhéid spáis urláir ghlain is féidir le gach gasúir a úsáid ná 1.818 méadar cearnach.

127. Uasmhéid lín

- » Is é an t-uasmhéid gasúr atá ag freastal ar sheirbhís sheisiúnach ná 22 in aon seomra amháin ag an am, ach amháin má chuireann an tseirbhís [Seirbhís Iomlán Cúraim Lae](#) nó [Seirbhís Pháirt-Aimseartha Cúraim Lae](#) ar fáil, agus ag tabhairt san áireamh nach mbeidh tionchar diúltach aige seo ar shláinte an ghasúir.
- » Déantar monatóireacht ar líon na ngasúr in aon seomra ag an am ar bhunús leanúnach.

128. [Aoisghrúpaí measctha](#)

- » Nuair a thugtar aire do ghasúir d'aoisghrúpaí éagsúla in aon seomra amháin, tomhaistear an riachtanais spáis bunaithe ar aois gach gasúir agus cén fhad a bheidh siad ag freastal ar an tseirbhís.

Féach samplaí i '[spás urláir ghlain](#)' sna nótaí mínitheacha.

Cuid 3

.....

Polasaithe, Nósanna imeachta agus Ráitis

Is iad seo na cór-riachtanais do gach polasaí,
nós imeachta agus ráiteas

Innéacs	Uimhir an Aguisín	Téama
Ráiteas Nósanna imeachta agus Feidhm.	1	Rialú
Polasaí Gearán.	2	Rialú
Polasaí ar Chógas a Riaradh.	3	Sábháilteacht
Polasaí ar Rialú Ionfhabhtuithe.	4	Sábháilteacht
Polasaí ar Iompar a Bhainistiú.	5	Sláinte, Leas agus Forbairt an Ghasúir
Polasaí ar Chodladh Sábháilte.	6	Sábháilteacht
Polasaí Sábháilteachta Dóiteáin.	7	Sábháilteacht
Polasaí Ionchuimsithe.	8	Sláinte, Leas agus Forbairt an Ghasúir
Polasaí Turais (nuair a thugtar na gasúir atá ag freastal ar an tseirbhís ar thurais).	9	Sábháilteacht
Polasaí ar Thimpistí agus Eachtraí.	10	Sábháilteacht
Polasaí ar Chead Gasúir a bhailiú.	11	Sábháilteacht
Polasaí ar Bhia Sláintiúil.	12	Sláinte, Leas agus Forbairt an Ghasúir
Polasaí ar Spraoi taobh amuigh (nuair a chuirtear an spraoi seo ar fáil do ghasúir atá ag freastal ar an tseirbhís).	13	Sláinte, Leas agus Forbairt an Ghasúir
Polasaí ar Neamhláithreacht Foirne (ní bhaineann sé seo le hoibritheoir aonair).	14	Rialú
Polasaí ar an Idirlíon a Úsáid agus Gléasanna Fótagrafacha agus Taifeadta.	15	Sláinte, Leas agus Forbairt an Ghasúir
Polasaí Earcaíochta.	16	Rialú
Polasaí Bainistíochta Rioscaí.	17	Sábháilteacht
Polasaí Socrú-Isteach.	18	Sláinte, Leas agus Forbairt an Ghasúir
Polasaí Oiliúna Foirne.	19	Rialú
Polasaí Maoirseachta Foirne (ní bhaineann sé seo le hoibritheoir aonair).	20	Rialú
Ráiteas Sábháilteachta.	21	Rialú

Aguisín 1: Ráiteas Cuspóra agus Feidhme

Is cur síos ar an tseirbhís é an Ráiteas Cuspóra agus Feidhme do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach a dhéanann cur síos ar oibriúcháin laethúla na seirbhíse, lena n-áirítear na croí-eilimintí seo a leanas:

Tá sé ar fáil agus curtha in iúl don [fhoireann](#), do [thuismitheoirí agus do chaomhnóirí](#).

Deirtear cé air a bhfuil an tseirbhís bunaithe.

Deirtear an aicme nó an cineál seirbhíse a chuirtear ar fáil.

Tugtar uaireanta na seirbhíse.

Leagtar amach raon aoise na ngasúr a ndéantar freastal orthu sa tseirbhís.

Leagtar amach líon na ngasúr ar féidir freastal orthu sa tseirbhís.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis i Seirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Aguisín 2: Polasaí Gearán

Leagtar amach na nósanna imeachta sa bPolasaí Gearán do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach le gearáin faoi aon ghné d'én tseirbhís a dhéanamh agus iad a láimhseáil, lena n-áirítear na croí-eilimintí seo a leanas:

Tá sé ar fáil agus curtha in iúl do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Leagtar amach nósanna imeachta ar an gcaoi ar féidir le duine gearán a dhéanamh – is é sin, cén chaoi le do ghearán a dhéanamh agus le cén duine.

Tugtar ainm an duine sa tseirbhís a fhaigheann na gearáin. San eolas seo, tugtar san áireamh cé leis ar cheart an ghearán a dhéanamh más gearán faoi sheirbhís a ritheann duine amháin atá ann, nó más é an soláthróir cláraithe ábhar an ghearáin.

Deirtear go gcaitear le gearáin ar bhealach rúnda.

Deirtear cén chaoi a gcaitear le gearán ar bhealach leanúnach lena n-áirítear ráitis faoin gcaoi a mbíonn gearáin:

- » bainistithe – rún neamhfhoirmeálta nó próisis foirmeálta rúnda;
- » tuairiscithe;
- » láimhseáilte – gan aon fhaitíos, gar nó claontacht;
- » imscrúdaithe – go sciobtha, tógtha go dáiríre agus láimhseáilte mar is ceart agus go tuisceanach.

Freisin:

- » deirtear cén chaoi a bhfuil an [fhoireann](#) i gceist;
- » cur síos ar dhul chun cinn an ghearáin;
- » deirtear an chaoi a bhfuil an duine a rinne a gearán le bheith coinnithe ar an eolas faoin dul chun cinn;
- » tugtar amlíne a mbeifeá ag súil leis ó thaobh a bheith ag déileáil leis an ngearán de.

Déantar cur síos ar an gcaoi:

- » a gcaithfear le gearán **nach bhfuil** taobh istigh de raon na seirbhíse, mar shampla – Gardaí;
- » a bhfuil ábhar imní maidir le cosaint leanaí (mí-úsáid leanaí, faillí) curtha ar aghaidh chuig an duine idirchaidrimh ceaptha sa tseirbhís, agus cén chaoi a ndéantar bainistiú orthu de réir pholasaí cosanta leanaí agus leasa na seirbhíse.

Déantar cur síos ar phróiseas na seirbhíse chun gearán a chur i gcrích, lena n-áirítear:

- » ag déanamh taifid ar thoradh an ghearáin;
- » sonraí faoi aon mholtaí;
- » sonraí faoi aon athruithe don chleachtas, polasaí nó ráiteas;
- » eolas faoin bpróiseas achomhairc.

Is gá go gcoinnítear [taifead](#) cruinn agus sonrach ar gach gearán.

Tugtar eolas maidir le láthair stórála d'eolas an ghearáin, chomh maith le hainmneacha na ndaoine a bhfuil rochtain acu air.

Deirtear go gcoinnítear na taifid gearán ar feadh 2 bhliain ón dáta a láimhseáladh an gearán²².

Tugtar na sonraí faoi ról [Tusla](#) sa bpróiseas gearán sa bpolasaí.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

Tusla: An bhfuil imní ort faoi Oibriúcháin Seirbhísa Luathbhlianta?

www.tusla.ie/services/preschool-services/concerned-about-the-operation-of-a-eyes

Tusla: Rialacháin nua

www.tusla.ie/services/preschool-services/new-providers/

Ag forbairt Ráitis Cosanta Leanaí: Treoir do Sheirbhísí Luathbhlianta in Éirinn

www.tusla.ie/uploads/content/Developing_a_Child_Safeguarding_Statement_-_A_Guide_for_Early_Years_Ser....pdf

²² Tá sé seo gan chlaonta d'aon ricachtaas chun an taifead seo a choinneáil faoi aon achtachán nó riail an dlí.

Aguisín 3: Polasaí do Chógas a Riaradh

Leagtar amach na nósanna imeachta sa bPolasaí do Chógas a Riaradh do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach a chaithfear a leanúint le stóráil agus riaradh sábháilte cógais do ghasúir a chinntiú.

Caithfidh an fhoireann cúraim leanaí na gníomhaíochtaí cuí a thógáil le sláinte, sábháilteacht agus leas na ngasúr atá faoina gcúram a chinntiú. Áirítear leis sin cógas a riaradh, más gá, go háirithe i gcás [éigeandála](#). Leagtar amach i bpolasaí do chógas a riaradh don tseirbhís na nósanna imeachta le cinntiú go dtugtar faoi seo ar bhealach sábháilte, agus nach bhfuil cúram an linbh i mbaol, nó má tá orthu an tseirbhís a fhágáil má dhiúltaítear nó má tá moill ar an gcógas a riaradh.

Tá na croí-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Tá sé ar fáil agus curtha in iúl do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Leagtar amach na nósanna imeachta le hoideas cógais na ngasúr a láimhseáil.

Tá foirm toilithe cógais san áireamh.

Sonraítear go dteastaíonn toiliú ón tuismitheoir nó ón gcaomhnóir chun cógas a thabhairt.

Leagtar amach an [fhoireann chuí](#) a bhfuil an [inniúlacht](#) acu (eolas, scileanna agus traenáil) chun cógas a riaradh, agus tá na nósanna imeachta atá le leanúint roimh ré, le linn agus tar éis cógas a riaradh san áireamh.

Deirtear cur síos ar na nósanna imeachta le cógas éigeandála a bhainistiú – mar shampla – frithghníomhú ailléirgeach – lena n-áirítear tuismitheoirí agus caomhnóirí agus seirbhísí éigeandála a chur ar an eolas.

Leagtar amach na nósanna imeachta le huachtar gréine a chur ar na gasúir lena n-áirítear nuair:

- » a chuireann an tuismitheoir nó an caomhnóir an t-uachtar gréine ar fáil;
- » a chuireann an tseirbhís an t-uachtar gréine ar fáil.

Deirtear cén [taifid](#) cógais don ghasúr a choinnítear – mar shampla – an dáileogacht, am srl.

Déantar cur síos ar an gcaoi a gcuirfear lipéid ar chógas le hainm an ghasúir agus sonraí eile.

Déantar cur síos ar na nósanna imeachta do chógas láidir, lena n-áirítear nach stóráiltear cógais, uachtair agus unghaí sa mbosca garchabhrach.

Leagtar síos na nósanna imeachta le cógais a stóráil, de réir threoracha an déantóra.

Sonraítear nuair a theastaíonn cógas anti-febrile (le teocht a ísliú).

Cuirtear eolas ar fáil faoi theocht a thaifead agus na nósanna imeachta atá le leanúint nuair a ardaíonn teocht choirp an ghasúir níos airde ná teorainn sábháilte (38°C nó níos airde).

Leagtar amach na nósanna imeachta le [plean cúraim indibhidiúil](#) a láimhseáil má chuirtear ceann ar fáil don ghasúr. Tá aon eolas faoi leith faoi riachtanais cógais san áireamh sa bplean cúraim indibhidiúil – mar shampla, diaibéiteas.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

Cumann Ailse na hÉireann

www.cancer.ie/

Aguisín 4: Polasaí ar Rialú Ionfhabhtuithe

Sonraíonn an Polasaí ar Rialú Ionfhabhtuithe do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach na nósanna imeachta le leanúint sa tseirbhís leis an [bhfoireann](#) (íochta agus neamhíochta) agus na gasúir luathbhlianta atá ag freastal ar an tseirbhís a chosaint ó scaipeadh ionfhabhtú.

Tá an polasaí rialaithe ionfhabhtuithe bunaithe ar [Ghalar Ionfhabhtaíoch a Bhainistiú in Áiseanna Cúraim Leanaí agus Suíomhanna Cúraim Leanaí](#) agus tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh:

Tá sé ar fáil agus curtha in iúl do na [tuismitheoirí agus caomhnóirí](#) ar fad.

Leagtar amach na nósanna imeachta ar lámha a ní le cinntiú:

- » go gcleachtar an teicníc cheart le lámha a ní ag úsáid oibreán glantacháin;
- » go bhfuil na treoracha ó thaobh lámha a ní ar taispeáint;
- » go ndéantar maoirseacht ar ghasúir ag ní agus ag triomú a cuid lámh; agus
- » go bhfuil riachtanais foirne le lámha a ní agus a thríomú i bhfeidhm.

Leagtar amach cleachtais agus nósanna imeachta ar shláinteachas riospráide (casacht agus sraothartach) don fhoireann agus do ghasúir.

Leagtar amach riachtanais faoi leith faoi chosc a chur ar traséilliú.

Leagtar amach rialaithe ionfhabhtaithe ginearálta freisin – mar shampla:

- » tá clár glantacháin i bhfeidhm;
- » úsáidtear éadaí cosanta (miotóga agus naprúin);
- » tá nósanna imeachta ar fhuil agus seabhráin choirp a dhoirteadh i bhfeidhm;
- » níl cead bréagáin agus ábhair spraoi eile a thabhairt isteach sna leithris;
- » cuirtear lipéid ar chíortha indibhidiúla, scuaba gruaige, scuaba fiacra, éadaí pearsanta, cóir leapa agus tuáillí agus ní roinntear iad;
- » nósanna imeachta steirilithe (trealamh beathaith naíonán agus gobán);
- » tá cliabháin, mataí codlata agus leapacha ar a laghad 50cm óna chéile;
- » úsáidtear glantaigh agus dífhabháin i gceart.

- » Déantar cur síos ar bhainistíocht sábháilte ar bheatha shomheasta lena n-áirítear:
- » go gcoinnítear beatha shomheasta sa gcuisneoir nó in áit fhuar ag teocht idir 0 – 5°C.
- » nach bhfághtar beatha shomheasta ag teocht an tseomra le níos mó ná dhá uair a chloig.
- » go gcaitear amach beatha shomheasta a bhí fágtha ag teocht an tseomra le níos mó ná dhá uair a chloig.

Riachtanais [imdhíonta](#) gasúir, na teoracha imdhíonta atá i gceist, atá leagtha amach sa bpolasaí agus lena n-áirítear an bhainistíocht sábháilte ar ghasúir nach bhfuil imdhíonta má bhriseann galar ionfhabhtaíoch amach.

Déantar cur síos ar nósanna imeachta le briseadh amach a bhainistiú.

Leagtar síos na nósanna imeachta ar a bheith as láthair ón tseirbhís mar gheall ar thinneas.

Leagtar amach na nósanna imeachta maidir leis an gcirceoíl, na hainmhí, iasc agus srl. a bhfuil rochtain ag gasúir orthu a bhainistiú.

Cuirtear eolas ar fáil faoi rialú ionfhabhtaithe ar [thurais](#) zú agus feirme.

Sonraítear rialú ionfhabhtaithe agus riachtanais sábháilteachta maidir le clúidín a athrú agus oiliúint leithris ar ghasúir, mar shampla:

- » nitear agus triomaítear lámha na ngasúr tar éis clúidín a athrú nó oiliúint leithris;
- » níonn baill foirne a gcuid lámh roimh agus tar éis dóibh clúidín a athrú nó oiliúint leithris a chur ar ghasúir;
- » nósanna imeachta le clúidín a athrú;
- » tá na mataí athruithe san aonad athraithe clúidín uiscédhíonach, le clúdach atá éasca le glanadh agus atá coinnithe go maith – is é sin, gan aon bhriseadh ná stróic;
- » glantar na mataí agus na haonaid athraithe clúidín tar éis gach clúidín a athraítear.

Cuirtear na nósanna imeachta le [galair ionfhabhtaíocha infhógartha](#) in iúl do [Tusla](#), na Cigirí Luathbhlianta.

Lena n-áirítear na nósanna imeachta do bhainistíocht rioscaí maidir le rialú ionfhabhtaithe.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

An Gréasán Náisiúnta Leanbhaoise: Tús Cliste Éire Sláintiúil – Folláine Mothúchánach

www.ncn.ie/index.php/2-ncn/203-healthy-ireland-smart-start-health-safety-3

Sceideal Imdhíonta Luathbhlianta Príomha Náisiúnta

www.hse.ie/eng/health/immunisation/pubinfo/pcischedule/immschedule/

Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte: Treoracha Imdhíonta d'Éirinn

www.hse.ie/eng/health/immunisation/hcpinfo/guidelines

Aguisín 5: Polasaí ar Iompar a Bhainistiú

Is polasaí é an Polasaí ar Iompar a Bhainistiú do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach:

- » a thacaíonn le hiompar dearfach ó ghasúir luathbhlianta atá ag freastal ar an tseirbhís;
- » ina leagtar amach an cur chuige le hiompar dúshlánach ó ghasúir luathbhlianta a bhainistiú atá ag freastal ar an tseirbhís, a chabhraíonn leo a n-iompar a bhainistiú ar bhealach atá oiriúnach dá n-aois agus dá bhforbairt chéimneach.

Tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Tá sé ar fáil agus cuirtear in iúl é do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Leagtar amach cén chaoi a dtugtar tacaíocht agus a gcuirtear chun cinn leas dearfach sóisialta, leas mothúcháin agus leas iompair an ghasúir, ag déanamh machnaimh ar chleachtas phroifisiúnta suas chun dáta.

Deirtear cén chaoi a dtugtar tacaíocht do ghasúir maidir le coimhlint a sheachaint, a bhainistiú agus a réiteach.

Deirtear cén chaoi a dtugtar tacaíocht do ghasúir le hiompar dúshlánach.

Déantar cur síos ar an gcaoi a bhfreagraítear iompar dúshlánach leanúnach.

Deirtear go bhfuil cosc ar na cleachtais seo a leanas sa tseirbhís:

- » úsáid a bhaint as pionós corpartha;
- » úsáid a bhaint as, nó bagairt a dhéanamh ar aon chleachtas atá drochmheasúil, maslach, dúshaothraithe, bagrach, uaigneach, dochrach go mothúcháin nó go fisiciúil don ghasúir nó faillitheach don ghasúir.

Má tá amhras ann faoi mhí-úsáid leanaí nó faillí ar ghasúir, déantar é a bhainistiú de réir pholasaí leasa agus cosanta gasúir na seirbhíse.

Deirtear cén chaoi a dtugtar tacaíocht don [fhoireann](#) i mbainistiú iompraíochta agus tacaíocht a thabhairt do riachtanais mothúcháin na páistí.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

An Gréasán Náisiúnta Leanbhaoise: Tús Cliste Éire Sláintiúil – Folláine
Mothúchánach

www.ncn.ie/index.php/2-ncn/199-healthy-ireland-smart-start-emotional-well-being

Treoir Chleachtais Aistear Síolta

aistearsiolta.ie/ga/

Aguisín 6: Polasaí ar Chodladh Sábháilte

Is polasaí é an Polasaí ar Chodladh Sábháilte i Seirbhís Luathbhlianta Shéasúrach ina sonraítear an bealach a gcuirtear socruithe codlata sábháilte agus oiriúnacha ar fáil do ghasúir réamhscolaíochta atá ag freastal ar an tseirbhís.

Forbraítear an polasaí de réir treoracha dea-chleachtais ón [gCéad Solas](#) (go foirmiúil Cumann na hÉireann maidir le Bás Tobann (ISIDA) agus [Codladh Sábháilte do do Leanbh – laghdaigh an Riosca ar Bhás Cliabháin](#) (FSS 2017) agus tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh:

Tá sé ar fáil agus curtha in iúl do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Déantar cur síos ar an socrú codlata ceart do ghasúir, de réir an chleachtais phroifisiúnta suas chun dáta, lena n-áirítear:

- » ‘Leanbh ar a Dhroim’.
- » ‘Cosa ag íochtar an Chliabháin’.
- » Cloigeann nochta.

Déantar cur síos ar thimpeallacht chompordach codlata an ghasúir, lena n-áirítear:

- » Go bhfuil na rudaí, bréagáin agus earraí crochta bainte (cliabhán glan).
- » Seachnaítear róthéamh.
- » Cuirtear cosc ar thacú le buidéal.
- » Úsáidtear gobáin mar is ceart.

- » Leagtar amach cén chaoi a ndéantar maoirseacht ar ghasúir an t-am ar fad agus iad ina gcodladh:

- Baill foirne ag fanacht sa seomra ina bhfuil na gasúir ina gcodladh; nó
- Baill foirne ag dul isteach sa seomra codlata ar a laghad gach uile 10 nóiméad agus ag breathnú ar gach gasúr.

- » Tarlaíonn seiceálacha fisiciúla ar a laghad gach 10 nóiméad, lena n-áirítear ag líonadh taifid codlata: Sonraíonn an taifead codlata:

- an t-am ar tharla an tseiceáil;
- cé a rinne an tseiceáil;
- socrú codlata gach gasúir (mar atá thuas);
- aon athrú i ndath normálta craicinn an ghasúir;
- aon athrú i bpatrún normálta anáilaithe an ghasúir;
- teocht an tseomra codlata do ghasúir faoi 2 bhliain d’aois (16-20°C).

- » Ag úsáid painéal féachana agus gléasanna éisteachta.

Déantar cur síos ar na háiseanna codlata do na gasúir faoi 2 bhliain d'aois.

Déantar cur síos ar na háiseanna codlata do na gasúir os cionn 2 bhliain d'aois.

Déantar cur síos ar an gcaoi a n-úsáidtear irisí – má úsáidtear iad – go sábháilte.

Deirtear an [trealamh coiscthe do ghasúir atá ina gcodladh](#) – mar shampla, bugaithe, toicht uisce agus srl.

Leagtar amach na nósanna imeachta le [héigeandáil](#) a bhainistiú má fhaightear gasúr atá ina chodladh neamhfhreagrúil.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

Chéad Solas: Codladh sábháilte do ghasúir faoi 2 bhliain
firstlight.ie/wp-content/uploads/2014/10/Safe_Sleep.pdf

FSS: Codladh Sábháilte do do Linbh – Laghdaigh an Riosca ar Bhás Cliabháin
www.healthpromotion.ie/hp-files/docs/HPM00078.pdf

Tusla: Foláireamh Sábháilteachta – Cliabháin
https://www.tusla.ie/uploads/content/4th_July_2016_Briefing_Note_Safety_Alert_Cots.pdf

Tusla: Áiseanna scíthe dóthanacha agus oiriúnacha
https://www.tusla.ie/uploads/content/27th_July_Updated_-_Interpretation_of_safe_sleep_requirements_pre_school_regs_2016.pdf

An Iontaobhais Suantraí: Codladh níos Sábháilte do Linbh, Tacaíocht don Chlanna
www.lullabytrust.org.uk/

Iontaobhais Bhás Cliabháin na hAlbain: Laghdaigh an Riosca ar Bhás Cliabháin
www.scottishcotdeathtrust.org/skyblucms/resources/early-years-guide-a5-sept-2013.pdf

Aguisín 7: Polasaí Sábháilteachta Dóiteáin

Is polasaí é an Polasaí [Sábháilteachta Dóiteáin](#) don tSeirbhís Luathbhlianta Shéasúrach ina sonraítear:

- » cé chomh minic agus ag cén t-am ar cheart cleachtadh dóiteáin a dhéanamh sa tseirbhís; agus
- » an bealach ar cheart an taifead scríofa a ndéantar tagairt dó i Rialachán 26 a choinneáil.

Sonraítear sa bpolasaí an chaoi a [gcinntíonn an soláthróir](#) cláraithe go bhfuil na [fostaithe](#), [na hoibrithe gan phá](#) agus na [conraitheoirí](#):

- » curtha ar an eolas agus traenáilte faoi na nósanna imeachta atá le leanúint i gcás tine sa tseirbhís; agus
- » curtha ar an eolas faoi láthair aon trealamh comhairc dóiteáin agus traenáilte chun an trealamh seo a úsáid.

Forbraítear an polasaí le tagairt do [Shábháilteacht Dóiteáin i Réamhscoileanna 1999](#), ar fáil ag www.housing.gov.ie/ agus tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh:

Tá sé ar fáil agus curtha in iúl do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Sonraítear an bealach a bhfuil an [fhoireann](#):

- » curtha ar an eolas agus traenáilte faoi na nósanna imeachta ar cheart a leanúint i gcás tine, le feacht áirithe ar leagan amach an áitribh agus aois na gasúir;
- » curtha ar an eolas faoi láthair an trealamh comhairc dóiteáin;
- » traenáilte leis an trealamh seo a úsáid; agus
- » traenáilte gach uile 2 bhliain.

Deirtear cé chomh minic agus cén t-am ar cheart cleachtadh dóiteáin a dhéanamh.

Deirtear go ndéanfar cleachtadh ar chleachtadh dóiteáin trí aláram dóiteáin a chur ar siúl.

Sonraítear na riachtanais coimeádta [taifid](#), lena n-áirítear:

- » ag coinneáil taifid i scríbhinn ar cleachtaidh dóiteáin a tharlaíonn;
- » ag coinneáil taifid tríd an uimhir a scríobh, an cineál agus taifid chothabhála de threalamh comhairc dóiteáin agus aláraim deataigh;
- » cén chaoi ar cheart taifid a stóráil;
- » taifid a choinneáil ar feadh 5 bliana tar éis dóibh a bheith cruthaithe;
- » cé aige a bhfuil rochtain ar na taifid.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

An Roinn Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúla: Cáipéis Treorach Theiniúil B – Sábháilteacht Dóiteáin

www.housing.gov.ie/sites/default/files/migrated-files/en/Publications/DevelopmentandHousing/BuildingStandards/FileDownload%2C1640%2Cen.pdf

An Roinn Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúla: An Stiúrthóireacht Bainistíochta Dóiteáin agus Éigeandála Náisiúnta

www.housing.gov.ie/community/fire-and-emergency-management/national-directorate-fire-and-emergency-management

Pobail a choinneáil Sábháilte: Creat ar Shábháilteacht Dóiteáin in Éirinn

www.housing.gov.ie/sites/default/files/migrated-files/en/Publications/Community/FireandEmergencyServices/FileDownload%2C32381%2Cen.pdf

Aguisín 8: Polasaí Ionchuimsithe

Sonraítear sa bPolasaí Ionchuimsithe do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach an bealach a gcinntíonn an tseirbhís go dtugtar faoi riachtanais (lena n-áirítear riachtanais fhisiciúla, mhothúchána agus intleachtúla) agus cúrsaí creidimh (má bhaineann) do gach gasúr atá ag freastal ar an tseirbhís.

Forbraítear an polasaí ionchuimsithe de réir na Roinne Leanaí agus Gnóthaí Óige: [Cairt agus Treoracha ar Éagsúlacht, Comhionannais agus Ionchuimsiú do Chúram agus Oideachas na Luath-Óige](#) agus tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh:

Tá sé ar fáil go poiblí agus curtha in iúl do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Leagtar amach cén chaoi a gcinntíonn an tseirbhís comhionannais cead isteach sa tseirbhís do gach gasúr.

Déantar cur síos ar an gcaoi a gcruthaíonn an tseirbhís cultúr ionchuimsithe agus glactha – mar shampla, meas agus luach a bheith ar theangacha dúchais na hgasúr.

Déantar cur síos ar an gcaoi a dtacaíonn an timpeallacht fhisiciúil sa tseirbhís (lena n-áirítear trealamh agus ábhair) le hionchuimsiú agus léiríonn sé éagsúlacht.

Sonraítear cén chaoi a n-aithníonn agus a bhfreagraíonn an tseirbhís claonadh agus leithcheal.

Leagtar amach cén chaoi a ndéantar taifead ar eachtraí idirchealaitheacha agus cén chaoi a socraítear iad.

Deirtear an chaoi a bhfuil cleachtas machnamhach, deiseanna oiliúna agus forbartha ar fáil don [fhoireann](#).

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige: Cairt agus Treoracha ar Éagsúlacht, Comhionannais agus Ionchuimsiú do Chúram agus Oideachas na Luath-Óige
aim.gov.ie/wp-content/uploads/2016/06/Diversity-Equality-and-Inclusion-Charter-and-Guidelines-for-Early-Childhood-Care-Education.pdf

Tuairisc an Ghrúpa Idir-Rannaigh: Ag tacú le Fáil ar an gClár Chúram agus Oideachas na Luath-Óige (ECCE) do Ghasúir faoi Mhíchumais
www.dcy.gov.ie/documents/publications/20151118ECCEAccessSpecialNeedsReport.pdf

Múnla Rochtana agus Ionchuimsithe
aim.gov.ie/

Líonra Comhionannais agus Éagsúlachta Cúraim Leanaí Náisiúnta
edenn.org/

An tÚdarás Náisiúnta Míchumais
nda.ie/

Cuir ceist Orm: Treoracha ar Chomhairliúchán Éifeachtach do Dhaoine faoi Mhíchumais
nda.ie/nda-files/-Ask-Me-Guidelines-for-Effective-Consultation-with-People-with-Disabilities1.pdf

An tÚdarás Náisiúnta Míchumais: Déan do chuid suíomhanna idirlín níos insroichte
nda.ie/Resources/Accessibility-toolkit/Make-your-websites-more-accessible/

An tÚdarás Náisiúnta Míchumais: Foghlaim
nda.ie/Resources/eLearning/

Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte agus An tÚdarás Náisiúnta Míchumais: Treoracha Náisiúnta ar Sheirbhísí Sláinte Insroichte agus Cúram Sóisialta
www.hse.ie/eng/services/yourhealthservice/access/natguideaccessibleservices/natguideaccessibleservices.pdf

An Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus An tÚdarás Náisiúnta Míchumais: Uirlis Chumarsáide an Chustaiméara don tSeirbhís Phoiblí
universaldesign.ie/Products-Services/Custom-Communications-Toolkit-for-the-Public-Service-A-Universal-Design-Approach/Custom-Communications-Toolkit-for-the-Public-Service.pdf

Éagsúlacht in Oideachas agus Traenáil in Oideachas Luath-Óige
www.decet.org/

An Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais: Straitéis Taistealaí agus Ionchuimsiú Romach Náisiúnta
justice.ie/en/JELR/National%20Traveller%20and%20Roma%20Inclusion%20Strategy,%202017-2021.pdf/Files/National%20Traveller%20and%20Roma%20Inclusion%20Strategy,%202017-2021.pdf

Treoir Chleachtas Aistear Síolta
aistearsiolta.ie/en/

Aguisín 9: Polasaí Turais

(áit a dtugtar na gasúir atá ag freastal ar an tseirbhís ar [thurais dá leithid](#))

Is polasaí é an Polasaí Turais do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach a shonraíonn na céimeanna ar cheart a thógáil le sábháilteacht agus leas na ngasúr luathbhlianta faoi smacht na seirbhíse ach nach bhfuil ar an [áitreabh](#) a chinntiú.

Tá na cór-eilimintí seo ar fad a leanas san áireamh:

Tá sé ar fáil agus curtha in iúl do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Tá foirm toilithe do thurais san áireamh.

Deirtear go dteastaíonn toiliú an tuismitheora nó an chaomhnóra le dul ar thurais.

Leagtar amach cén chaoi a mbainistíonn an tseirbhís na turais.

Deirtear go [dtugtar faoi mheasúnú rioscaí roimh gach turas](#).

Déantar cur síos ar an gcaoi a ndéantar maoirseacht ar na gasúir ar na turais.

Deirtear go bhfuil an tseirbhís árachaithe go cuí do gach turas.

Déantar cur síos ar chórais chumarsáide le linn na turais, lena n-áirítear:

- » fón póca luchtaithe agus atá ag obair le rochtain ar líonra, nó rochtain ar líne thalún;
- » sonraí teagmhála tuismitheora nó caomhnóra;
- » sonraí teagmhála [éigeandála](#).

Leagtar amach na riachtanais éadaí do thurais.

Leagtar amach na riachtanais beatha agus óil do thurais.

Sonraítear na riachtanais gharchabhrach, lena n-áirítear:

- » duine traenáilte i [ngarchabhair](#) do ghasúir.
- » fáil ar fhearas garchabhrach le soláthar maith.

Leagtar amach cén taifead a theastaíonn don turas, lena n-áirítear:

- » an taifead ar fhreastal;
- » [pleananna cúraim indibhidiúla](#), más cuí;
- » Plean Eachtra Chriticiúil.

Sonraítear cén chaoi a n-iomprófar gasúir le linn turais, iad a bhailiú agus iad a fhágáil ann.

Leagtar amach na céimeanna rialaithe ionfhabhtaithe do thurais.

Leagtar amach na nósanna imeachta le [timpiste](#) nó [eachtra](#) a bhainistiú ar thuras.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

Treoir Chleachtas Aistear Síolta

aistearsiolta.ie/en/

Ag forbairt Ráiteas Cosanta Leanaí: Treoir do Sheirbhís Luathbhlianta in Éirinn

www.tusla.ie/uploads/content/Developing_a_Child_Safeguarding_Statement_-_A_Guide_for_Early_Years_Ser....pdf

Aguisín 10: Polasaí ar Thimpistí agus Eachtraí

Is polasaí é an Polasaí ar Thimpistí agus Eachtraí do Sheirbhís Luath-bhlianta Shéasúrach ina sonraítear:

- » na céimeanna atá le tógáil chun [timpistí](#) agus [eachtraí](#) a sheachaint;
- » na nósanna imeachta le leanúint nuair a tharlaíonn timpiste nó eachtra a bhaineann le gasúr luathbhlianta nuair atá an gasúr ag freastal ar an tseirbhís, lena n-áirítear na céimeanna le tógáil le teagmháil a dhéanamh le [tuismitheoir nó caomhnóir](#) an ghasúir nó na seirbhísí éigeandála más gá;
- » an bealach le taifead a choinneáil ar an timpiste nó an eachtra;
- » an bealach ar cheart taifead a roinnt le tuismitheoir nó le caomhnóir an ghasúir i gceist sa timpiste nó eachtra.

Tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Tá sé ar fáil agus curtha in iúl do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Leagtar amach na céimeanna a thógfaidh an tseirbhís le timpistí agus eachtraí a sheachaint, lena n-áirítear:

- » an chaoi a ndéantar maoirseacht chuí ar ghasúir;
- » an chaoi a gcinntíonn an tseirbhís cóimheas-baill foirne an t-am ar fad;
- » go bhfuil tuiscint soiléir ag an [bhfoireann](#) ar gach gasúr agus an staid ag a bhfuil siad ó thaobh forbartha de;
- » cén chaoi a dtógann an tseirbhís faoi athbhreithniú ar aon [mheasúnú rioscaí](#);
- » ag déanamh measúnú ar an timpeallacht (taobh istigh agus taobh amuigh) le [guaiseacha](#) a laghdú;
- » úsáid chuí trealaimh agus ábhair sa tseirbhís a chinntiú;
- » a chinntiú go bhfuil an [ráiteas sábháilteachta](#) soiléir agus á chur i bhfeidhm.

Leagtar amach na nósanna imeachta atá le leanúint nuair a tharlaíonn timpiste nó eachtra a bhaineann le gasúr luathbhlianta nuair atá an gasúr ag freastal ar an tseirbhís, lena n-áirítear eolas faoi:

- » feasacht foirne ar a gcuid ról agus dualgas má tharlaíonn timpiste nó eachtra;
- » na riachtanais [gharchabhrach](#) – mar shampla, is garchabhróir traenáilte a thugann faoin measúnacht;
- » garchabhair láithreach a riaradh (más gá);

- » maoirseacht agus bainistíocht a dhéanamh ar ghasúr gortaithe;
- » teagmháil a dhéanamh le tuismitheoirí agus caomhnóirí agus na seirbhísí éigeandála (más gá);
- » ag líonadh foirme timpiste nó eachtra, lena n-áirítear taifead a dhéanamh ar an gcúram garchabhrach agus an freagra a cuireadh ar fáil;
- » cén chaoi a ndéantar cumarsáid le tuismitheoirí tar éis timpiste nó eachtra;
- » [Tusla a chur ar an eolas](#) (más gá).

Leagtar amach cén [taifead](#) ar an timpiste nó eachtra a chaithfear a choinneáil.

Sonraítear an tréimhse ama a choinnítear na taifid timpiste nó eachtra.

Deirtear cén chaoi a ndéantar athbhreithniú ar thimpistí agus eachtraí chun athrú a dhéanamh ar chleachtas, ar pholasaí nó ar nósanna imeachta (más gá).

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

Tusla: Clárúcháin Nua

www.tusla.ie/services/preschool-services/new-providers/

Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte: Sábháilteacht Gasúr

www.hse.ie/eng/health/child/childsafety/

Faireachlann Gortaithe don Bhreatain agus d'Éirinn

www.injuryobservatory.net/

An Cumann Ríoga um Thimpistí a Sheachaint

www.rospe.com/

An tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta

www.hsa.ie/eng/

Ionad Eolais Nimhe na hÉireann

www.poisons.ie/

An tÚdarás um Chaighdeán Náisiúnta na hÉireann

www.nsai.ie/

Iontaobhais Timpiste Gasúir a Sheachaint

www.capt.org.uk/

Eurosábháilte: Cumann Seachaint a Timpistí agus cur chun Sábháilteacht na hEorpa

www.eurosafe.eu.com/home

An Gréasán Náisiúnta Leanbhaoise: Tús Cliste Sláintiúil na hÉireann: Sláinte agus Sábháilteacht

www.ncn.ie/index.php/2-ncn/203-healthy-ireland-smart-start-health-safety-3

Ag Forbairt Ráiteas Cosanta Leanaí: Treoir do Sheirbhís Luathbhlianta in Éirinn

www.tusla.ie/uploads/content/Developing_a_Child_Safeguarding_Statement_-_A_Guide_for_Early_Years_Ser....pdf

Aguisín 11: Polasaí ar Údarú le Gasúir a Bhailiú

Is polasaí é an Polasaí ar Údarú le Gasúir a Bhailiú do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach a shonraíonn rialacha na seirbhíse maidir le gasúir atá ag freastal ar an tseirbhís a bhailiú. Tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Tá sé ar fáil agus curtha in iúl do [tuismitheoirí agus caomhnóirí](#).

Leagtar amach an gnáthamh maidir le bailiú agus fágáil ann.

Déantar cur síos ar an gcaoi a ndéantar maoirseacht ar ghasúir le linn amanna bailiúcháin, agus nuair a thagann siad isteach agus nuair a fhágann said an tseirbhís.

Leagtar amach cé atá údaraithe le gasúir a bhailiú.

Leagtar amach an nós imeachta nuair a thagann duine neamhúdraithe le gasúir a bhailiú.

Leagtar amach na nósanna imeachta do chúinsí neamhghnácha, lena n-áirítear:

- » bailiúcháin dhéanacha;
- » nuair nach mbailítear gasúr;
- » nuair a thagann tuismitheoir nó caomhnóir nó duine ainmnithe i ndroch-chaoi leis an ngasúr a bhailiú.

Deirtear cén fhad ar cheart na [taifid](#) a choinneáil.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Aguisín 12: Polasaí ar Bhia Sláintiúil

Is polasaí é an Polasaí ar Bhia Sláintiúil do Sheirbhísí Luathbhlianta Séasúrach ag sonrú an bealach a gcinnteoidh an tseirbhís go bhfuil an [bia agus na deochanna](#) a chuirtear ar fáil do na gasúir réamhscolaíochta atá ag freastal ar an tseirbhís cothaitheach, agus go gcomhlíonann sé riachtanais cothaithe nó creidimh an ghasúir.

Tá an Polasaí ar Bhia Sláintiúil forbartha de réir na [dTreoracha Bia agus Cothaithe do Sheirbhísí Réamhscolaíochta](#)²³ agus an [Plean Biachláir 3 Seachtaine – Acmhainn do Réamhscoileanna](#), agus an [treoir maidir le riar cuí](#) do réamhscoileanna.

Tá na cór-eiliminití seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Tá sé ar fáil, ar taispeáint agus curtha in iúl do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Leagtar amach an chaoi a mbíonn dóthain bia agus deochanna cothaitheacha feiliúnacha ar fáil do gach gasúr ag brath ar a aois, a fhorbairt agus a riachtanais, ag clúdach eolas faoi:

- » riachtanais bia faoi leith;
- » méid cuí riartha cuí;
- » an bia agus na deochanna a thugann gasúir leo go dtí an tseirbhís;
- » uisce óil a bheith ar fáil an t-am ar fad;
- » pleananna bia seachtainiúla a bheith ar fáil ag cloí le béilí, sneaiceanna agus deochanna.

Deirtear go gcaithfidh an biachlár a bheith ar taispeáint sa tseirbhís agus éagsúlacht leathan a bheith air ó thaobh bia sláintiúil de.

Deirtear go mbeidh aon athruithe ar an mbiachláir nótáilte, agus go mbeidh an bhia a chuirfear ina áit den luach cothaitheach céanna.

Deirtear go gcaithfidh riar cuí de próitéin, stáirse, déirí, glasraí agus iarann a bheith san áireamh sa bpríomhchúrsa.

Deirtear go dtugtar tacaíocht do roghanna na dtuismitheoirí agus na gcaomhnóirí, mar shampla – beathú buidéil.

Deirtear go dtabharfar tacaíocht do beathú cíche.

Deirtear go bhfuil tuismitheoirí agus caomhnóirí ar an eolas murar ith a gcuid páistí go maith.

²³ Tá an Roinn Sláinte ag forbairt treoracha bia shláintiúil do pháistí 1-5 bliain d'aois.

Sonraítear go suíonn baill foirne leis na gasúir le linn an bhéile nó am sneaice agus go spreagann sé/sí nósanna bia maithe.

Deirtear cén chaoi a ndéantar bainistiú ar fhoirmle púdaraíthe an linbh sa tseirbhís.

Déantar cur síos ar an gcaoi a ndéantar bia a stóráilt, a ullmhú agus a chur chun boird go sábháilte.

Leagtar amach na riachtanais nuair a úsáidtear cuideachtaí lónadóireachta ón taobh amuigh.

Déantar cur síos ar an gcaoi a ndéantar ceiliúradh ar chóisirí lae breithe agus ar ócáidí speisialta.

Déantar bainistiú ar iarratais bia faoi leith, mar shampla – [hipiríogaireachta](#), riachtanais creidimh, srl.

Sonraítear cén chaoi a ndéantar maoirseacht ar ghasúir agus iad ag ithe agus ag ól.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte: Leanaí agus Páistí beaga
www.mychild.ie

Biaslán: TOSAIGH
www.makeastart.ie

Biaslán: Greimeanna beaga (ROI)
[www.safefood.eu/Education/Pre-school/Little-Bites-\(ROI\).aspx](http://www.safefood.eu/Education/Pre-school/Little-Bites-(ROI).aspx)

Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann: Ailléirginí
www.fsai.ie/allergens/

An Gréasán Náisiúnta Leanbhaoise: Tús Cliste Éire Sláintiúil – Cothú
www.ncn.ie/index.php/2-ncn/201-healthy-ireland-smart-start-nutrition

An Gréasán Ailléirge Bia na hÉireann
ifan.ie/

Aguisín 13: Polasaí ar Spraoi Taobh Amuigh

(áit a bhfuil spraoi taobh amuigh ar fáil do ghasúir atá ag freastal ar an tseirbhís)

Is polasaí é an Polasaí ar Spraoi Taobh Amuigh do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach ina sonraítear:

- » an bealach agus na hamanna a mbíonn rochtain ag gasúir réamhscolaíochta ar spraoi taobh amuigh, más ar an [áitreabh](#) nó ar láthair eile é; agus
- » an bealach a gcinntítear sláinte agus sábháilteacht na ngasúr réamhscolaíochta agus iad ag spraoi.

Tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Tá sé ar fáil, ar taispeáint agus curtha in iúl do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Déantar cur síos ar an gcaoi a mbíonn rochtain ag na gasúir ar spraoi taobh amuigh (ar an áitreabh nó taobh amuigh den áitreabh), lena n-áirítear:

- » cé chomh minic is bhíonn spraoi taobh amuigh stiúrtha;
- » cén áit a bhfuil an spraoi taobh amuigh lonnaithe;
- » céimeanna le déileáil leis an aimsir, mar shampla – éadaí, uachtar gréine.

Déantar cur síos ar na deiseanna spraoi atá ar fáil, - mar shampla, spraoi contúirteach, rith spraoi dúshlánach, dreapadóireacht, garraíodóireacht.

Leagtar amach cén chaoi a ndéantar maoirseacht le linn spraoi taobh amuigh.

Leagtar amach na riachtanais sábháilteachta nuair a bhíonn an ceantar spraoi taobh amuigh ar an áitreabh.

Mar shampla, caithfidh an ceantar:

- » a bheith seiceáilte ó amharc le cinntiú go bhfuil sé saor ó [chontúirt](#);
- » coinnithe go maith, lena n-áirítear aon trealamh sa gceantar taobh amuigh;
- » cead a thabhairt maoirseacht a dhéanamh ar ghasúir.

Leagtar amach na riachtanais sábháilteachta áit nach bhfuil an ceantar spraoi taobh amuigh lonnaithe ar an áitreabh, lena n-áirítear:

- » tabhairt faoi [measúnú rioscaí](#);
- » cur i bhfeidhm an [pholasaí turais](#); agus
- » na nósanna imeachta le déileáil le baill an phobail agus aird nár mhian leo.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

An Gréasán Náisiúnta Leanbhaoise: Tús Cliste Éire Sláintiúil – Gníomhaíocht Choirp

www.ncn.ie/index.php/2-ncn/200-healthy-ireland-smart-start-physical-activity

Feidhmeannach na Seirbhíse Sláinte: Spraoi agus Scíth na nGasúr – Ag cur chun cinn Cur chuige cothrom

www.hse.gov.uk/entertainment/childrens-play-july-2012.pdf

Treoir Chleachtas Aistear Síolta

aistearsiolta.ie/en/

Aguisín 14: Polasaí ar Neamhláithreacht Baill Foirne

(ní bhaineann sé seo le hoibritheoir aonair)

Is é an Polasaí ar Neamhláithreacht Baill Foirne do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach ná na socruithe atá i bhfeidhm sa tseirbhís le cinntiú go bhfuil na cóimheasa duine fásta:gasúr riachtanacha i bhfeidhm nuair a bhíonn [fostaithe](#) atá ag obair go díreach le gasúir as láthair.

Tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Deirtear cén chaoi a gcoinnítear an cóimheas duine fásta:gasúr.

Deirtear cén chaoi a bhfreagraíonn an tseirbhís neamhláithreacht foirne, mar shampla – an nós imeachta le teagmháil a dhéanamh le [foireann](#) faoisimh a chomhlíonann na riachtanais cáilíochta agus atá phromhfar.

Déantar cur síos ar an gcaoi a ndéantar neamhláithreacht foirne a nótaíl sa tseirbhís, lena n-áirítear:

- » nuair atá an seirbhís le bheith curtha ar an eolas (chomh luath agus is féidir);
- » cé atá le bheith curtha ar an eolas ([an duine atá i gceannas](#));
- » cén chaoi a bhfuil siad le bheith curtha ar an eolas (fón, ríomhphost, srl).

Tugtar achoimre ar an gcaoi a dtaispeánann an t-uainchlár foirne neamhláithreacht foirne agus ionadaithe.

Deirtear an nós imeachta don fhoireann faoi chomhairle a chur ar an tseirbhís maidir le teacht ar ais ag an obair.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

Treoir Chleachtas Aistear Síolta
aistearsiolta.ie/en/

Aguisín 15: Polasaí ar Úsáid an Idirlín agus Gléasanna Fótographacha agus Taifeadta

Is polasaí é an Polasaí ar Úsáid an Idirlín agus Gléasanna Fótographacha agus Taifeadta do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach ina sonraítear:

- » cén uair agus i cén cásanna agus do cén chuspóir a mbíonn rochtain ag gasúir réamhscolaíochta ar an idirlín agus iad ag freastal ar an tseirbhís;
- » cén uair agus i cén cásanna agus do cén chuspóir a n-úsáidtear na gléasanna fótographacha agus taifeadta atá ceadaithe ar an áitribh;
- » cé hé, agus i cén cásanna ar féidir éisteacht le nó grianghraf nó taifead a choinneáil de ghasúir réamhscolaíochta atá ag freastal ar an tseirbhís;
- » an bhealach a dtugann tuismitheoir nó caomhnoir toiliú do ghasúir réamhscolaíochta sula mbíonn rochtain ag an ngasúr ar an idirlín nó sula nglacfar grianghraf nó taifead díobh.

Tá na cóir-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Tá sé ar fáil, ar taispeáint agus curtha in iúl do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Déantar cur síos ar rochtain ag gasúr réamhscolaíochta ar an idirlín, lena n-áirítear:

- » cén uair a mbíonn rochtain acu air;
- » i cén cásanna a mbíonn rochtain acu air; agus
- » do cén chuspóir a mbíonn rochtain acu air.

Déantar cur síos ar na nósanna imeachta don [fhoireann](#) (agus aon duine eile) ar cén uair is féidir leo grianghraf nó taifead de ghasúr/de ghasúir sa tseirbhís a thógáil. Leagtar amach cén chaoi a n-úsáidtear agus a gceadaítear gléasanna fótographacha nó taifeadta sa tseirbhís, lena n-áirítear:

- » cén uair ar féidir le duine rochtain a bheith acu ar ghléasanna taifeadta agus fótógraphacha;
- » i cén cásanna; agus
- » do cén cuspóirí.

Leagtar amach na nósanna imeachta ó thaobh breathnú ar, éisteacht le nó fótophograph nó taifeadadh a choinneáil de ghasúir réamhscolaíochta, lena n-áirítear:

- » cé atá in ann breathnú air, éisteacht leis, nó é a choinneáil;
- » i cén cásanna ar féidir leo é seo a dhéanamh; agus
- » do cén chuspóirí.

Deirtear go dteastaíonn toiliú ó thuismitheoir nó ó chaomhnóir sula mbíonn cead ag gasúr rochtain a bheith aige ar an idirlíon nó sula dtógtar grianghraf nó taifeadadh den ghasúr.

Tá foirm toilithe san áireamh.

Leagtar amach cén chaoi a stóráiltear grianghraif agus taifeadtaí.

Leagtar amach an tréimhse ama a gcoinnítear íomhánna agus taifeadtaí sa tseirbhís, agus cén chaoi a dtabharfar na híomhánna agus na taifeadtaí seo ar ais don thuismitheoir nó caomhnóir, nó cén chaoi a scriosfar iad.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí

www.dataprotection.ie/docs/GDPR/1623.htm

Ag forbairt Ráiteas Cosanta Gasúir: Treoir do Sheirbhísí Luathbhlianta in Éirinn

www.tusla.ie/uploads/content/Developing_a_Child_Safeguarding_Statement_-_A_Guide_for_Early_Years_Ser....pdf

Aguisín 16: Polasaí Earcaíochta

Is polasaí é an Polasaí Earcaíochta do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach ina sonraítear an nós imeachta atá le leanúint ag [soláthróir cláraithe](#) nuair abhíonn siad ag earcú [fostaithe](#) agus [oibrithe gan phá](#), lena n-áirítear na céimeanna a chaithfear a thógáil le teistiméireachtaí, cáilíochtaí agus cáipéisí grinnfhiosrúcháin a sheiceáil agus a dheimhniú.

Is ar an soláthróir cláraithe an fhreagracht a chinntiú go bhfuil an earcaíocht ar fad de réir na reachtaíochta fostaíochta agus comhionannais. Caithfidh an soláthróir a chinntiú freisin go bhfuil na cleachtais acmhainní daonna bunaithe ar fhianaise ar an eolas faoi na próisis earcaíochta agus roghnaithe.

Tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí seo:

Leagtar amach na nósanna imeachta agus na córais éifeachtacha a chaithfear a leanúint nuair atá fostaithe agus oibrithe gan phá á fhostú, lena n-áirítear:

- » ag scríobh sonraí poist; agus
- » téarmaí agus coinníollacha na fostaíochta.

Leagtar amach cén chaoi a ndéantar fógraíocht ar an bpost.

Sonraítear an próiseas iarratais – mar shampla:

- » modh an iarratais – foirm iarratais, litir iarratais, agus mar sin de;
- » cáipéisí iarratais – CV suas chun dáta agus cuimsitheach, agus mar sin de

Déantar cur síos ar an bpróiseas agallaimh.

Leagtar amach na riachtanais ghrinnfhiosrúcháin agus an chaoi a ndeimhnítear iad seo, lena n-áirítear:

- » tagairtí;
- » grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána;
- » grinnfhiosrúchán Póilíní (más gá).

Leagtar amach na nósanna imeachta do ríomh-grinnfhiosrú An Gharda Síochána.

Leagtar amach na riachtanais do [Bhord Bainistíochta agus Stiúrtóirí](#), má bhaineann.

Leagtar amach na riachtanais cáilíochta.

Déantar cur síos ar an bpróiseas le cáilíochtaí a [sheiceáil](#) agus a dheimhniú.

Sonraítear an próiseas atá i bhfeidhm le féiniúlacht an duine a dheimhniú, i bhfoirm pas reatha nó ceadúnas tiomána reatha.

Sonraítear na nósanna imeachta le [faisnéisithe](#) grinnfhiosrúcháin a bhainistiú.

Sonraítear tréimhse phromhaidh an phoist.

Leagtar amach na riachtanais do [mhic léinn](#).

Deirtear go mbeidh Conradh fostaíochta i gceist.

Leagtar amach cén chaoi a ndéanfar sórtáil ar na [taifid](#) maidir leis an bpróiseas earcaíochta do gach duine aonair, agus cén fhad a gcoinneofar na taifid seo.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

Tusla: Clárúcháin Nua

www.tusla.ie/services/preschool-services/new-providers/

Ag forbairt Ráiteas Cosanta Gasúir: Treoir do Sheirbhísí Luathbhlianta in Éirinn

www.tusla.ie/uploads/content/Developing_a_Child_Safeguarding_Statement_-_A_Guide_for_Early_Years_Ser....pdf

An Roinn Sláinte agus Leanaí: Ár nDualgais Cúraim – Na Príomhghnéithe Dea-Chleachtais le Gasúir agus Daoine Óga a Chosaint

https://www.dcy.gov.ie/documents/publications/ODTC_Full_Report_GA.pdf

An Garda Síochána: An Biúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin

vetting.garda.ie/

Comhairle Náisiúnta na nArdchonstáblaí: ACRO Oifig na dTaifead Coiriúil – Teastas Idirnáisiúnta Cosaint Leanaí (UK)

www.acro.police.uk/icpc/

Rialtas na Ríochta Aontaithe: Seirbhís Faisnéisithe agus Urchoisc

www.gov.uk/government/organisations/disclosure-and-barring-service

Seirbhís Grinnfhiosrúcháin Barnardos

www.barnardos.ie/what-we-do/our-services/specialist-services/vetting-service.html

Grinnfhiosrúcháin Luath-Óige Gharda Síochána na hÉireann

www.earlychildhoodireland.ie/work/operating-childcare-service/garda-vetting/

An tAcht um Stádas Comhionann (Leasú) 2012

www.irishstatutebook.ie/eli/2012/act/41/enacted/en/print.html

An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige: Cáilíochtaí Luathbhlianta Aitheanta.

<https://www.dcy.gov.ie/documents/earlyyears/20171018DCYAEarlyYearsRecognisedQualifications.pdf>

An tAcht um an mBiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin 2014 (Leanaí agus Daoine Soghonta)

www.irishstatutebook.ie/eli/2012/act/47/enacted/en/html

An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige: Cairt Éagsúlachta, Comhionannais agus Ionchuimsithe agus Treoracha ar Chúram agus Oideachas na Luath-Óige

aim.gov.ie/wp-content/uploads/2016/06/Diversity-Equality-and-Inclusion-Charter-and-Guidelines-for-Early-Childhood-Care-Education.pdf

An tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015

www.irishstatutebook.ie/eli/2015/act/36/enacted/en/pdf

Réitigh an Áit Oibre: An Ghníomhaireacht Náisiúnta Ceart Fostaíochta

workplacesolutions.ie/nera/

Caidreamh na hÁite Oibre

www.workplacerelations.ie

Aguisín 17: Polasaí ar Bhainistíocht Rioscaí

Is polasaí é an Polasaí Bainistíocht Rioscaí do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach ar an mbealach a ndéanann an [soláthróir cláraithe](#) measúnú ar aon rioscaí féideartha do shábháilteacht na ngasúr luathbhlianta atá ag freastal ar an tseirbhís. Clúdaítear na céimeanna a thógtar leis na rioscaí sin a dhíbirt nó a laghdú.

Tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Tá sé ar fáil, ar taispeáint agus curtha in iúl do na tuismitheoirí agus na caomhnóirí ar fad.

Leagtar amach an chaoi a dtugann gach [measúnú rioscaí](#) sonraí orthu seo a leanas:

- » an [ghuais](#) nó an [riosca](#) féideartha a bhfuil measúnú á dhéanamh air;
- » na smachtuithe atá i bhfeidhm chun déileáil le riosca;
- » measúnú a dhéanamh ar an riosca;
- » na smachtuithe breise a theastaíonn le fáil réidh leis an riosca nó lena laghdú;
- » an duine nó na daoine atá freagrach as na smachtuithe breise a chur i bhfeidhm, nuair is gá.

Déantar cur síos ar an gcaoi a gcuirtear measúnuithe riosca i gcrích le haon ghuaiseacha féideartha a aithint a d'fhéadfadh a bheith ina riosca do:

- » an tseirbhís a bheith rialaithe go maith;
- » tacaíocht a thabhairt do shláinte, do leas agus d'fhorbairt gach gasúir atá ag freastal ar an tseirbhís;
- » sábháilteacht na ngasúr sa tseirbhís;
- » an [t-áitreabh](#) a bheith sábháilte, feiliúnach agus cuí do chúram agus d'oideachas na ngasúr.

Leagtar amach go bhforbrófar measúnú rioscaí do gach gasúr aonair, nuair is gá.

Leagtar amach cén chaoi a mbeidh na páirtithe ábhartha i gceist lena measúnuithe rioscaí a fhorbairt, lena n-áirítear gasúir agus a dtuismitheoirí agus caomhnóirí, nuair is gá.

Deirtear go bhfuil fianaise ar na measúnuithe riosca a rinne an tseirbhís.

Deirtear go mbeidh an stráitéis bainistíochta rioscaí san áireamh i ráiteas [sábháilteachta na seirbhíse](#).

Deirtear go gcaithfidh an taifead measúnuithe rioscaí a léiriú cé a bhí i gceist leis an bpróiseas measúnaithe riosca.

Leagtar amach cén fhad a gcoinneofar na [taifid](#) bainistíochta rioscaí.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

An tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta: An tAcht um Shábháilteachta, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005

www.hsa.ie/eng/Topics/Managing_Health_and_Safety/Safety,_Health_and_Welfare_at_Work_Act_2005/

An tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta: Treoir do Mheasúnuithe Rioscaí agus Ráitis Sábháilteachta

www.hsa.ie/eng/Publications_and_Forms/Publications/Safety_and_Health_Management/Guide_to_Risk_Assessments_and_Safety_Statements.pdf

Treoir Chleachtas Aistear Síolta

aistearsiolta.ie/en/

Aguisín 18: Polasaí Socrú-Isteach

Is é an Polasaí Socrú-Isteach do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach ná na nósanna imeachta atá i bhfeidhm le himeascadh na ngasúr luathbhlianta isteach sa tseirbhís nuair a thosaíonn siad ar dtús, a ndul chun cinn le linn na seirbhíse agus a n-aistriú go dtí an bhunscoil a éascú.

Tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Tá sé ar fáil, ar taispeáint agus curtha in iúl do gach [tuismitheoir agus caomhnóir](#).

Leagtar amach cén chaoi a dtugtar tacaíocht d'aistriú na ngasúr:

- » isteach sa timpeallacht – mar shampla, ón mbaile;
- » le linn na timpeallachta – mar shampla, le linn an ghnáthaimh laethúil;
- » ón timpeallacht – mar shampla, go dtí an bhunscoil.

Déantar cur síos ar an gcaoi a gcoinnítear leanúnachas cúraim – mar shampla, ag úsáid [córas duine cuí](#).

Sonraítear an bhaint a bhíonn ag tuismitheoirí agus caomhnóirí leis an aistriú, mar is cuí.

Leagtar amach an chaoi a dtugtar tacaíocht do bhaill [foirne](#) an t-aistriú éifeachtach a chumasú.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

Treoir Chleachtas Aistear Síolta
aistearsiolta.ie/en/

Aguisín 19: Polasaí Oiliúna Foirne

Is polasaí é an Polasaí Oiliúna Foirne do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach ina sonraítear an bealach a gcaithfidh an [soláthróir cláraithe](#) riachtanais oiliúna na [bhfostaithe](#) agus na [n-oibrithe gan phá](#) a aithint agus tabhairt fúthu.

Tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Leagtar amach an chaoi a n-aithnítear agus a dtugtar faoi riachtanais oiliúna na mball [foirne](#).

Sonraítear an oiliúint a theastaíonn ón [duine atá i gceannas](#) mar shampla – an bainisteoir.

Leagtar amach cé na hacmhainní a chuirtear ar fáil don oiliúint.

Déantar cur síos ar an oiliúint ionduchtúcháin.

Leagtar amach an fháil ar oiliúint agus ar fhorbairt ghairmiúil leanúnach.

Sonraítear na taifid oiliúna [foirne](#) a choinnítear sa tseirbhís.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

Ag forbairt Ráiteas Cosanta Gasúir: Treoir do Sheirbhísí Luathbhlianta in Éirinn
www.tusla.ie/uploads/content/Developing_a_Child_Safeguarding_Statement_-_A_Guide_for_Early_Years_Ser....pdf

An tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015
www.oireachtas.ie/documents/bills28/acts/2015/a3615.pdf

An Roinn Sláinte agus Leanaí: Ár nDualgais Cúraim – Na Príomhghnéithe Dea-Chleachtais le Gasúir agus Daoine Óga a Chosaint
https://www.dcy.gov.ie/documents/publications/ODTC_Full_Report_GA.pdf

Aguisín 20: Polasaí Maoirseachta Foirne

(ní bhaineann sé seo le hoibritheoir aonair)

Is polasaí é an Polasaí Maoirseachta Foirne do Sheirbhís Luathbhlianta Shéasúrach ina sonraítear an bealach a ndéantar maoirseacht ar agus a dtugtar tacaíocht [d'fhostaithe](#), [d'oibrithe gan phá](#) agus do [chonraitheoirí](#) sa tseirbhís maidir le cleachtais oibre.

Tá na cór-eilimintí seo a leanas san áireamh sa bpolasaí:

Deirtear go ndéantar maoirseacht ar agus go dtugtar tacaíocht d'fhostaithe, d'oibrithe gan phá agus do chonraitheoirí sa tseirbhís maidir lena gcleachtais oibre de réir an pholasaí.

Leagtar amach céard é maoirseacht [foirne](#) agus an aidhm atá leis, is é sin:

- » aon chumarsáid idir bheirt nó níos mó den [fhoireann chuí](#) ar bainisteoir líne duine acu;
- » tacú agus forbairt a dhéanamh ar eolas agus scileanna luachmhara duine aonair trí phróiseas measúnaithe le smaointeoireacht phroifisiúnta, gníomhaíochtaí agus cinntí a scrúdú.

Leagtar amach na cuspóirí agus struchtúr na maoirseachta.

Sonraítear an chaoi a ndéantar [maoirseacht ar bhaill foirne](#) agus an chaoi a dtacaítear leo maidir lena gcleachtais oibre.

Lena n-áirítear ionduchtú agus maoirseacht leanúnach.

Sonraítear an chaoi a n-aithnítear riachtanais maoirseachta.

Leagtar amach soláthar na n-acmhainní a theastaíonn don mhaoirseacht.

Deirtear cén chaoi agus cén áit a dtugtar faoi mhaoirseacht.

Deirtear cé chomh minic is a tharlaíonn maoirseacht.

Deirtear cén chaoi a dtabharfar breithiúnas ar an bhfoireann agus cén chaoi a n-úsáidfear an breithiúnas seo.

Leagtar amach cén [taifead](#) a choinneofar den mhaoirseacht, cén áit a stórálfar na taifid agus cén fhad a gcoinneofar iad.

Lena n-áirítear an mhaoirseacht ar bhaill foirne chuí, ar chonraitheoirí nó ar dhaoine faoi oiliúint más cuí.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

Ag forbairt Ráiteas Cosanta Gasúir: Treoir do Sheirbhísí Luathbhlianta in Éirinn
www.tusla.ie/uploads/content/Developing_a_Child_Safeguarding_Statement_-_A_Guide_for_Early_Years_Ser....pdf

Aguisín 21: Ráiteas Sábháilteachta

Tá Ráiteas Sábháilteachta scríofa ag an tseirbhís a chomhlíonann riachtanais Alt 20 den [Acht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005](#) le tagairt ar leith don [Údarás Sláinte agus Sábháilteachta: Treoir do Mheasúnuithe Rioscaí agus Ráitis Sábháilteachta](#).

Ráiteas Sábháilteachta:

Is gealltanais scríofa é an ráiteas sábháilteachta le sábháilteacht agus sláinte a bhainistiú i do sheirbhís, agus cén chaoi a gcaithfear é a dhéanamh. Tá siad seo a leanas san áireamh sa ráiteas:

- » Polasaí sláinte agus sábháilteachta na seirbhíse. Féach sampla den pholasaí Sláinte agus Sábháilteachta ar leathanach 21 den [Treoir do Mheasúnuithe Rioscaí agus Ráitis Sábháilteachta](#).
- » Torthaí [measúnuithe rioscaí na seirbhíse](#).
- » Ainmneacha agus teidil poist na ndaoine atá freagrach as cúrsaí sábháilteachta agus sláinte.
- » Dualgais an [tsoláthróra chláraithe](#) agus an [duine i gceannas](#), lena n-áirítear an comhoibriú a theastaíonn ó na [fostaithe](#) ar chúrsaí sábháilteachta agus sláinte.
- » Tiomantas do chomhairliúchán agus rannpháirtíocht an fhostaí, lena n-áirítear socruithe le hionadaí sábháilteachta a cheapadh.
- » Socruithe leasa na seirbhíse – mar shampla, soláthar áiseanna leithris, áiseanna scíthe agus ite, uisce óil.
- » Pleananna agus nósanna imeachta na seirbhíse le déileáil le [héigeandálaí](#) – mar shampla, [Plean Eachtra Criticiúla](#).
- » Socruithe na seirbhíse le sábháilteacht na ngasúr, na bhfostaithe agus cuairteoirí ar fad chuig an tseirbhís a chinntiú, nó aon duine eile a bhféadfadh tionchar a bheith ag gníomhaíochtaí oibre na seirbhíse orthu.
- » An polasaí trealamh cosanta pearsanta agus clárúcháin an trealaimh.
- » Na nósanna imeachta [garchabhrach](#) agus [sábháilteachta dóiteáin](#) agus na sonraí faoi threalaimh agus áiseanna atá ar fáil.
- » Na nósanna imeachta le [timpiste](#) a thuairisciú agus a imscrúdú.
- » Na taifid oiliúna.

Caithfidh an ráiteas sábháilteachta (lena n-áirítear na measúnuithe rioscaí) a bheith curtha in iúl do gach fostaí, tuismitheoir, caomhnóir agus duine eile sa tseirbhís a d'fhéadfadh a bheith nochta d'aon riosca. Ba cheart dó seo a bheith déanta ar a laghad uair sa mbliain, agus aon uair a hdéantar athruithe air nó uasdátú air. Ba cheart go gcuirfí fostaithe nua ar an eolas faoin ráiteas sábháilteachta seo, go háirithe na rannóga a bhféadfadh tionchar díreach a bheith aige orthu. Caithfidh an ráiteas a bheith i bhfoirm agus i dteanga atá sothuigthe. Glactar le rochtain réitigh ar [chóip leictreonach](#) freisin.

Féach: Polasaithe Forbartha, Nósanna Imeachta agus Ráitis ar Sheirbhísí Oideachais Luathbhlianta agus Cúraim: Treoir Phraiticiúil.

Féach: Samplaí agus Teimpléid do Pholasaithe, Nósanna Imeachta agus Ráitis.

Naisc Gréasáin Úsáideacha:

An tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta: Reachtaíocht

www.hsa.ie/eng/Legislation/

An tAcht um Shábháilteachta, Sláinte agus Leasa Act 2005 (Uimh. 10 de 2005)

www.hsa.ie/eng/Legislation/Acts/Safety_Health_and_Welfare_at_Work/

An tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta: Treoir do Mheasúnuithe Rioscaí agus Ráitis Sábháilteachta

www.hsa.ie/eng/Publications_and_Forms/Publications/Safety_and_Health_Management/Guide_to_Risk_Assessments_and_Safety_Statements.pdf

Coiste Cúraim Leanaí Chathair agus Chontae na Gaillimhe: Plean Eachtra Criticiúla – Uirlis do Sholáthróirí Cúraim Leanaí

www.earlychildhoodireland.ie/wp-content/uploads/2015/06/Critical-Incident-Plan_English_Feb2012.pdf

Aguisín 22: Scála Ama Seirbhíse do Thaifead a Choinneáil

Rialúchán	Cáipéis	Tréimhse Choinneála
Seirbhís Réamhscolaíochta a chlárú: Rialúchán 6(6)	Ráiteas Sábháilteachta na Seirbhíse.	A fhad agus a bhíonn an tseirbhís cláraithe mar Sheirbhís Luathbhlianta.
Bainistíocht agus Earcaíocht: Rialúchán 9 (1)(c)	Taifead Bainistíochta Struchtúrtha.	A fhad agus a bhíonn an tseirbhís cláraithe mar Sheirbhís Luathbhlianta.
Athbhreithniú ar Sheirbhís Réamhscolaíochta: Rialúchán 14(b)	Athbhreithniú bliantúil ar pholasaithe/nósanna imeachta/ráitis agus cleachtais.	3 bliana ó tugadh faoin athbhreithniú.
Taifid ar Ghasúr Réamhscolaíochta: Rialúchán 15(4)	Taifead ar ghasúr réamhscolaíochta.	2 bhliain ón dáta ar stop an gasúr ag freastal ar an tseirbhís.
Cóip den Acht agus Rialúcháin 2016: Rialúcháin 18	Cuid 12 den Acht um Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach 2013. Acht Cúraim Leanaí 1991 (Seirbhísí Luathbhlianta) Rialúcháin 2016.	A fhad agus a bhíonn an tseirbhís cláraithe mar Sheirbhís Luathbhlianta.
Taifead maidir le Seirbhís Réamhscolaíochta: Rialúchán 16(2)(a)	Tagairtí, Grinnfhiosrúcháin an Gharda Síochána, Grinnfhiosrúcháin Póilíní.	5 bliana tar éis don duine stopadh ag obair sa tseirbhís. Lena n-áirítear baill foirne reatha agus baill foirne nach bhfuil ag obair sa tseirbhís níos mó.
Taifead maidir le Seirbhís Réamhscolaíochta: Rialúchán 16(2)(b)	Taifead: » freastal an ghasúir ar bhonn laethúil; » aon chógas riарtha do ghasúr luathbhlianta atá ag freastal le toil an tuismitheora;	2 bhliain ón dáta ar stop an gasúr ag freastal ar an tseirbhís.

Rialúchán	Cáipéis	Tréimhse Choinneála
	» aon timpiste, aon ghortú do ghasúr luathbhlianta atá ag freastal.	
Seiceáil Isteach agus Seiceáil Amach agus Taifead Freastail: Rialúchán 24(1)	Taifead ar sheiceáil isteach agus ar sheiceáil amach gach gasúir.	2 bhliain ón dáta i gceist ar stop an gasúr ag freastal ar an tseirbhís.
Seiceáil Isteach agus Seiceáil Amach agus Taifead Freastail: Rialúchán 24(3)(b)	Taifead scríofa ar sheiceáil isteach laethúil daoine seachas: » gasúr luathbhlianta; » duine ag fágáil nó ag bailiú a ghasúir; » fostaí; » oibrí gan phá.	1 bhliain ón dáta lena mbaineann.
Cúrsaí Sábháilteachta Dóiteáin: Rialúchán 26(3)	» Taifead ar chleachtadh dóiteáin; » Uimhir, cineál agus cothabháil threalaimh comhairc dóiteáin agus aláraim deataigh.	Coinnithe ar feadh 5 bliana tar éis cruthú.
Cúrsaí Sábháilteachta Dóiteáin: Rialúchán 26(4)	Nós imeachta aslonnaithe dóiteáin.	A fhad agus a bhíonn an tseirbhís cláraithe mar Sheirbhís Luathbhlianta.
Árachas: Rialúchán 28	Teastas Árachais.	A fhad agus a bhíonn an tseirbhís cláraithe mar Sheirbhís Luathbhlianta.
Taifead Comhlíonta: Rialúchán 32(4)	Taifead i scríbhinn de ghearán a dhéantar don soláthróir faoin tseirbhís.	2 bhliain ón dáta ar déileáladh leis an ngearán (críochnaithe).

Aguisín 23: Iniúchadh i gComhthéacs Reachtaíochta Eile

Rialacháin Tógála

[Rialacháin Tógála agus na Cáipéisí Treorach Teicniúla lena mbaineann](#) – mar shampla:

- » Riachtanais Teasa mar a leagtar amach i [gCáipéis J de Threoir Theicniúil Fearais Toraidh Teasa \(2014\) na Roinne Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil](#).
- » Riachtanais Solais mar atá leagtha amach ag an [Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil: Cáipéis M den Treoir Theicniúil: Rochtain agus Úsáid: Rialacháin Tógála 2010](#).
- » Riachtanais Aerála mar a leagtar amach i [gCáipéis F de Threoir Theicniúil ar Aeráil 2009 na Roinne Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil](#).
- » Riachtanais sábháilteachta dóiteáin mar a leagtar amach i [gCáipéis B de Threoir Theicniúil ar Shábháilteacht Dóiteáin 2006 na Roinne Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil](#).

Tuilleadh eolais ar fáil ag: www.housing.gov.ie/.

Cosaint Leanaí

[Leanaí ar dTús: Treoir Náisiúnta don Chosaint agus Leas Leanaí 2017](#).

Sábháilteacht Dóiteáin

Reachtaíocht Sábháilteachta Dóiteáin, teastais dóiteáin agus cáipéisí treorach teicniúla gaolmhara eisithe ag [An Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil 2006](#).

Sábháilteacht Bia agus Sláinteachas, lena n-áirítear Soláthar Uisce, mar shampla: Rialacháin Sábháilteachta Bia 1950-89, na Coistí Eorpacha (Sláinteachas bia-ábhar) Rialacháin 2006 (SI Uimh 369) Rialachán, EC 178/2002 agus Rialachán (EC) Uimh 852/2004.

Tuilleadh eolais ar fáil ar Sheirbhísí Sláinte Comhshaoil: www.hse.ie/eng/services/list/1/envirom

Rialú Tobac

[An tAcht um Shláinte Phoiblí \(Tobac\) 2002](#).

Nóta: Is iad seo samplaí de na hatreorúcháin féideartha reatha ar féidir a dhéanamh nuair a mheasann an cigire go bhfuil riosca fíor agus féideartha do ghasúir. Is féidir cur leis mar is gá, ach cuirfear comhairle ort faoi seo roimh ré.

Cuid 4

Nótaí Mínithe

Tá ciall áirithe ag cuid de na focail agus na téarmaí a úsáidtear sa gcáipéis seo le linn comhthéacs riachtanais reachtúil rialúcháin san earnáil Oideachais agus Cúraim Luath-Óige. Dá bharr sin, tá na nótaí mínithe seo curtha le chéile againn mar threoir. Sonraíonn muid na téarmaí seo in ord aibítire, agus, i gcásanna áirithe, tá níos mó eolais tugtha againn faoin téarma chomh maith leis an sainmhíniú atá air.

Timpiste:

Imeacht guagach agus mar sin, dosheachanta. Tugtar gortú neamhbheartaithe ar seo freisin.

Múnla Rochtana agus Ionchuimsithe (AIM):

Múnla tacaíochta atá deartha le cinntiú go bhfuil rochtain ag gasúir faoi mhíchumais ar an [gClár Cúraim agus Oideachais Luath-Óige \(ECCE\)](#). Is é seo an múnla tacaíochta bunaithe ar ghasúir a chuireann ar chumas soláthróirí seirbhíse taithí luathbhlianta ionchúisithe a chur ar fáil ar féidir le gach gasúr a bheith páirteach ann, gasúir faoi mhíchumais san áireamh.

Acht 2012:

An tAcht um an mBiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin (Leanaí agus Daoine Soghonta) 2012 (Uimh. 47 de 2012). Cuireadh tús leis an Acht ar 29 Aibreán 2016 agus soláthraíonn sé cosaint do ghasúir agus do dhaoine soghonta. Soláthraíonn sé an foras agus cothabháil de chóras bunachair sonraí an Bhiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin (leanaí agus daoine soghonta).

Aistear:

An creat curaclaim luath-óige do ghasúir ó bhreith go sé bliana d'aois in Éirinn.

Tús níos Fearr: Forbairt Caighdeánach Náisiúnta Luathbhlianta:

Tionscnaimh náisiúnta a bhunaigh an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige (DCYA) le cur chuige comhtháite náisiúnta a thabhairt maidir le caighdeán Oideachais agus Cúraim Luathbhlianta a fhorbairt (ECCE) do ghasúir ó bhreith go sé bliana d'aois in Éirinn.

Cordaí dallóg:

Fuinneoga a osclaítear nó a dhúntar le corda-tarraingthe nó lúb slabhra leanúnach.

Is féidir le gasúir iad féin a ghortú, nó fiú iad féin a thachtadh le cordaí dallóg fuinneoige agus cordaí cuirtíní. Nuair atá gasúr ag fiosrú nó ag spraoi, is féidir leo dul i bhfostú i gcordaí crochta agus, má dhéanann an gasúr iarracht suí nó má sheasann siad suas, d'fhéadfadh siad iad féin a chrochadh sa lúba. D'fhéadfadh an corda nó an lúb slabhra a úsáidtear le dallóga díreacha a oscailt agus a dhúnadh gasúr a thachtadh. Tá dallóga inmheánacha a rinneadh ó 2014 níos sábháilte ná sean-dallóga.

Ba cheart gach céim a thógáil le cinntiú go bhfuil na dallóga sábháilte. Molann an tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann (NSAI):

- » Go bhfuil cordaí na ndallóg agus na gcuirteíní neamh-inrochtana.
- » Cordaí dallóg lúbtha a choinneáil amach ó ghasúir.
- » Tá na cordaí a chríochnaíonn i lúb an-chontúirteach. Gearr an corda le fáil réidh leis an lúb agus cuir isteach bobailíní.
- » Ba cheart go gcríochnóidh cordaí agus bobailíní 1.6 méadar os cionn na talún le nach mbeidh gasúir in ann breith orthu. Bain úsáid as lúb chuirtín nó dallóg in áit cordaí.
- » I gcás nach féidir le seirbhís na cordaí a ghearradh, is féidir gléas ceangailte síos nó teannas a úsáid chun an corda a tharraingt go daingean agus é a dhaingniú don urlár nó don bhalla.
- » Ná cuir cliabhán, leaba, cathaoir ard ná cruib súgartha in aice le fuinneog nó doras patio nuair is féidir le leanbh corda cuirtín nó dallóg a fháil.
- » Coinnigh toilg, cathaoireacha, táblaí, seilfeanna nó leabhragáin amach ó fhuinneoga le cosc a chur ar leanaí dreapadh suas agus greim a fháil ar chordaí cuirtíní nó dallóg.

Caithfidh seirbhís gach beart a dhéanamh chun sábháilteacht na leanaí a chinntiú ó na rioscaí a bhaineann le cordaí dallóg.

Tá dallóga inmheánacha, a cuireadh isteach tar éis 2014 deimhnithe faoi EN13120: 2009 + A1: 2014.

Dallóga inmheánacha a cuireadh isteach tar éis 2014; tá gléas sábháilteachta leis an gcorda a choinneáil amach ó leanaí san áireamh, agus tagann siad le fianaise dhoiciméadach go gcloíonn an gléas sábháilteachta le caighdeáin sábháilteachta EN 16434: 2014. Tuilleadh eolais ar fáil ón [Údarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann](#).

Monatóirí aonocsaíde carbóin (CO):

Monatóirí a úsáidtear nuair a bhíonn breoslaí iontaise orgánacha, mar shampla ola, gás, adhmaid, móin, brící níos mó guail, agus mar sin de in úsáid. Tá sé riachtanach cigireacht agus cothabháil rialta a dhéanamh ar fhearaí, ar aeróga, ar fhliúirí agus ar shimpléir chun áititheoirí na seirbhíse a chosaint ó chontúirt aonocsaíde carbóin. Ba chóir comhairle ó shaineolaí cáilithe a lorg sula gceannaítear agus sula gcuirtear isteach monatóirí CO.

Cóip dheimhnithe:

Cóip cheart de theastas nó de cháipéis.

I gcás **cóip chrua** de theastas nó de cháipéis:

- » Tá an cóip chrua den deimhniú/doiciméad faighte ag an [soláthraí cláraithe](#) agus féadfaidh sé a fhíorú gur “cóip dhílis” nó “cóip fíordheimhnithe” den chóip bhunaidh é. Tugann an soláthraí cláraithe nóta ar an gcóip gur cóip dhílis den bhunús é.
- » Mura féidir leis an soláthróir cláraithe bunchóip chrua den cháipéis a fheiceáil, fíoraíonn siad go bhfuil stampa na heagraíochta nó an choláiste ábhartha ar an gcóip de theastas an cháipéis.

I gcás **ríomh-fhiosrú**, seolfaidh an eagraíocht ábhartha ar aghaidh an ríomhphost ón [mBiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin](#) chuig na soláthróirí cláraithe ag rá gur cóip cheart den bhunchóip é an nochtadh grinnfhiosrúcháin a fuarthas ar ríomhphost. Sa ríomhphost a seoltar ar aghaidh, is féidir leis an nochtadh a bheith cosanta ag pasfhocal.

Cuirtear cóipeanna deimhnithe chuig an soláthróir cláraithe le toil an duine atá faoi ghrinnfhiosrúcháin.

Seirbhís Feighlíochta:

Seirbhís Luathbhlianta a d'fhéadfadh Seirbhís Thar Oíche a bheith ann, a chuireann duine a thugann aire do leanaí luathbhlianta ina n-aonair ar fáil. D'fhéadfadh sé go mbeadh leanaí an duine féin san áireamh agus go mbeadh sé i dteach an duine, ar feadh níos mó ná dhá uair an chloig in aghaidh an lae, ach amháin má tá siad díolmhaithe ó fhorálacha [Chuid 12 den Acht um Ghníomhaireacht Leanaí agus Teaghlaigh 2013](#) mar atá leagtha síos faoi 58L:

- » Gaolta an pháiste nó na bpáistí nó céile an duine sin ag tabhairt aire do pháiste amháin nó níos mó.
- » Duine amháin atá ag tabhairt aire do pháiste amháin nó níos mó den teaghlach céanna agus níl aon pháiste eile (seachas na daoine a bhfuil páistí acu) ina dtithe féin.
- » Duine atá ag tabhairt aire do níos mó ná 3 páistí de theaghlaigh éagsúla (seachas paistí luathbhlianta an duine sin) i dteach an duine sin.

Cosaint Leanaí:

Cuireann an [tAcht um Chead Leanaí 2015](#) agus riachtanais nuashonraithe [Leanaí ar dTús: Treoirlínte Náisiúnta \(2017\) do Chosaint agus Leas Leanaí](#) freagrachtaí nua ar sholáthróirí cláraithe le cinntiú go gcosnaítear paistí ina gcuid seirbhísí.

Ráiteas ina leagtar amach tiomantas na Seirbhíse Luathbhlianta do na paistí faoina gcúram a chosaint agus na próisis atá i bhfeidhm chun timpeallacht sábháilte a chinntiú do gach páiste a fhreastalaíonn ar an tseirbhís inar féidir leo a bheith ag spraoi, ag foghlaim agus ag forbairt. Cuireann an [Ráiteas Forbartha Cosanta Leanaí: Treoir do Sheirbhísí Luathbhlianta in Éirinn](#) tacaíocht agus treoir ar fáil do sheirbhísí luathbhlianta i bhforbairt a Ráiteas um Chosaint Leanaí agus na Polasaithe agus na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí a ghabhann leis. Tá tuilleadh eolais ar fáil ag: www.tusla.ie/children-first/.

Spás urláir ghlain:

Spás atá ar fáil sa tseirbhís do na páistí le bheith ag obair, ag spraoi agus ag bogadh.

Níl áiteanna cosúil le cistineacha, leithris, hallaí, áiteanna seirbhíse codlata agus eile san áireamh sa tomhais spáis agus **ní** mheastar gur spásanna urláir ghlain iad.

Nuair a bhíonn an riachtanas spáis á ríomh, is samplaí de throsacán **ar féidir** a chur san áireamh sa spás soiléir glan iad seo a leanas:

- » Trosacán agus trealamh spraoi a úsáideann na páistí - mar shampla, boird na bpáistí, cathaoireacha, spraoi gainimh agus uisce, seilfeanna íseal inrochtana do pháistí ina gcoinnítear agus a dtaispeántar bréagáin agus trealamh na bpáistí, seastáin ealaíne, racaí gúna, áit chúinne baile agus leabharlanna.
- » Trosacán a úsáidtear go díreach maidir le cúram agus oideachas páistí atá ag freastal ar an tseirbhís.

Seo a leanas samplaí d'eilimintí **nach féidir** a chur san áireamh sa spás urláir ghlain:

- » Buandaingneáin, mar shampla cófraí stórála a úsáideann an fhoireann ábhartha nó a úsáidtear do chuspóirí eile - mar shampla, ábhair glantacháin nó barrachas troscáin do riachtanais na bpáistí.
- » Spás stórála.
- » Stóráil iomarcach de chairn cathaoireacha agus bord i gcuid den seomra.
- » Meastar gur barrachas ar riachtanais trealamh agus troscán a stóráiltear sa seomra luathbhlianta agus nach n-úsáideann na páistí luathbhlianta.

Cuirtear na híos-riachtanais spáis i bhfeidhm mar atá leagtha amach i Rialachán 30 agus i sceideal 7 de na Rialacháin. Caithfidh an soláthróir cláraithe a chinntiú go gcomhlíonfar na híos-riachtanais spáis atá riachtanach do **gach páiste** atá ag freastal ar an tseirbhís agus go dtabharfar san áireamh; aois an pháiste, a fhad fanachta, an cineál seirbhíse atá á húsáid agus má tá siad rannpháirteach sa scéim ECCE nó nach bhfuil.

Sampla 1: Áirítear páistí ag baint leasa as scéim ECCE ar feadh 3 huaire an chloig.

Seomra	Cineál Seirbhíse	Aois na bPáistí	Líon na bPáistí	Spás glan a theastaíonn ó gach leanbh (méadair chearnacha)	Spás iomlán glan a theastaíonn (méadair chearnacha)
Seomra Leanbh	Séasúrach	0 – 1	2	3.5	7.0
	Lá Iomlán	1 – 2	1	2.8	2.8
Seomra Réamh-scolaíochta	Séasúrach	2 – 3*	3	1.818	3.636
	Lá Iomlán	1 – 2	3	2.8	8.4
		2 – 3	6	2.35	14.1
		3 – 4*	7	1.818	12.726
Seomra Montessori	Séasúrach	3 – 6	3	1.818	19.998
	Lá Iomlán	3 – 6*	8		
Spás urláir ghlain iomlán a theastaíonn			33	Ní bhaineann	68.66 méadar cearnach

* Tá gach páiste ag baint leasa as scéim ECCE/Sheisiúnach ar feadh 3.5 huaire an chloig. Téann sé seo le riachtanais lánaimseartha de 2.3 méadar cearnach tar éis na 3.5 huaire an chloig.

Sampla 2: Níl aon pháiste ag baint leasa as scéim ECCE.

Seomra	Cineál Seirbhíse	Aois na bPáistí	Líon na bPáistí	Spás glan a theastaíonn ó gach leanbh (méadair chearnacha)	Spás iomlán glan a theastaíonn (méadair chearnacha)
Seomra Leanbh	Séasúrach	0 – 1	2	3.5	7.0
	Lá Iomlán	1 – 2	1	2.8	2.8
Seomra Réamh-scolaíochta	Séasúrach	2 – 3	3	1.818	3.636
	Lá Iomlán	1 – 2	3	2.8	8.4
		2 – 3	6	2.35	14.1
		3 – 4	7	2.3	16.1
Seomra Montessori	Séasúrach	3 – 6	3	1.818	5.45
	Lá Iomlán	3 – 6	8	2.3	18.4
Spás urláir ghlain iomlán a theastaíonn			33	Ní bhaineann	75.89 méadar cearnach

Inniúil:

An cumas, an t-eolas nó an scil atá riachtanach chun rud éigin a dhéanamh go rathúil. Tugtar sainmhíniú ar seo san [Acht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005](#) mar “dhuine a mheastar gur duine inniúil iad a bhfuil taithí agus eolas leordhóthanach ag an duine is feiliúnaí le tabhairt faoi nádúr na hoibre”.

Conraitheoir:

Maidir le Seirbhís Luathbhlianta, is conraitheoir é duine a dhéanann obair sa tseirbhís faoi chonradh - comhaontú foirmiúil. Ciallaíonn sé seo go mbíonn rochtain nó teagmháil ag conraitheoirí le páistí atá ag freastal ar an tseirbhís - mar shampla, daoine a dhéanann ceardlann leis na páistí, nó daoine a dhéanann obair sa tseirbhís nach mbaineann go díreach leis na páistí (mar shampla, deisiúcháin). Ní mór maoirseacht a dhéanamh ar chonraitheoirí i gcónaí nuair a bhíonn páistí timpeall orthu. Tá rochtain gan mhaoirsiú do-ghlactha.

Leas:

Duine atá ceaptha chun dualgaisí eile (de ghnáth níos airde) a dhéanamh i gcás neamhláithreachta an duine eile. Má roghnaíonn aon oibreoir aonair leas a bheith aige, ní mór don duine seo cloí leis na riachtanais cáilíochta agus grinnfhiosrúcháin, agus a bheith in ann an tseirbhís a reáchtáil in éagmais an oibreora aonair. Ní [duine éigeandála](#) é leas-duine.

Nochtadh:

An gníomh a bhaineann le heolas nua nó rúnda a thabhairt. De ghnáth is eolas íogair agus eolas pearsanta a bhíonn i gceist. Teastaíonn nochtadh de réir [an Achta Náisiúnta Biúró Scrúdúcháin \(Leanaí agus Daoine Soghonta\) 2012](#).

Má fhaigheann an tseirbhís nochtadh próiseáilte ó eagraíocht iomchuí (mar shampla - Barnardos, Luath-Óige Éireann) a léiríonn ciontú taifeadta maidir le ‘hiarratasóir’, déanfaidh an fostóir machnamh ar an ábhar agus déanfaidh sé measúnú rioscaí cuimsitheach ar nochtadh grinnfhiosrúcháin phróiseáilte An Gharda Síochána sula ndéanfar aon chinneadh an duine sin a fhostú. Déantar an [measúnú rioscaí](#) a dhoiciméadú.

Tá nósanna imeachta Nochta difriúla sa Ríocht Aontaithe. Tá roinnt cineálacha nochta - nochtadh ‘bunúsach’ – nach dtugann dótháin mioneolais.

Meastar anois gur cáipéis níos baillí é an [Teastas Idirnáisiúnta um Chosaint Leanaí](#) (ICPC) ná nochtadh bunúsach sa Ríocht Aontaithe, toisc go bhfuil sé níos cuimsithí.

Is seiceáil taifid choiriúil é ICPC in aghaidh bunachair shonraí póilíneachta agus faisnéise sa Ríocht Aontaithe a léiríonn aon chiontuithe nó cúiseanna maidir le cén fáth nár cheart do dhuine oibriú le páistí. Seiceálfaidh [Oifig Taifid Choiriúil an ACRO](#) faisnéis phóilíneachta agus déanfaidh sé cinneadh an bhfuil an ICPC le heisiúint bunaithe ar an bhfaisnéis sin. Moltar faisnéis a thabhairt cothrom le dáta ón Ríocht Aontaithe trí ICPC a fháil, áit a bhfuarthas nochtadh bunúsach roimhe seo.

Stiúrthóir:

Ball de bhoird na ndaoine a bhainistíonn nó a dhéanann maoirseacht ar ghnóthaí gnó. Ciallaíonn stiúrthóir, maidir le soláthróir cláraithe is é sin cuideachta corparáideach, stiúrthóir mar atá sainmhínithe in [Acht na gCuideachtaí 2014 \(Uimh. 38 de 2014\)](#) agus, i gcás boird bhainistíochta a bunaíodh faoi [Alt 14 den Acht Oideachais 1998 \(Uimh. 51 de 1998\)](#), a chiallaíonn gach ball den bhord.

Cúram agus Oideachas na Luath-Óige (COLÓ):

Sainmhíníonn an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige (DCYA) an clár ECCE mar “chlár uilechoiteann atá ar fáil do gach páiste taobh istigh den raon aoise incháilithe.”

Cuireann sé an chéad taithí fhoirmiúil ar luathfhoghlaim ar fáil dóibh sula dtéann siad chuig an mbunscoil. Cuirtear an clár ar fáil trí huaire an chloig sa lá, cúig lá sa tseachtain thar 38 seachtain ó Mheán Fómhair go Meitheamh gach bliain. Tá trí phointe iontrála ann i rith chlár na bliana - Meán Fómhair, Eanáir agus Aibreán.

Caithfidh seirbhísí cúraim leanaí a ghlacann páirt sa scéim ECCE clár oideachais réamhscolaíochta cuí a sholáthar a chloíonn le prionsabail Síolta, an creat náisiúnta um chúram agus oideachas na Luathbhlianta. Is féidir tuilleadh eolais a fháil ag: www.dcy.gov.ie/viewdoc.asp?DocID=1143.

Bainistíocht éifeachtach:

Slí chun seirbhís a reáchtáil ar na caighdeáin is airde agus is féidir maidir le cúram agus sábháilteacht, agus an úsáid is fearr a bhaint as acmhainní. Cuireann bainistíocht éifeachtach i suíomh seirbhíse luathbhlianta seirbhís atá dírithe ar pháistí, atá éifeachtach agus atá sábháilte ar fáil trí:

- » pleanáil a dhéanamh go leanúnach, ag leanúint suas, ag déanamh measúnú agus forbairt ar an tseirbhís;
- » bealaí chun oibriú sa tseirbhís a bhfuil tionchar acu ar leasanna, roghanna agus riachtanais na bpáistí a fhorbairt;
- » timpeallacht foghlama na seirbhíse a struchtúrú ionas go mbeidh rochtain ag an bpáiste ar thimpeallacht mhaith agus ar ábhair forbartha agus foghlama;
- » an tseirbhís a eagrú ionas go bhfaighidh páistí tacaíocht, cabhair agus dúshlán a theastaíonn uathu;

- » ag cur gach feidhm seirbhíse ar fáil de réir dea-chleachtais bhainistíochta, reachtaíocht ábhartha, rialacháin agus beartais náisiúnta chun gach leanbh a chosaint agus a leas a chur chun cinn.

Ba cheart go mbeadh sé mar aidhm ag bainistíocht éifeachtach na hiompraíochtaí foirne seo a leanas a bhaint amach:

- » Léireofar meas do gach duine a bhfuil baint acu leis an tseirbhís de gach cultúir, aicme nó creideamh agus gan idirdhealú a dhéanamh taobh istigh den tseirbhís.
- » Na caighdeáin eiticiúla agus na treoirlínte gairmiúla ábhartha a úsáid agus a leanúint.
- » Oibriú mar chuid den fhoireann laistigh den seirbhís, agus páirt a ghlacadh i ndíospóireacht oscailte, chomhoibríoch chun smaointe a ghiniúint agus fadhbanna a réiteach.
- » Go bhfuil siad gairmiúil ina gcuid oibre, mar shampla trí chaighdeáin a choinneáil i rúndacht, íogaireacht agus meas do pháistí, do thuismitheoirí agus do chaomhnóirí agus do chomhghleacaithe.
- » An bhfuil siad tiomanta d'fhás leanúnach agus d'fhoghlaim.
- » Scileanna ceannaireachta atá oiriúnach do na ról a thaispeáint.
- » Teorainneacha gairmiúla a choinneáil i gcaidrimh le foireann ábhartha, le páistí agus le thuismitheoirí agus le caomhnóirí.
- » Rialú éifeachtach a chur i bhfeidhm le cinntiú go gcloíonn an tseirbhís leis an reachtaíocht agus leis na rialacháin ábhartha.

Éigeandáil:

Cás tromchúiseach nó contúirteach, gan choinne, a gcaithfear dul i ngleic leis láithreach.

Duine éigeandála:

Duine fásta atá cumasach, in ann dul i ngleic le rud gan aon treoir, agus in ann freastal ar an tseirbhís taobh istigh de 10 nóiméad ó chuirtear glaoch orthu. Tá an duine éigeandála i dteagmháil leis an tseirbhís, agus tá a ról agus a fhreagraíochtaí ainmnithe ar eolas acu nuair a dhéantar teagmháil leo i gcás éigeandála. Ní [leas](#) é duine éigeandála. Chomh maith leis sin, níl sé riachtanach go mbeadh cáilíocht ag an duine éigeandála, ach caithfear grinnfhiosrúchain a dhéanamh air/uirthi (tagairtí agus grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána/Póilíní).

Fostaí:

Maidir le Seirbhís Luathbhlianta, is fostaí é duine atá tar éis dul isteach i, nó a oibríonn faoi, gconradh fostaíochta leis an [soláthróir cláraithe](#).

Sábháilteacht dóiteáin:

Sraith cleachtais atá beartaithe le fáil réidh leis an riosca tine nó é a laghdú, agus chun sábháilteacht áititheoirí a chinntiú agus damáiste a theorannú má tharlaíonn tine. Leagtar amach i [Sábháilteacht Dóiteáin sna Réamhscoileanna 1999](#) na riachtanais aláraim dóiteáin do na cineálacha éagsúla seirbhísí réamhscoile. Féach ar an gcáipéis le heolas iomlán a fháil.

Mar achoimre:

- » Ní mór go mbeadh córas aláraim dóiteáin ag gach [áitreabh](#) a úsáidtear le haghaidh Seirbhísí Luathbhlianta chun fógra a thabhairt in am maidir le tine ag briseadh amach, agus chun a chinntiú go bhféadfar na bealaí éalaithe a úsáid go sábháilte.
- » Tá na haonaid aláraim glanscartha faoi chumhacht ag na haláraim deataithe leis an mbraiteadh deataigh agus sreabhadh aláraim in aon aonad amháin. Ní aonad glanscartha é aláraim deataigh atá faoi chumhacht cadhnraí (nach bhfuil sreangaithe) agus níl sé sásúil d'aon chatagóir de sheirbhís réamhscolaíochta.
- » Beidh córas aláraim dóiteáin bunaithe ar aonaid glanscartha d'áitribh aon stóir ina bhfuil freastal de níos lú ná 20 páiste.
- » Ní mór do chóras aláraim dóiteáin freastal ar riachtanais áirithe ag brath ar mhéid agus ar chastacht an fhoirgnimh. Féach na riachtanais atá de dhíth i dTreoir Theicniúil B – Sábháilteacht ó Dhóiteán ag: www.housing.gov.ie/housing/building-standards/tgd-part-b-fire-safety/technical-guidance-document-b-fire-safety.
- » Caithfidh córas aláraim dóiteáin a bheith ag seirbhís a thugann san áireamh glaophointí láimhe leis an aláraim, sondálaí aláraim a ardú, brath uathoibríoch deataigh nó teasa trí bhrathadóirí, trealamh agus cáblaí ceannais agus tásctha atá lonnaithe go cuí. Tá siad seo ag teastáil uathu seo a leanas:
 - foirgnimh aon stóir áit a ndéantar freastal ar níos mó ná 20 páiste; agus
 - áitribh ilstóir.
- » Tugtar ard-tosaíocht do naíonáin agus páistí atá ina gcodladh nuair a chaithfear foirgneamh a fhágáil mar gheall ar thine.
- » Ní mór d'áiteanna codlata agus scíthe na seirbhíse cloí le riachtanais sábháilteachta dóiteáin na n-údarás áitiúil.

Garchabhair:

Cuirtear garchabhair ar fáil i gcás inar gá cabhair a thabhairt:

- » an saol a chaomhnú nó torthaí tinnis nó gortú a íslú go dtí go dtiocfaidh cúnamh leighis; agus
- » gortú beag nach dteastaíonn cúnamh leighis uaidh a chóireáil.

Ní gá toiliú scríofa [tuismitheora ná chaomhnóra](#) a fháil chun garchabhair a thabhairt sa tseirbhís.

Ní stóráiltear cógais, uachtair ná ungthaí sa mbosca garchabhrach mar go bhféadfadh siad bannaí, plástar a éilliú agus baol ionfhabhtaithe a chruthú.

Freagra Garchabhrach (FAR):

Freagra Garchabhrach.

Bhunaigh an Chomhairle um Chúram Éigeandála Réamh-Ospidéil (PHECC) an caighdeán um Gharchabhair Freagartha. Cuireann sé oiliúint ar fáil do dhaoine aonair agus do ghrúpaí a dteastaíonn sraith scileanna garchabhrach uathu, lena n-áirítear ‘chéad fhreagra cairdiach’ – is é sin, cúnamh a sholáthar do dhuine a dtagann taom croí air nó saincheisteanna eile a bhaineann leis an gcroí. Tá caighdeán PHECC deartha chun freastal ar riachtanais gharchabhrach agus tacaíochta bunúsaí beatha (BLS) agus d’fhéadfadh sé go dteastódh sé seo ó ‘Fhreagróir Garchabhrach’ i gcásanna [éigeandála](#). Tá tuilleadh eolais ar fáil ag: www.phecit.ie/Images/PHECC/Career%20and%20Education/Education%20Standards/STN006%20First%20Aid%20Response%20V1.pdf.

Aithníonn [Tusla](#) Caighdeán Oideachais agus Oiliúna Freagra Garchabhrach PHECC **nuair** a chuireann soláthróir oiliúna atá ceadaithe ag PHECC ar fáil é. Breathnaítear air mar an caighdeán a theastaíonn leis an rialachán i seirbhísí Luathbhlianta cláraithe a chomhlíonadh. Bronntar an dá theastas PHECC/FAR Institiúid Aitheanta ar gach rannpháirtí rathúil cúrsa. Téann an teastas in éag tar éis dhá bhliain. Féadfaidh iarrthóirí ath-dheimhniú a fháil ansin más mian leo.

Ón 1 Meitheamh 2020, chun freastal ar an riachtanas rialála maidir le Rialachán 25, ní mór go mbeadh duine amháin ar a laghad a bhfuil teastas FAR (**Freagra Garchabhrach**) acu ar fáil do na páistí i gcónaí. Tá líon na ndaoine atá oile i FAR agus atá ar fáil le haghaidh freagra garchabhrach bunaithe ar [mheasúnuithe rioscaí](#) na seirbhíse, lena n-áirítear méid na seirbhíse agus na [guaiseacha](#) a aithníodh. Nuair a sholáthraíonn seirbhís fianaise ar dhuine a bhfuil teastas i FAR acu agus an duine sin le bheith ar fáil do na páistí i gcónaí, measfar go gcomhlíonfar an riachtanas rialála.

An Chomhairle um Chúram Éigeandála Réamh-Ospidéil (PHECC):

Is é PHECC an rialtóir le haghaidh seirbhísí [éigeandála](http://www.hecit.ie/) leighis (EMS) in Éirinn a bhfuil a ról acu an pobal a chosaint. Is gníomhaireacht reachtúil neamhspleách é PHECC le freagracht ar chaighdeán, ar oideachas agus ar oiliúint i réimse na cúraim éigeandála réamh-ospidéil. Coinníonn PHECC clár reachtúil de chleachtóirí seirbhísí éigeandála leighis (EMS). Tá tuilleadh eolais ar fáil ag: www.hecit.ie/.

Bia agus deoch – bia sláintiúil:

Bia cothaithe éagsúil a ithe ag amanna rialta chun dea-shláinte agus fás a choinneáil. Tá treoirínta bia sláintiúil le haghaidh páistí idir 1 - 5 bliana d'aois ag an Roinn Sláinte. Tá go leor bealaí ag seirbhísí chun soláthar bia agus amanna béile a eagrú. Glactar le sneaibhord de bhia cothaithe, chomh fada agus a hcomhlíontar riachtanais chothaithe molta laethúla an pháiste. Ní mór cloí le réamhchúraimí sábháilteachta bia freisin.

Seirbhís Cúraim Lae Iomlán:

Seirbhís Luathbhlianta a chuireann seirbhís chúraim lae struchtúrtha ar fáil do pháistí luathbhlianta ar feadh níos mó ná cúig huaire an chloig sa lá, agus d'fhéadfadh sé go mbeadh seirbhís sheisiúnach ann do pháistí luathbhlianta nach bhfuil ag freastal ar an tseirbhís chúraim lánaimseartha. Tá seirbhís 'sheisiúnach' sainmhínithe thíos.

Málaí fáis:

Málaí codlata inchaite do naíonáin agus do páistí óga. Tá málaí fáis feiliúnach do pháistí faoi 2 bhliain d'aois atá ina gcodladh i dtimpeallacht chúraim leanaí, agus is iad seo a leanas na málaí a chuirtear ar fáil:

- » an saghas ceart do na páistí atá á gcaitheamh, agus
- » caite de réir a ndearaidh – is é sin, na lámha trí na poill ascaillí agus na poill don chloigeann.

Tagann málaí fáis i dtiús éagsúla le haghaidh séasúir éagsúla. Má úsáidtear málaí fáis, caithfidh siad a bheith de mheáchan feiliúnach le páiste a choinneáil te agus é ina chodladh agus nach mbeadh siad ag róthéamh. Ní mór treoracha an déantóra a leanúint. Má úsáidtear málaí codlata leanbh, ní féidir aon chochall a bheith air, ba cheart go mbeadh sé an-éadrom agus an méid ceart thimpeall ar an muineál le nach sleamhnóidh an leanbh isteach taobh istigh den mhála.

Guaise:

Rud ar bith a d'fhéadfadh a bheith ina chúis gortaithe nó drochshláinte – mar shampla, substaintí ceimiceacha, innealraí contúirteacha atá ag bogadh nó bagairtí ar fhoréigean ó daoine eile.

Imdhíonacht Tréada/Imdhíonacht Daonra:

Cosnaíonn vacsaíní daoine ó ionfhabhtú, agus, dá bharr sin, is lú seans go mbeidh siad ina bhfoinse ionfhabhtaithe do dhaoine eile. Ar an mbealach seo, bíonn baint ag daoine nach bhfuil imdhíonadh leis, nó iad siúd nach féidir a bheith imdhíonta, leas a bhaint as an gclár imdhíonta.

Cathaoireacha arda:

Ní mór do chathaoireacha arda a chuirtear ar fáil:

- » úim sábháilteachta a bheith acu nuair a chuirtear an páiste sa gcathaoir ard, go bhfuil an crios cosanta ceangailte i gceart;
- » bonn leathan agus trádaire glasála slán a bheith acu, chomh maith le barra nó garda gabhála chun páiste a chosc ó shleamhnú síos agus a bheith sáinnithe idir an trádaire agus an suíochán;
- » a bheith infhillteagus gléas glasála a bheith aige a chuireann cosc ar an gcathaoir ard ó thitim anuas;
- » a bheith curtha le chéile agus cothabháilte de réir threoracha an déantóra. (Lena n-áirítear meas a bheith ar na srianta a bhaineann le haois agus le meáchan páistí);
- » a choinneáil i bhfad ón mbord, ón gcuntar, ón mballa nó ó dhromchla eile ionas nach féidir leis an bpáiste iad a úsáid le cordaí nó ábhair a d'fhéadfadh a bheith contúirteach a bhrú anuas nó breith orthu; agus
- » a bheith glanta tar éis gach úsáide.

Imdhíonadh:

Duine a dhéanamh frithsheasmhach d'ionfhabhtú trí vacsaín. In Éirinn, níl sé riachtanach go mbeadh páistí imdhíonta (vacsaínithe) de réir an [Sceidil Náisiúnta Imdhíonta](#). Is rogha [tuismitheora](#) é seo. Tá sé thar a bheith inmhianaithe, áfach, go mbeadh páistí vacsaínithe de réir an sceidil ach amháin má tá cúis leighis ann á chosc. Bíonn páistí atá faoi vacsaín ag brath ar imdhíonacht tréada le cosaint in aghaidh galair. Caithfidh an [soláthróir cláraithe](#) a bheith ar an eolas faoi na páistí atá ag freastal ar an tseirbhís atá vacsaínithe agus na páistí nach bhfuil. Tá sé seo tábhachtach ionas gur féidir na páistí sin atá vacsaínithe a chosaint ar an mbealach is fearr má bhriseann galar tógálach amach taobh istigh den tseirbhís.

Eachtra:

Imeacht neamhghnách neamhphleanáilte a bhféadfadh toradh gortaithe, breoiteachta nó damáiste a bheith air nó a d'fhéadfadh cur isteach ar oibríochtaí gnáthsheirbhíse.

Measúnú riosca aonair:

Measúnú ar na rioscaí féideartha a d'fhéadfadh a bheith ann maidir le páiste agus a riachtanais aonair. Críochnaítear measúnú riosca aonair má tá riachtanais aonair an pháiste á n-éileamh - mar shampla, páistí a bhfuil ailléirgí, riachtanais leighis, saincheisteanna bainistíochta iompair, agus mar sin de orthu. Tá measúnú riosca aonair mar chuid de Phlean Cúraim Aonair an pháiste agus coinnítear é i dtaifead aonair an pháiste.

Ábhair a bhfuil cosc orthu mar áiseanna codlata do pháistí (2 bhliain d'aois agus níos óige):

Leagtar amach san eolas seo a leanas na nithe nach bhfuil feiliúnach do pháistí faoi bhun 2 bhliain d'aois a bheith ina gcodladh, agus míníonn siad cén fáth nach bhfuil siad feiliúnach.

Ní úsáidfidh an tseirbhís iad seo a leanas mar áiseanna codlata:

Suíocháin gluaisteán, bugaithe nó naíchóistí agus iompróirí leanaí: Tá siad seo beartaithe do thréimhse ghearr ama agus di sin amháin. Níl siad feiliúnach mar thimpeallacht chodlata rialta do leanaí agus do pháistí de bharr:

- » go gcuireann siad teorainn ar ghluaiseacht nádúrtha an pháiste;
- » gur féidir le codladh ar bhealach (leath) suí nó ina seasamh, go dtiocfaidh cloigeann an pháiste chun tosaigh, srian a chur ar a n-aerbhealaí agus é a dhéanamh deacair dóibh anáil a tharraingt;
- » go bhféadfadh páiste sleamhnú síos agus dul i bhfostú sna strapaí.

Tochtanna inséidte agus leapacha nó leabaí uisce: Mar gheall ar an mbaol atá ann go bhféadfadh páiste a bheith i bhfostú nó plúchta, ní cheadaítear na hábhair seo i seirbhísí. Níl siad seasmhach, ní thugann siad aon tacaíocht don chorp agus ní cheadaíonn siad gluaiseacht go héasca.

Piliúir, cúisíní agus málaí suí: Tá cosc ar na hábhair seo mar bhunús codlata. Tá riosca plúchta ag na hábhair seo. Ba chóir do pháiste codladh ar dhromchla crua, cothrom agus saor ó [ghuaiseacha](#).

Toilg agus cathaoireacha: Ní áirítear sábháilteacht, compord agus tacaíocht fhíorúil naíonán leis na nithe seo – mar shampla, d'fhéadfadh leanbh cillín a scaipeadh isteach sa bhearna ar chúl an toilg, nó a bheith gafa idir tolg agus balla.

Cliabháin taistil agus cliabháin iniompartha: Tá riosca ag baint leis na hábhair seo do pháistí ar fhaitíos go dtitfidís nó go rachaidís i bhfostú. Tá siad seo deartha le húsáid ó am go chéile ach tá srian uasmheacháin orthu. Tá líontáin ar thaobh an chuid is mó de na cliabháin taistil atá deacair a ghlanadh agus a choinneáil, rud a chruthaíonn riosca féideartha frídíní. Is féidir leis na taobhanna líontáin síneadh amach taobh amuigh den chliabhán agus breith ar bhaill de choirp an pháiste (cos nó láimh) in áit a d'fhéadfadh a bheith contúirteach. Ní sholáthraíonn tochtanna do chliabháin taistil dromchla compordach do pháiste codladh air go rialta.

Níl cliabháin bunc nó cliabháin inchruachta: feiliúnach le húsáid mar gheall ar na cúiseanna seo a leanas:

Saincheisteanna Sábháilteachta:

Níl aon chaighdeán sábháilteachta ar eolas do chliabháin bunc in Éirinn nó sa Ríocht Aontaithe. Gan chaighdeán a bheith ar eolas faoi chliabhán bunc, ní féidir le tomhaltóir a bheith cinnte go bhfuil sé sábháilte páiste a chur ann le sos nó codladh ann. Níl aon fhianaise ann maidir le haon déantóir nó miondíoltóir de chliabhán buinc in Éirinn, agus is cosúil nach bhfuil ach déantóir chliabháin buinc amháin sa Ríocht Aontaithe. Deir an chuideachta sin i bhfíseán ar a láithreán gréasáin go gcloíonn an cliabhán leis an gCaighdeán Eorpach EN 716/1. Cé gurb é an caighdeán Eorpach do chliabháin ná EN 716-1: 2008 + A1: 201 agus is é an caighdeán Eorpach do leapacha buinc ná EN747: 2012, níl aon chaighdeán ann do chliabháin buinc. Má thiteann páiste ina codladh in aon cheann de na gléasanna seo, caithfear iad a aistriú láithreach chuig cliabhán nó dromchla codlata ceadaithe eile.

Láimhsiú Sábháilte:

Faoin rialachán Láimhsiú Sábháilte den rialachán ualaithe SI 299 de 2007, ní mór d'fhostóirí bearta iomchuí a thógáil, nó na modhanna cuí a úsáid, chun láimhsiú sábháilte a sheachaint ina bhfuil riosca i gceist. Tá dualgais eile ann ina bhfuil sé riachtanach go dtugann an fhostóir faoi [measúnú riosca](#) ar thascanna láimhsiú sábháilte, agus na bearta cuí a chur i bhfeidhm chun riosca a sheachaint nó a laghdú agus na fachtóirí i Sceideal 3 den Rialachán a chur san áireamh. Is sampla é an tasc páiste a chrochadh isteach agus amach as cliabhán de ghníomhaíocht a chaithfear measúnú a dhéanamh air. Is dóigh go bhfuil leibhéil ard riosca i gceist má tá ar an bhfostaí cromtha isteach sa gcliabhán nach bhfuil socrú d'ardú inathruithe ag an gcliabhán chun greim maith a fháil air.

Rioscaí Titim agus Iompú thimpeall:

Tá baol ann go dtitfeadh páiste atá sa mbunc ar bharr síos. Is féidir le naíonáin a thiteann ó airde de throigh éagsúla rith fola ionchráiníacha a fháil - is é sin, fuiligh tromchúiseach taobh istigh den bhlaosc. D'fhéadfadh páiste sa mbunc níos ísle a bheith gortaithe má bhuaileann siad a cheann ar bhonn an chliabháin atá os a cionn. Tá baol ann freisin go gcasadh cliabhán buinc os a chionn má dhreapann páiste air, nó má bhíonn siad ag spraoi air nó má tharraingíonn siad é.

Rialú Ionfhabhtaithe:

Ní féidir an spás molta de 50cm (leath mhéadar) idir cliabháin a bhaint amach nuair atá 2 chliabháin buinc ceangailte lena chéile, agus tá sé seo ag ardú an riosca de thraséilliú (scaipeadh na baictéir). Féach Bainistiú Galar Thógálacha in Áiseanna Cúram Leanaí agus Socruithe Cúram Leanaí eile.

Ábhair i gCliabháin:

Is féidir le hábhair neamhriachtanacha agus ábhair i gcliabháin a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh do pháiste an riosca timpiste a ardú. Ba chóir go mbeadh cliabháin glan ó gach ábhair, mar shampla bréagáin, bealaí codlata, piliúir, bumpair agus cóireanna leapa scaoilte. Is féidir leis an bpáiste cóireanna leapa scaoilte a tharraingt ó am go chéile thar a gcloigeann, nó iompú faoi bhun an philiúir nó ar bhréagán bhog agus plúchadh agus iad ina gcodladh. Is iad na pluideanna cadáis ceallacha is oiriúnaí. Féach 'Codladh Sábháilte do do leanbh: An Riosca Báis Cliabhán a Laghdú' - www.healthpromotion.ie/hp-files/docs/HPM00078.pdf.

An Príomh-Duine:

Is é seo an duine 'téigh go'. I gcomhthéacs na seirbhísí Luathbhlianta, is ball foirne é an príomh-duine ar féidir le páiste aonair a aithint mar chara. Cur chuige cúraim ina dtugtar oideachasóir faoi leith do gach páiste a dhéanfaidh gníomhú mar 'dhuine le dul chuige'. Tógann an duine seo ceangaltán cairdiúil leis an bpáiste ionas go mbraitheann an páiste caidreamh, muiníneach agus eolach ar an duine sin. Is é an duine lárnach an príomhchumarsáidí leis an [tuismitheoir nó an caomhnóir](#).

Grúpaí Aois Measctha

Tá na riachtanais maidir le cóimheas duine fásta/páiste leagtha amach i Sceideal 6 de Rialacháin 2016. Is iad na cóimheasa ná an íosmhéid de dhaoine fásta a theastaíonn chun maoirseacht a dhéanamh, aire a thabhairt agus obair go díreach leis na bpáistí sa seirbhís. Tá an [soláthróirí cláraithe](#) freagrach as a chinntiú go mbíonn daoine fásta leordhóthanach ag obair go díreach leis na bpáistí sa seirbhís i gcónaí.

D'fhéadfadh sé go mbeadh níos mó daoine fásta ag teastáil le obair go díreach leis na bpáistí ag brath ar aoiseanna na bpáistí, a gcéim forbartha, a gcuid riachtanais faoi leith agus ag tabhairt faoi gníomhaíochtaí áirithe - mar shampla, ar [thurais](#) taobh amuigh de mheasúnú riosca. Ní chuirtear cóimheas singil i bhfeidhm go haonfhoirmeach nuair a dhéantar freastal ar raon measctha d'aoiseanna in aon seomra amháin; meastar riachtanais an pháiste ina áit sin.

Sampla:

Seomra	Cineál seirbhís	Aois na leanaí (blianta)	Líon na leanaí	Cóimheas duine fásta/leanbh	Daoine fásta a theastaíonn
Seomra Leanbh	Séasúrach	0 – 1	2	1:3	0.6
	Lá Iomlán	1 – 2	1	1:5	0.2
Iomlán do sheomra leanbh			3		0.8 = (1 duine fásta)
Seomra Réamhscolaíochta	Séasúrach	2 – 3	3	1:11	0.27
	Lá Iomlán	1 – 2	3	1:5	0.6
		2 – 3	6	1:6	1.0
		3 – 4	4	1:8	0.5
Iomlán do Sheomra Réamhscolaíochta			16		2.37 = (3 daoine fásta)
Seomra Montessori	Séasúrach	3 – 6	11	1:11	1.0
	Lá Iomlán*	3 – 6	8	1:8	1.0
Iomlán do Sheomra Montessori			11		2.0 = (2 daoine fásta)
Iomlán			30		5.17 = (6 daoine fásta)

* Má bhíonn na 8 bpáiste a fhreastalaíonn ar bhonn cúraim lae lánaimseartha ag baint úsáid as an gclár ECCE/Sheisiúnach (3.5 uair an chloig), beidh an cóimheas an duine fásta: páiste 1:11 i bhfeidhm maidir le gach páiste ar feadh tréimhse an chlár 3 uair an chloig, agus ina dhiaidh sin beidh na cóimheasa ag athrú ar ais do 1: 8.

An Biúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin (NVB):

Soláthraíonn an Biúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin, grinnfhiosrúcháin (seiceáil agus scagadh) thar ceann eagraíochtaí a fhostaíonn daoine le bheith ag obair i gcumas lánaímseartha, páirtaimseartha, deonach nó socrúcháin mic léinn le páistí nó le daoine fásta soghonta. Ní mór don fhostaí féideartha, iarratas i scríbhinn a dhéanamh tríd an eagraíocht a bhfuil a réimse oibre comhcheangailte - mar shampla, Barnardos, Luath-Óige na hÉireann. Soláthraíonn an NVB nochtadh grinnfhiosrúcháin do Thuaisceart Éireann agus do Phoblacht na hÉireann araon.

Ba cheart do Sheirbhísí Luathbhlianta atá ina gcomhaltaí de Chumann Luath-Óige Éireann (ECI) teagmháil a dhéanamh go díreach le hiarratais ghrinnfhiosrúcháin a phróiseáil. www.earlychildhoodireland.ie/work/operating-childcare-service/garda-vetting/.

Is féidir le Seirbhísí Luathbhlianta nach bhfuil ina mbaill d'eagraíocht teagmháil a dhéanamh le Barnardos. Na hiarratasóirí atá ag fáil an grinnfhiosrúcháin déanta trí Sheirbhís Grinnfhiosrúcháin Barnardos, is iad Barnardos a mhíneoidh an próiseas dóibh: <https://www.barnardos.ie/our-services/garda-vetting>.

Galar infhógartha:

Aon ghalair a chaithfear, de réir an dlí, a thuairisciú d'údaráis. Is galar infhógartha, ionfhabhtaíoch é atá ar liosta na ngalar (agus a gcúiseanna) agus atá sna Rialacháin um Ghalair Thógálacha 1981 agus ar leasuithe ina dhiaidh sin. Tá liosta de na galair infhógartha ar fáil ag: www.hpsc.ie/notifiablediseases/. Tabharfaidh an [soláthróir cláraithe](#) fógra den ghalair thógálacha do [Tusla](#) nuair a dhéanann an Roinn Sláinte Poiblí, HSE teagmháil leis an seirbhís, agus chuireann comhairle go bhfuil cás dearbhaithe ag an seirbhís mar atá liostáilte. Cuirfidh an Roinn Leigheas Sláinte Poiblí in iúl duit faoi céard atá le déanamh maidir le réamhchúraimí atá le déanamh san [áitribh](#) agus leanúint suas le teagmhálacha agus nósanna imeachta.

Fógraí ar Thimpistí agus ar Eachtraí:

Timpiste nó eachtra a thuairisciú do na húdaráis.

Ní mór do [sholáthróirí chláráithe](#) fógra a thabhairt do [Tusla](#) i scríbhinn maidir le haon [timpiste](#) nó [eachtra](#) a tharlaíonn ag úsáid an [Fhoirm Fógra Teagmhais](#), atá ar fáil ar shuíomh Gréasáin Tusla. Ní mór é seo a dhéanamh taobh istigh de thrí lá oibre tar éis don tseirbhís a bheith ar an eolas faoi aon cheann de na timpistí nó na heachtraí seo a leanas a tharla sa tseirbhís:

- » Bás pháiste fhad is a bhí said ag freastal ar an seirbhís, lena n-áirítear bás leanbh san ospidéal tar éis dóibh aistriú chuig an ospidéal ón tseirbhís.
- » Timpiste nó eachtra a tharlaíonn sa seirbhís agus go mbeadh an tseirbhís dúnta ar feadh aon tréimhse ama.
- » Dúnadh neamhphleanáilte sa gcás ina gcaithfidh an tseirbhís dúnadh de bharr imeachtaí gan choinne. Is é sin, go gcaithfidh an tseirbhís dúnadh gan choinne. D'fhéadfadh sé seo a bheith ar chúiseanna pearsanta (mar shampla - méala), nó ar chúis ar bith eile - mar shampla, píopa pléasctha sa tseirbhís, fachtóirí seachtracha, agus mar sin de).
- » [Gortú tromchúiseach](#) do pháiste agus iad ag freastal ar an seirbhís a dteastaíonn cóireáil leighis láithreach uathu ó [lia-chleachtóir cláraithe](#) san ospidéal nó ar bhealach eile.
- » Eachtra a ndeachaigh páiste atá ag freastal ar an seirbhís ar iarraidh dá bharr.
- » Diagnóis go bhfuil páiste atá ag freastal ar an seirbhís, [fostaí](#), [oibrí gan phá](#), [conraitheoir](#) nó duine ar bith eile atá ag obair sa seirbhís ag fulaingt ó ghalair thógálach atá liostaithe mar a fhógraítear sna Rialacháin um Ghalair Thógálacha 1981 agus ar leasuithe ina dhiaidh sin.
- » Cuirfidh an soláthróir cláraithe in iúl do Tusla faoin galar tógálach ag ey.registration@tusla.ie nuair a dhéanann an Roinn Sláinte Poiblí, HSE teagmháil leis an seirbhís, agus a dúirt go gcaithfidh cás dearbhaithe a bheith ag an seirbhís mar atá liostaithe. Cuirfidh an Roinn Leigheas Sláinte Poiblí in iúl duit faoi céard atá le déanamh maidir le réamhchúraimí atá le tógáil i [d'áitribh](#) agus iarchúraimí teagmhála agus nósanna imeachta.

Iontráil Oscailte:

Polasaí 'ní theastaíonn coinne' chun dea-chumarsáid a spreagadh. Ciallaíonn polasaí iontráil oscailte, go ginearálta, nach gá coinne a dhéanamh chun cuairt a thabhairt ar an seirbhís. Is féidir le [tuismitheoirí agus caomhnóirí](#) na bpáistí glaoch isteach ag an seirbhís ag am ar bith fhad is atá an tseirbhís ag feidhmiú. Is ábhar agus cinneadh don soláthróir cláraithe é an iontráil oscailte.

Imeachtaí:

Imeachtaí nuair atá páistí atá ag freastal ar an seirbhís faoi smacht na seirbhíse ach nach bhfuil siad ar an áitribh.

Imeachtaí - Measúnú Riosca:

Cóimheas duine fásta: páiste do thurais. Tá an an cóimheas duine fásta: páiste leagtha síos do gach turas bunaithe ar [mheasúnú riosca](#). Caithfear cinneadh a dhéanamh faoi na ceisteanna seo a leanas:

- » [Rioscaí](#) agus [guaiseacha](#) féideartha a bhaineann leis an turas.
- » An líon daoine fásta a theastaíonn chun maoirseacht a dhéanamh agus sábháilteacht na bpáistí luathbhlianta uile a chinntiú.
- » Riachtanais bhreise na páistí.
- » Rochtain phoiblí, más gá.
- » Bainistiú ar na rioscaí go léir a aithníodh roimh an turas.
- » Na polasaithe agus na nósanna imeachta ábhartha ar fad sa tseirbhís.
- » Riachtanais árachais.

Tuismitheoir nó Caomhnóir:

Is tuismitheoir é máthair nó athair nádúrtha nó uchtála an pháiste. Is duine eile é an caomhnóir - ní na tuismitheoirí nádúrtha nó uchtála - a bhfuil cearta dlí agus freagracht an pháiste orthu. Is iad na tuismitheoirí pósta comhchaomhnóirí a gcuid páistí - **ní athraíonn** idirscaradh nó an colscartha é seo. Má thugtar cúram an pháiste do dhuine (tuismitheoir, caomhnóir nó duine eile atá freagrach de réir an dlí), d'fhéadfadh sé go dteastóidh cáipéisí dleathach uathu mar fhianaise - mar shampla, ordú coimeádta nó caomhnóireachta. Tá ordú coimeádta nó caomhnóireachta atá eisithe de réir an Acht um Chaidrimh Leanaí agus Teaghlach 2015 agus an tAcht um Chaomhnóireacht Naíonáin 1964.

Seirbhís Cúraim Lae Pháirtaimseartha:

Seirbhís Luathbhlianta a chuireann seirbhís chúram lae struchtúrtha do pháistí ar fáil ar feadh níos mó ná 3.5 uair an chloig ach níos lú ná 5 uair an chloig sa lá.

D'fhéadfadh Seirbhís Luathbhlianta Seisiúnacha a bheith san áireamh i gcúram lae páirtaimseartha do pháistí nach bhfuil ag freastal ar an tSeirbhís Chúraim Lá Pháirtaimseartha.

Duine i gceannas:

An duine atá i gceannas ar an seirbhís ó lá go lá. D'fhéadfadh sé seo go mbeadh an [soláthróir cláraithe](#), nó an bainisteoir, nó duine ainmnithe eile mar an duine atá i gceannas. Má tá seirbhís mar cheann de go leor seirbhísí, caithfidh duine amháin a bheith i gceannas áitribh.

Áitribh:

Foirgnimh, talamh na háitribh, gairdíní agus mar sin de. Maidir le Seirbhís Luathbhlianta, cuimsíonn áitreabh foirgneamh nó cuid d'fhoirgneamh agus aon oifigí taobh amuigh, clóis, gairdíní nó talamh atá in aice leis na bhfoirgnimh agus atá faoi úinéireacht an áitribh (ach nach n-úsáidtear iad le haghaidh dul chun cinn a dhéanamh).

QQI:

Is gníomhaireacht [Stáit é Caighdeán agus Cáilíochtaí Éireann](#), lena n-áirítear a gcuid cuspóirí a tugadh faoi roimhe seo ag:

- » Comhairle na nDámhachtainí Breisoideachais agus Oiliúna (FETAC);
- » Comhairle na nDámhachtainí Ardoideachais agus Oiliúna (HETAC);
- » Bord Cáilíochta Ollscoileanna na hÉireann (IUQB); agus
- » Údarás Náisiúnta Cáilíochtaí na hÉireann (NQAI).

Tá QQI freagrach as an [NFQ](#) leibhéal-10 (Creat Náisiúnta Cáilíochtaí) a choinneáil. Is cuideachta bronnta é QQI agus leagtar síos caighdeáin do bhronntaí a dhéanann QQI sa NFQ.

Déanann QQI cláir oideachais agus oiliúna a dhaingniú agus a dhéanann duaiseanna forleathan san earnáil Breisoideachais agus Oiliúna, lena n-áirítear sna Boird Oideachais agus Oiliúna. Déanann QQI duaiseanna san Ard-Oideachas, go príomha le foghlaimeoirí cláraithe ar chúrsaí a sholáthraíonn soláthróirí phríobháideacha. Déanann ollscoileanna agus institiúidí teicneolaíochta a gcuid duaiseanna féin den chuid is mó. Cuireann QQI comhairle ar fáil maidir le haitheantas a thabhairt do cháilíochtaí eachtracha in Éirinn agus le haitheantas a thabhairt do cháilíochtaí Éireannacha thar lear. Is cuid de chuspóirí QQI freisin ná heolaire de sholáthróirí agus de bhronntaí sa NFQ a fhoilsiú.

Taifead:

De ghnáth is taifead i scríbhinn nó leictreonach ar eolas agus imeachtaí. Ciallaíonn ‘Taifead’ faoi Rialachán 2, aon taifead a choinnítear faoi Rialacháin, lena n-áirítear aon taifead leictreonach, leabhar, cárta, foirm, téip, scannán, nóta nó aon taifead i bhfoirm buan, lena n-áirítear taifead nach bhfuil i bhfoirm inléite, ach a mbeifear in ann a athchruthú i bhfoirm inléite (mar shampla, taifeadtaí gutha ar thras-scríobh i bhfoirm téacs). Chomh maith leis sin, sainmhínítear taifead de réir [an Acht um Shaoráil Faisnéise 2014](#).

Caithfidh aon taifead a shealbhaítear go leictreonach a bheith ar fáil, inrochtana, in-aisghafa agus ar féidir é athchruthú arís i bhfoirm inléite. Déantar cur síos ar thaifead leictreonach i bhfoclóir Béarla Oxford mar thaifead a fhaightear nó a choinnítear trí mheán ríomhaire nó gléas leictreonach eile.

Cláraigh:

An liosta de Sheirbhísí Luathbhlianta Cláraithe a bunaíodh agus a choinnítear de réir [Alt 58C den Acht um Chúram Leanaí, 1991](#).

Feighlitheoir cláraithe agus seirbhís seisiúnach cláraithe:

Má tá feighlí páistí cláraithe, cláraithe freisin chun seirbhís sheisiúnach a sholáthar, teastaíonn an méid seo a leanas:

- » soláthar leordhóthanach do sheirbhís cúraim leanaí agus sheirbhís seisiúnach;
- » ní féidir le seirbhís amháin teacht salach ar sheirbhís eile;
- » ní féidir leis an bhfeighlí páistí gníomhaíochtaí laethúla na seirbhíse seisiúnach a reáchtáil ag an am céanna lena [seirbhís feighlíochta páistí](#);
- » ní mór do gach seirbhís a bheith cláraithe ar as féin; agus
- » ní mór do gach seirbhís na riachtanais rialála a chomhlíonadh.

Lia-chleachtóir cláraithe:

Dochtúir leighis nó speisialtóir atá cláraithe le Comhairle Leighis na hÉireann. Tá an bhrí chéanna ag lia-chleachtóir cláraithe is atá aige in [Acht na Lia-Chleachtóirí 2007](#).

Soláthróir cláraithe:

An duine a bhfuil a ainm ainmnithe sa gclár de réir alt 58C de [Chuid 12 den Acht um Gníomhaireacht Leanaí agus Teaghlaigh 2013](#) mar Sheirbhís Luathbhlianta a sholáthar. Is é an soláthróir cláraithe an duine a shínigh an fhoirm iarratais chlárúcháin agus tá sé/sí freagrach go dlíthiúil as an seirbhís a fheidhmiú i gcomhréir leis an reachtaíocht faoi Rialacháin 2016 agus an Acht.

Foireann ábhartha:

Foireann íochta agus neamhíochta, [conraitheoirí](#) nó duine ar bith a dteastaíonn eolas faoin seirbhís uathu atá oiriúnach dá ról agus dá bhfreagrachtaí.

Riosca:

An seans nó an fhéidearthacht a bhaineann le contúirt, cailteanas nó gortú.

Measúnú riosca:

Cáipéis scríofa a dhéanann taifead ar phróiseas trí chéim:

1. Na rioscaí a aithint a seachnaíonn [guaiseacha](#).
2. Measúnú a dhéanamh ar na rioscaí a chuireann guaiseacha chun cinn.
3. Beartha rialaithe a chur i bhfeidhm chun riosca na guaiseacha a dhéanann dochar a laghdú.

Seomra:

Cuid nó roinn d'fhoirgneamh atá faoi iamh ag ballaí, urláir agus síleáil.

Gortú tromchúiseach:

Gortú do pháite fhad is atá sé/sí ag freastal ar an seirbhís agus go dteastaíonn cóireáil leighis láithreach uaidh/uaithe ó [lia-chleachtóir cláraithe](#) san ospidéal nó ar bhealach eile.

[Síolta:](#)

Is é Síolta an Creat um Cháilíocht Náisiúnta d'Oideachas na Luath-Óige, agus a d'fhorbair an tIonad um Fhorbairt agus Oideachas na Luath-Óige thar ceann na Roinne Oideachais agus Scileanna.

Titim bhog:

Dromchla maolaire turrainge a laghdaíonn tionchar an titim. Lean treoirilínte an déantóra maidir le láthair agus soláthar an dromchla talún cuí le haghaidh trealamh tí. Ba chóir go gcloífídh dromchla talún le haghaidh trealamh tráchtála do súgradh taobh amuigh leis na riachtanais mar atá sonraithe sna treoirilínte ábhartha ag an [Údarás um Chaighdeán Náisiúnta na hÉireann](#).

Foireann:

Grúpa daoine a oibríonn d'eagraíocht nó do ghnó.

Maoirseacht foirne:

Próiseas ina gcuirtear freagracht ar oibrí amháin, de ghnáth oibrí le níos mó taithí, oibriú le hoibrí eile (nó oibrithe) le cinntiú go gcomhlíonann siad cuspóirí áirithe eagrúcháin, gairmiúla agus pearsanta. Is iad na cuspóirí seo ná inniúlacht, feidhmíocht freagrach, forbairt ghairmiúil leanúnach agus tacaíocht phearsanta.

Mac léinn:

I gcomhthéacs na Seirbhísí Luathbhlianta, baineann an téarma 'mac léinn' le haon duine atá ag glacadh páirt ar chúrsaí a chuireann eagraíochtaí a sholáthraíonn cláir deimhnithe ina dtagann duaiseanna QQI Leibhéal 5 nó níos airde ar an NFQ as, nó duais comhionann den chineál ceanna. D'fhéadfadh cláir a bheith san áireamh a thairiscítear do:

- » soláthróirí phríobháideacha agus phoiblí; agus
- » earnáil oideachais tríú leibhéal.

Breathnaítear ar mhic léinn na hIdirbhliana atá páirteach in Idirbhliain cheadaithe i meánscoil atá ceadaithe ag an Roinn Oideachais agus Scileanna.

Féach freisin: [oibrí gan phá](#).

[Rochtain Ábhair \(RA\):](#)

Is ceart an duine é faoi Shaoráil Faisnéise (RA) an t-iarratas ar Rochtain Ábhar chun an t-eolas (más ann) atá coinnithe fúthu sa Ríomhaire Náisiúnta Póilíneachta (PNC) a iarraidh.

Ní ghlactar le tuarascáil rochtana ábhair mar ghrinnfhiosrúcháin póilíní ón Ríocht Aontaithe. Tá Alt 56 den Acht um Chosaint Sonraí na Ríochta Aontaithe deartha chun daoine aonair a chosaint i gcoinne Rochtain Ábhair Forfheidhmithe. Déanann an chuid seo ina chion coiriúil é sa Ríocht Aontaithe iarraidh ar dhuine tuarascáil Rochtana Ábhair a fháil d'aon ní seachas a húsáid phearsanta féin. Dúnann sé seo bealaí éalaithe d'fhostóirí ionchasacha iarraidh ar baill foirne ábhartha rochtain ar ábhair a fháil seachas bealaí grinnfhiosrúcháin foirmeálta a d'fhéadfadh eolas a thabhairt dóibh nach raibh siad i dteideal a fheiceáil go dlíthiúil.

Áirítear i Rochtain Ábhair eolas phearsanta, sonraí neamh-chiontaithe, fíorais neamhchiontacha agus eolas eile a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar ionchais na daoine sin.

Mar achoimre, tá Rochtain Ábhair ann le go mbeidh duine aonair in ann eolas a fháil fúthu féin agus ní le haghaidh úsáid tríú páirtí. Is é [ICPC](#) an doiciméadú a theastaíonn do ghrinnfhiosrúcháin póilíneachta na RA agus ní do rochtain ábhair. Féach freisin: [nochtadh](#).

Tusla - An Ghníomhaireacht Leanaí agus Teaghlaigh:

An ghníomhaireacht Stáit tiomanta atá freagrach as leasa agus torthaí a fheabhsú do pháistí. Bunaíodh Tusla faoi [Acht na nGníomhaireacht Leanaí agus Teaghlaigh 2013](#).

Oibrithe neamhíoctha:

Maidir le Seirbhís Luathbhlianta, is iad na hoibrithe neamhíoctha ná daoine a oibríonn sa seirbhís ach nach n-íocann an [soláthróirí chláraithe](#) iad as a gcuid oibre – mar shampla, [mic léinn](#) agus oibrithe deonacha.

Bailíochtú:

Próiseas chun dlíthiúlacht nó cruinneas doiciméad a sheiceáil nó a léiriú. Is é an [soláthróir cláraithe](#) a shíníonn agus a chuireann dáta ar an gcáipéis atá á mbailíochtú. Is téarmaí iad na téarmaí bailíochtaithe, deimhnithe, dearbhaithe, seiceáilte agus grinnfhiosrúcháin, téarmaí a úsáidtear go hinmhalartaithe.

